

IJA # 522

ספר מרפא לעצם

Sefer Marpe la-'Etsem

Farḥi, Isaac

Baghdad, 5652 (1891 or 1892)

ספר
מדפא לעצם

זה הספר קראתיו צקס וורפא לעלם יען היותו
שני לראשון אשר הצרתי לשעבר וקראתיו צקס
וחיק לכפס וורפא לעלם יצא אחריו ככהוב
צושלי חכמים ואני ספלתי לאל רופא רחוק
וכאמן יסלח דברו וירפאנו רפואה שלמה רפואי
הכפס ורפואת סגוף לעובדו וליראה אותו
תמיד כל הימים כיר"א :

שנת תרנ"ב ליורה

פה **בגדאד** יע"א

צדפים של סחי הדט"ל

שלמה בכור חוצין ס"ו
במקלת אל תודאת נוי שבטין

אנשבע מולך רבצתנאמא נר מאיתין וסת
עשר מן נצארת אר מעארף אל נריא :

ענ"י

הקדמת המחבר

ענ"י

אנכי צדק נחני ה' צלדקתו. אשר הנחני צדק אמת
לאמתו. להיות סוצו הולך צסליחות מלום חזקה שלים
עושה שליחותו. ויען כי מלום גוררת מלום סחיר ה' את עיני
ויעירני כאיש אשר יעור משנתו. ויאמר אלי בני וגם לך כרדס
צסצלי הזמן אשר נקיתו. קום קרא וקרא מלא כצד את ה' מסוכך
ענה שחנך ה' פריו יחן צעתו. ואען ואומר ה' אלמים אתה
ידעת את זדוני ואת רוע לצצני חוי לי מילרי אשר מלא את אשפתו.
וצמה הקדס פניך ה' האקדמנו צעולות אזנים כרית לי עולם
וחטאם לא שאלת. ואם צצצמים ומנחות זצו ומנחה לא חפלת.
ואסי משתועם כנגע ותען לי נשמתו והאמר אלי הכי אחי אתה
לום הוהים כליש כדסם. ה' אלמים נתן לך לשון למודים. קום
קח את הצטת אשר העשה צו את האותות וכתצ"ה מלילו"ת
והקן עלמד החילם ציראת ה'. ואחר כך קטוע אחרים ללמוד
וללמוד רצים מעווי הארץ ספר רפואות לרפאות את הנגע. ותכף
קומי צסם ה' להצר זה ספר וקראסיו צסם **מרפא לעצם**
לצי קיצות. ח' כי ידוע מ"ס רז"ל כי רשע
עונותיו חקוקים לו על עלמותיו. וצולחי כשירגיל אדם צצצרי
מוקר ימלא הרופס לונכתו ועלמותו יחליץ. טעס צ' לסודיע סמי
וכנויי כי מרפ"א לעל"ס עולם צגייתו **מ** חני **ה** לעיר **יצחק**
פרחי הי"ו ותפלתו על חכ"י לוען יהיו צצרי אלם
חקוקים על לצי כל הימים. ואמלא חן ושכל טוב צצני
אלמים ואלם ויר"מיתו סיכנסו צצרי אלם צלצ הקורא צו והסומע
מסי הקורא ועלינו ועליסם הצא צרכת טוב כיר"א. כ"ד הלעיר
סחוסם פה קושע"א רצתי יע"א צסליש ראשון להדס חשון צסי
וטמרו דרך ה' צצני חכון **ת** פלתי **ק** עורה **ל** פניך **מ** שאת
כפי לפ"ק.

נאם הנעיר
'נתק פרקי'
ס"ט

דבר אל הקוראים מאת המו"ל

הספר המהולל הזה שמו נאה לו . מרפא לעצם

הערוך לפניכם היום . הוא נחמד ונעים . וכשמו

כן הוא מהוק לנפש ומרפא לעלם . כי הוא רפואת העלם ושקוי

לעלמות היצויות . אשר אצדה הקורם ונגזרו מאנץ החיים .

והוא מעשה דוקא . מור ניסו רבה הרי המופלא וכבוד ה' מלא

הדרשן המהולל המוכיח הנשגב בקש"ת **יצחק פרחי** זלה"ה

הנפורקם לשם טוב ולתהלה בחצוריו היקרים

הנחמדים וזהו ונופת לופים . והספר הנחמד הזה . נדפס

מקדושת דכ"א בקמ"ר **קישטנדינא** יע"א . והנה צעמם הוא

יקר במליאות . אי לזאת נחשוררתי להדפיסו

על סולאיתי צבית דפוקי אשר הקיוותי לי פה **בגדאד** .

צרשיון ממשלחנו הרוממה . ואני הפלה לא נורא

עלילה . שישלה צרכה והללחה בכל מעשה ידי ואל ילריכני

לידי מנחה צער ודס . ולא לידי הלואהס . וצפרט לאכשים כאו

אשר טוצס כחדק המלוים כדי לנגוס ולמלוץ את דס הנפש

וינחיני צומעגלי לרק לומץ שמו :

הנא על החמוס צש"א לחדש המזו דהאי שתא סתרכ"צ ליליכה

פה בגדאד יע"א במדינת בבל רבתי :

שלמה צכור

חולין ק"ע

מרפא לעצם פרק א

פרק א אמונה דוד המלך ע"ה אמר דרך אמונים

צחרתי להיות פי כל סחורס כולה

חלויס צאמונס . וכן אמרו רז"ל צגמרח צא חצקוק והעמיד כל

סחורס צאמונס שנאמר ולדיק צאמונתו יחיה . ואס כן יס לנו

להאמין צחחילס מליאותו יהעלה ויתצרך שמו וכי עיניו סמס

מסועטות צכל הארץ . ולא כקצרת האפיקורוקים והמייכים אשר

סמס עועים מדרך סיסר והטוב לאורחות עקלקלות ופיהס צצר

סוא צאמנס כי מרוב גודלו יחי אינו משגיח צחחחוכים כי אס

סשמים שמים לסי והארץ נתן לצני אדם והצל יפלה פיהס .

כי צראוחיו צכל עח וצכל רגע כמס ענינים משוכים מן הטבע

צזס כיכר כי ססגחתו יתצרך לא זו מעולס סהסתון אפי רגע .

וכן מלינו צאצרכס אצינו ע"ה כי צחחילס צס פניו לעצוד אח

צוראו ולא סיס יודע מי הוא זה ואיזה הוא עד סנכס עיניו

למרוס ורלס סשמש צגצורתו סמאיר לארץ ולדרים עליה מיד

סח פיו ואמר זס אלי ואנכו . ולא זו כל אוחו היום משהפלל

אליו ומעוצדו עצודה זו ספלה צכל לצו וצכל נפשו צשנחס

רבה מן צוקר עד ערצ . ויהי לעח ערצ וירח והנה סשכו פני

סאדנח כי סקעס סחמס . והתפעס רוחו ואמר צדעתו לא

אלוס זס אשר עצדתי והספללתי אליו כל היום כולו . וצעודו

משחומס ויכס עיניו וירח כוגס הירח לצנס צמלוהס ולחריס

דעותיס עצדיס וססחוחיס סככבים מוסקלותס . סחח ואמר ח

ודאי צרוך צוראי צרוך יולרי וכל אלו הלל סנוס טצדי המלך

אשר צסער סמלך . ולא זו כל אוחו סלילה משהפלל אל הירח

צלב סלס וצנפס ספלה עד אור סצוקר . וירח וסנה כל סיל

סכוכבים אחס ושס אי וזי נחצאים וכסחריס עד סלל נשאר

עד אחר כי אס הירח לצדה ויהי גס היא נחמעטס אורה עד

סהיחס על פני רקיע סשונים כצפרת לצנס . ועוד מעט סשמש

ילל על הארץ חזרה סמס לזכרויחס . מיד סצין אצרכס אצינו

ע"ה כי לריק יגע כל היום סהוא וכל סלילה וסמס לא אלסיס

והחיל מלמעד עד סגולה עליו מלך ונה"ו הקצ"ה . וסודיפו
כי הוא אל הוא היוכל הוא הצורא הוא המנהיג את עולמו
עליונים ותחתונים אין עוד מלצדו כתיב . ומכאן משמש כי הוא
מאפיל ומאיר בכל יום תמיד . מכאן מודעה רבא כי הוא יתי
משגיח על התחתונים להנהיגם ולכלכלם ורואה את כל מעשה
האדם את עוב ואם רע . וכבר אמרו המפרשים ע"ה כוונת
הכתוב וידעת היום שהוא כנוי לשמש וצדק והשבות אל לצדק
כי ה' הוא האלהים אפי' שהוא בשמים ומעל עכו"ם עיניו
פקוחות על הארץ ונהם . ומה הדע כי אין עוד זולתו ית"ש .
אם כן כמה לריך האדם להיות אמונה זו הקוקה צלצו אשר לא
חזו ממונו לעולם ועד כי באונה זהו כלל גדול בהורה צין לעולות
עשה צין לעולות ל"ה . כי ציודעו האדם צעה שהוא עוסק
באיהו מלוה וכן המלות כי הקצ"ה חוסף עליו ורואה את מעשיו .
ודאי כי לוצה חרדה באימה ויראה לעשות רלונו יחצרך הגון
וראוי ועוב ויפה כרלונו יתי . ומכ"ש צעונודו להחפלה לריך
להאמין ומקצ"ל צגמיו צורה"ק כי כל ציעשה שכינחא שריא חנו .
וא"כ לריך לידע לפני מי אנו עומדים ומחפלים וכל עלמותינו
יאחזמו רעד ומלחלה וצפרע צזוכרנו שם ה' . וישא האדם ק"ו
צזוכרו את שם אחד חכם או גביר אם אינו מזכירו בחואר הראוי
לו ראוי לעונש וקונסין אותו עד עקרה צדמיו . ואם על צן אדם
ינוד אשה כך . ונה לעשות אלל גדולת אצינו מלכינו מלך ונה"ו
הקצ"ה . והן צעוה"ר ילר לצ האדם רע עה מראית עינינו
והקסה את ערפנו ואפילו צעשה בלנו עכוקים באיהו מלוה וכן
המלות הרגילות בכל יום כנו עליה הפילין וצרכות הראויות
הילר הרע אשר צקצנו מועשה אותנו בלא לטעות המלוה
כהקסה . הן צפרע צבעת ההפלה צוקוס שהיה ראוי לנו
ללצוש מעיל הסריצות להודות ולצרך לצענו יתי כי הוא כחוק
צפקדון אשר הפקד אהו והחזיר נשמות לפגרים מחים לא כן
אנחנו עושים כי אם לוצקים צגדי העללות והעלצות . אונס

צונה הוא לאחר זמן צצואו אל צית הכנסת ומולא קס עדת
פרילים יוצים ומחלוללים וצפרט צראהם איש חקיד מעוטף
צעילתו הוא פורט צזוכה ועוצד את פי ציראה ואהבה והנה
יוצים ומלעיגים עליו ופיהם מלא שמיק עד שקולס כשמוע
למרחוק חוי להם ולנפשוהם ולרוע מולם . ודוח הקדש לוחס
ואומרת מי צקס זאת מידכס רעוק חלרי ומדוע צאהם חלי ואחס
שנאחס אחי . ואלו היה חקוק צלצם אמונה זו כי הקצ"ה
צורה שם צצה"כ ודאי לא היו צאים לידי מדה זו כי מי האיש
הפתי והסקל אשר יצא לפני המלך וגרף של רעי צידו הק כי
לא להזכיר . וע"ז תקנו צצותינו הקדמונים ז"ל לומר צפה מלא
ע"כ מלוה מעושה האדם שיאמר צתחילה נכס יחוד קצה"ו
הנה אנכי צא לקיים מלוה פי מעי"ז יתעורר האדם לעשות
המלוה כהקנה צדחילו ורמינו . וכן אמרו צגמיו חקידים
הראשונים היו שוסין שעה אחת וכו' וסוף כדי להעניק צשכלס
ולצ"יר צומחצותם לפני מי הם עומדין להחפלה ועי"ז הלא
ההפלה זכה וצרה צלתי שום מופקצה זרה . והנה צדורותינו
אלה היוחינו צצה"כ שעה קלה נראה צעינינו כמשא כצד
ונפסנו קלה כלהם הקלוקל . וצפרע חס עלה יעלה להצ"ס
ש"ץ ירא שמים ואומר ההפלה צנחת לחת ריוח צין הדצקים
ישאגו עליו כפיר"ם צאומרם הראיהם האיש העולה הזה כנה
ארכן הוא זה . וכי עלה על דעתך כי יום כפורים הוא וכזאת
פוערים פיהם לצלי חוק על צדקדק מועט מוער צאחיותהו .
והפך מזה אם עלה לחיצה ש"ץ איש מהיר צמלאכתו מלאכת ה'
ראיה כחותה על הגחלים אחת למועלה ה' למטה צאין מצין
נה שמוליא מפיו וכגון דא אמרו צצורה"ק הצצר עודנו צן
שניהם צ"ו . וציולאם מצה"כ ששים ומחפאים כי המה היו
צריזים ומקדימוין להחרק וכן השכינה ופיהם מלא חללות לאמר
אשרינו מה עוב חלקנו שפי חחזן עלה צגורלנו ומי יתן והיה
כזה יום אחר . והיה צצוועו הש"ץ את קול השבט מעדת

הכל על מוכו ואין עוד מלאכת מחשבת על צי רשויות דהרי
 כדרכ על ה"ח שהוא נקרא יע למוקוס ועל זה שמה בחורתו .
 אונס ראה שזה עלמו גרם ויחתו שהוא עלמו נעשה יע לאל
 צוה שנכנס במוקומו ועל זה כתעלצ צויהתו . ולזה נוציא ראה
 ון הפסוק ולי מה יקרו רעיד אל . וזהו ראה על אשר שעת
 ועל אשר כתעלצ . על שמה דרש יקרו כפטייה שהוא נחמד
 ועוז והוא מה יקרו רעיד שהוא ה"ח ולא לדרש על ע"ז
 ח"ו . ועל מה שנחעלצ צויהתו דרש יקרו מלשון קושי . וז"ל
 מה יקרו רעיד אל ר"ל כוה קבה צעיני מה שנעשה רבי עקיבא
 יע לאל שנכנס במוקוס השכינה . ותיבת ריעך הם צי בה"ח
 ורי עקיבא על דרשה לרבות ה"ח שמה ועל מיהת ריע כהעלצ :
נמצא שהכל הלוי באמונה ועל זה שצח הקצ"ה את ישראל
 לנורע"ה ואמר בני הם עממינים בני עממינים .
 וא"כ החיוז המועיל עלינו לעשות פעולות להודיע חוקק אמונהו
 בהקצ"ה ואם אלו אומרים צפינו שאלו עממינים והפעולות הם
 להפך זה ענין רע . ומלינו בלאת ישראל מנלרים מע"י שהיו גוי
 וקרב גוי וכו' על שהאמינו בה' וכו' ושרה עליהם רוח הקדש
 ואמרו סירה שכן אמר הכתוב ויאמינו בה' וצושה עדו אז יסיר
 משה ובני ישראל . וכן איהא צמדרי על פסוק ויאמינו צדצרי
 יסירו מהלתו ר"ל על שהאמינו צדצריו לצד גרם להם שיסירו
 מהלתו ולהפך ח"ו כשהטאו ישראל צמדצד לא גרם להם אלא
 חוסר האמונה . שכן כתיב בכל זאת חטאו עוד ולא האמינו
 בנפלאותיו . ר"ל וני גרם להם שחטאו עוד ע"י שלא האמינו
 בנפלאותיו . וכן כל מה שאנו מלפיהם ונחכים ומוקוים בכל יום
 חמיד קץ שיסועה שלא הוא ע"י האמונה ואם ח"ו אין אמונה
 אין ישועה . וז"ל דוד המלך ע"ה לא האמינו בחלשים ולא צטחו
 ציסועתו . כנלא שכל החורה כולה היא חלוייה באמונה :
ובן אמונה צין אדם לחצרו . כוה לריך האדם להיות ישר
 וכאמן צפה וצלצ . שאם חצירו גלה לו איזה קוד על

צטעה צלחצתו . יזהר הרבה שלא לגלות קודו לסוס אדם
 ואמ"י חיו יולא לו כזק וזה . וכ"כ אם ח"ו ע"י גילוי הקוד הזה
 יולא לו כזק כוה לריך להיות שליט ברוחו להיות כאמן רוח נכסה
 דבר כדי שהצירו יהיה שקט ושאלן ולא תאוה חליו רעה ונגע
 לא יקרב צלחלו . וכן צעוטיחיו הרבים צדור הזה אם אדם
 צטעה צחצירו וגילה לו איזה קוד שאם ח"ו יתגלה הדבר יכול
 לצוא אוחי האיש לידי סכנה . ואם אחר עבור ימים או עבור
 עבר דצרי ריבות ואיזה קטעה צין פניהם מיד אוחי האיש קולה
 יד צפקדון הוא הקוד אשר הפקד אחר ונגלה קודו צקבל רב ואז
 ח"ו צא חצירו לידי סכנה מות או נמוון או איזה פגע רע ח"ו .
 וע"ז הזהיר לנו שלמה המלך ע"ה ריבך ריב את רעך וקוד אחר
 אל תגל ר"ל אם עבר דצרי קטעה צינך וצין חצירך לא ע"ז תגלה
 קודו שזהו דרך איש נסיל וצער אצל אין סבי כמי ריבך ריב את
 רעך אצל וקוד אחר ר"ל קוד שאינו כוגע כלל אל המחלוקת למה
 לך לגלות . ומכל שכן כוה לריך להיות כאמן צדצרו וכבר אמרו
 רז"ל ע"פ הין לדק יהיה לך אין שלך יהיה לדק לאו שלך יהיה
 לדק . וכן צנשאו ומתנו באמונה כי החלת דינו של אדם הוא
 שצושים אוחי כשאת ונתת באמונה . והנה צעו"ר רבים נעמי
 הארץ שחו צטמיים פיהם לאמר אכחני יודעים צעויות שאין אכחני
 נושאים ונותנים באמונה אצל מה בעשה כי הוא דבר ללא אפשר
 ואין רוב הלבנו יכולים לעמוד בלאו הוא תקנה מדשה או מילי
 דחסידותא . ולא ידעו ולא יצונו כי עובר על כוה לאוין ועל כוה
 עשין וכ"ז צא לפס ומחוקר אמונה כי הנה חוטאים צדעהם כי
 כהם ועולם ידם וערמוהם ומחבולותם עושה להם חיל גדול . ואם
 היו עממינים צהשגחתו ית' כי הוא אל זן ונפרכת מקרני ראמים
 עד צילי כנים ודאי היו נושאים ונותנים באמונה . וכמו
 שצעינינו ראינו צדור הזה כוה אנשים יראי ה' ומוצני טעו סכל
 משאם ומחנס צלדק ונששע וחף כל דצריהם צנאמונות גמורה
 ומעולם לא נשוע על פיהם שצועה לא צאנה כ"ס לקוא ולבקד

והי עזרם כי בכל אשר הפנו השכילו והלליחו . ולהפך צעיישי
דאינו כמה אנשים עשו עושר ולא צושפטו ואצד העושר טהור
צענין רע ולמפורקמות אין לריך ראים . ומלינו צר"ל כשהלך
לאכסדרוס ווקדון לערי סוגז ויטב אלל וולך סעיר וצאו לפניו
שני אנשים לדון והטוען טען לאמר זה האיש נכר לי הרבה אחת
והן קניתי אותה לזכות לי ציה כאשר שחרתי פועלים לחפור אחת
כל הארץ עידם חופרים בקרקע ויעלחו עם קינא גדולה חצית
ונלחה זהובים . והכף הלכתי אחרי האיש הזה ווכר החורצם
לאמר לו סיקה את רכושו ולא אצם לשמוע לי . והשיב הנטען
לאמר אני נכרתי הארץ וכל אשר עליה . והטוען היה אומר אני
קניתי חורצם זהובים לא קניתי . מיד טא פוולך אפאחד מהם
יש לך צן והשיב הן . וטא לאחר יש לך צת והשיב הן . אומר להם
הפולך אי"כ לכו ועשו חתונה לזניכס והמומן יהיה לכם . טאל
הפולך את לאכסדרוס ווקדון אם היה הדין הזה צעירך מה היית
עושה . אי"ל הייתי הורג את שניהם והייתי נוטל את המומן . אי"ל
והחום זרחת לכם אמר לו הן . ומטר יורד לכם אי"ל הן . אי"ל
ודאי אין זה כי אם צצציל הצהמות טיש אלליכס . הה"ד אדם
וצהמה חושיע ה' . אדם צזכות צהמה חושיע ה' . מוכאן ילמוד
אדם העושה ערמות והחצולות לגזול את מומן חצירו צרמאות
אינו נחפרנק כי אם צזכות הצהמה . אוי לו לאדם הנצרא צללס
אשים והוא מוצחר המין ומוצחר הצריאה אשר השליטו הקצ"ה ע"כ
צעלי חיים והוא צידיו יעשה עלמו טפל לצהמה להיות כיוון
צצצילה . אוי לה לאותה צוקס אוי לה לאותה כלימה . כי ע"כ
סחיוצ המוטל עלינו להטעורר מן התרדמה אשר הפיל צנו ילה"ר
אשר בקרצנו ולידע להודיע ולהודע שטור אל הוא היולר הוא
סצורא הוא המנהיג את עולמו ועיכו פתוחות על כל דרכי צני
אדם לתה לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו . וע"ז אמר דוד הפולך ע"ה
דרך אמונה צחרתי ומשפטיך שויתי . ר"ל ע"י סדרך אמונה צחרתי
זה גרס לי ומשפטיך שויתי שצחרתי כל החורה כולה :

א יאמר צאופן אחר דרך אמונה צחרתי כי ידוע כי המלות
הם נחלקו צג סוגים עדות הקים ומשפטים . עדות הם
מלות שטעמם מפורש צהורה . ואם לא היה מפורש צהורה לח
הים השכל נחייצ את האדם לקיימן צלתי לווי יהי . הקים הם
מלות שאין בהם טעם . ומשפטים הם מלות שאפי" לא היו
כתובים צהורה השכל היה נחייצן כמו כבוד אצ ואם וכיולא .
נפקא מינה כי אנחנו ישאל עסקי"ש שומרים את המקים דרך
אמונה שאנו מאמינים בהקצ"ה ואין לנו אלל לקיים שפיר גזרתו
אפילו צלתי ידיעה טעמו . כמו כן לריך לקיים המשפטים לדיקים
דווקא לקיים גזרתו ולא מפני שהשכל נחייצן . מולא שלריך
להשווה המשפטים לחקים וכמו שאנו נקיימן החקים צלתי
ידיעה טעמם כי אם דווקא לקיים לצורו יהי כן לריך לקיים
המשפטים אפי" שהשכל נחייצן . והיו נ"ש דוד הונצ"ה דרך
אמונה צחרתי ר"ל צחרתי לשמור החקים שהם דרך אמונה . כי
כשאקיי"ט אותם ניכר באני עושה ולונו יהי . ומשפטיך שויתי . ר"ל
ומשפטיך שהם המלות שכליות שויתי אותם לחקים כדי לקיים
גזרת הצורא יהי דווקא ולא מפני שהשכל נחייצ איהם . וזה
דאיתי צנופי ע"ה שפירטו ע"פ כצד את אציק ואת אונך כאשר לך
הי אהיק . ר"ל כבוד אצ ואם שהוא מן המלות שכליות שאפילו
הגויס נקיימן אותם . אחת האיש הישראי סנה אנכי מליך שלא
העשה מפני שהשכל נחייצו כדרך הגויס אא כצד את או"א כאשר
לך הי אהיק דווקא וט"י :

וכינו נקח לעצוד את הי ולעשות ולונו טכן דרך העצד
לקיים כל מה שרצו גוזר עליו ואנו עצדים להקצ"ה
טכן כחיב כי לי צני ישראל עצדים . וכשנחקור צעצודחינו אליו
יהי אין אנו עושים למחלה לשלים ולרציע ואפילו אחד מאף
וינה שאנו חייבים איו יהי על חקדו וטוצו העושה עמנו צכל יום
חמיד . וכצין קלת מן החקדים שעושה עמנו הקצ"ה והוא כי
אנו נחשבים לפני הקצ"ה כדן עצד כנעני שאינו יולא לחרות

לעולם כוונת הכחוצ לעולם זהם העצודי . וכן חני חי הפשע
 ללחם לחרות ונונו יחי כי אם אחר הוניה כוונת צווחים חפשי .
 ומאחר שכן הוא ונלינו צדין ענד כנעני שיכול הרב לוונר לענד
 עשה עמי וחיני זנד . ונלינו צהקצ"ה שוננהיג אותנו כדין ענד
 עברי לזון אותנו ולפרנס אותנו בכל מידי דוניט כוונת אם
 צהקותי תלכו וכו' . ונחתי גסוויכס צעחם ונחנה הארץ יבולם
 וכו' . ואעפ"י שהיה יכול לוונר עשה עמי וחיני זנד . ונכאן נכאה
 גדל חקדו ונזנו יחי עם ישראל עמו . ואעפ"י שלפי הדין חייב
 הקצ"ה להקפיק לנו ונזויות אף צהזויתנו כדין ענד כנעני כי
 הדין הוא שיכול הרב לוונר לענד עשה עמי וחיני זנד . חצל הכי
 ויולי צענת שוצע חצל צענת רעצון יכול הענד לוונר לרבו או
 פרנסכי או הוליחי לחרות . ואם כן אם אין הקצ"ה משגיח
 עלינו לזון ולפרנס אותנו היה ליה כשנת רעצון ויכולים חנו לוונר
 להקצ"ה או פרנסכו או הוליחו לחרות . חצל עם כ"ז היה יכול
 להליל עלמו מן החיוב לתח לנו להם לר ומים צוונורה . חונס
 חנחנו הרואים כי העדיף עוצו עלינו צהה לנו צטר שמן עופות
 ודגים ויין הונשומר ופירות מינים מונינים שונים ומיני קמים
 וצמחים ותענוגות בני האדם שכל זה חינו מן החייו . ואם
 היינו עושים רלינו יהצרך לפי החייו המוטל עלינו אזי יערב
 לנו יצוקם לנו כל חלו דגרים שאדם אוכל מפירותיהם צעוה"ז .
 חונס צענוותינו הרצים חנחנו הרואים כי לענין האכילה
 והשתיה ומיני הענוגים חנו זריזין מקדימין ליום הבניסה לאלור
 כל מיני חונדה ופינו ונלא לחונר הצ הצ הכסף ודי זהו ולענין
 החורה והמלות צעלה התאות ואין משכיל דורש חת אשים על
 מה ועל מה יציא אותנו לעולם הזה . וכי לאכול מפריה ולשצוע
 מנוצה והלא צנוצות הענוה רבו אוכליה כמה צהמוות וחיות וכל
 לפור כל כסף עורפיה ואוכלים ולמה נהיה כאחד מהם לרדוף
 אחר אכילה ושתיה וצלתי שום הועלת שהגיע ונונו להקצ"ה .
 ונמלא בלנו גרועים מן הצנוות כי מקנה הללן ומקנה הצקר

אשר צעליו עורח צהם להח להם ונרעה על העצת המגיע לו מהם
 חמאה וחלב וצן הצקר ולדה כמות . ולף הצנוות העמוחות
 כקובים כחמורים . ואף צהנוות טהורות לכולם יש תועלת מהם .
 הסור לעול וכהמור לנכחי . וחנו מה נולף עמנו לעוה"צ חוי
 לת לאוהה צובה חוי לה לאוהה כלימה כי יציא האפים צמשכט
 חת האדם . וכי יבא מנו לחונר מה מלאת מכל אשר יבעת ומה
 הסחורה אשר הצחת עונך . ואם חונר יחונר הענד הרי הצחתי
 עמי צטר שמן לעדן צו רימה והולעה . ודחי יחונר ליו הקלור
 קלרה ידי לפרנס עד צילי כנים . וכן מנשטנו הוא חרף כי
 ההולעים יולאים וככנסים צהוך גופו ומוללים חת דונו וכצר חונרו
 רז"ל קבה רמה למה כוונת צצטר חתי . כי על כן יכיר האדם
 וידע כי אין דירה צעולם הזה קצע וחינו כונסמר צלית . כי אם
 כחיץ אשר תרדפנו רוח . ומה לו לאדם מן העוה"ז כי אם עסק
 החורה וקיום המלות לש"ס צלתי שום פנים זום . זסו צצר הנלתי
 והקיים כי לעולם לא ימוע :

ובשיסתכל

האדם היטב צוונעה סי ידע ויכיר כי
 הקדוש צ"ה ונפרנס לדקת הלדיק ורשעת
 הרבע חפי"ה אם עושים איש כוונטהו צמדרי חדרים . והוא כמ"ס
 צוהר הקדוש כי כרוח כריז לפני הלדיק וחונר הזדהו ציקרא
 דפי וכו' . וכן כרוח הולך לפני הרבע וחונר דא חיהו ענדא
 דמריד צוחריה דא חיהו דמזיק מוחריה כך וכך ענד ווי ליה
 ווי לנפשיה וכו' על זאת יחד כל לצ רח"ל . וסנה יראש
 האדם כי אעפ"י שצחזינו לא שוע קול הכרוז על לדקת הלדיק
 אעפ"י כננס אצנת הלדיק צלצו לאין הכלית . וכן להפך כי
 אעפ"י שלא שוע קול הכרוז על רשעת הרבע אעפ"י לצו
 נוקפו וצלתי שום קיצה שונא אותו לאין תכלית . ואין זה הלל
 מקול הכרוז כי רוחו צקרצו שומע ומרגיש . ואפשר שזם כיון
 ההנא צחונרו כל טרות הצניות נוחה הינונו ר"ל אהנם צלי שים
 קיצה זה צא מלד הרוח ואין זה הלל כי רוח הנקוס נחז

ומפרקו וכן להסך ח"י :

ואפשר

שזה מה שרמז לנו הכהו"ל לא השנה את החיך
בלבדך הוכח תוכיח את ענייך וכו'. ר"ל כדי
שלא השנה את החיך בלבדך וזו השנה היא מכה הכרוה כי
הלב וצין וההקון הוא הוכח תוכיח אותו כדי שלא יבא לידי
חטא וע"ז לא השנה את החיך וכו' וזהו גם כן מ"ש ולא השא
עליו חטא שע"י שתוכיח אותו לא יחטא ומלא אתה זוכה
ומזכה אותו. הרחוק הוא ירחם עלינו ויעז אמונתו בלבנו
למען נשמור לעשות רלונו יחזקך כרלונו און כ"ר :

פרק ב אהבה

דוד המלך ע"ה אומר בהסלתו אהבו
את ה' כל חסידיו. רלה להודיענו
כי עיקר קיום החורה צולות עשה וול"ח לריך שיהא מרוז
אהבה עלמית ולא באהבה כהלוי' דצד כי ע"ז אורו צונסכת
אבות כל אהבה שהיא הלוי' דצד צטל דבר צטלה אהבה. וכן
איתא בחקיקים וואן דרחים ליה לקצה"ו על וכת דיתון ליה צנוסי
אי כי סיכי דליהוי ליה ממונא וכו' לאו רחיותא היא. וכן אנו
רואים מעשים צכל יום הושרת את חצירו צכך וכך שנותן לו
נדי שצוע צצוע או נדי הדש צחדשו וכילא אינו משמש אותו
כראוי אלא אם כן יש לו אהבה רבה וניכר צפרקוס כי אינו משמש
אותו צטציל הסכר שנוטל לא על רוצ אהבתו דווקא כן הדבר
ציינו לעקים צ"ה כי לריך שהיה עזודתו מאהבה. וכן
המלא כוה פעמים צחורה. ואהבת את ה' אהיך. לאהבה
את ה' אהיך וכעוהו רבים. מה שאי אפשר כן צלשון צני אדם
שאין אדם אומר לחצירו ואהבת איתי או לועני אהב את פלוגי.
כי האהבה אינה ציד האדם כמו שאר הפעולות. אונס האהבה
צאה מעלום מכוה אופרים. אי שנהנה ממו או מגופו שמשמש
אותו ועוסק לו נחת רוח או צנונו כי תמיד עין השגחתו עליו
לחת לו די מחסורו ועל כן אהב אותו. צ' אפילו שאינו מקבל
כמלא מונו אהב אותו מלי מולא חן ציינו. גי מלי שהוא

עלנו רולה באהבת חצירו א"ו וע"ז אהב את חצירו כדי שחצירו
גם כן יאהב אותו. ובכל אי וואו לא זו הדרך הנאות לומר
לחצירו אהב אותי מפני כי ציד האדם לצטל הקיצה וכסנהצטל
הקיצה צטל המוקיצו. אונס לגצי הקצ"ה לא שייך לומר כן כי
מלדי ית"ש אינו מוצטל הקיצה לעולם ועד. ואנחנו הרואים כי
אעפ"י שאין אנו עושים רלונו ית' כדצעי למעצד אפי' הכי צרע
זכנו ובצצע כלכלנו וכו' כוה וכוה נקיס ונפלאות שהפליא
לעשית עוננו עם היוחנו צלתי ראוים. וע"ז לו זרוע עם בצורה
לומר ואהבת את ה' אהיך. שאדרצא מה שמוצק מאלתנו
אהבתנו א"ו הוא כדי שעל ידי זה יוקף אהבתו עוננו :

מעשה

נחפסס דרכינו ונחקורה סדר עזודתנו א"ו כי מן
הראוי היה שלא ליתן שינה לעינינו ונתימה
לעפעפינו לצקס אופנים יהמלאות לתת נחת רוח ליולרינו צראות
גודל אהבתו אותנו אעפ"י שאינו לריך לנו ואנו לריכים לו
ואעפ"י צעויותינו הרציר זמן עזודה זו תפלה שלא היא צעינינו
כמשא כצד. ובקיץ מפני החנה עללה תפיל חרדוה. וכן צחירק
מפני הלנה ראשו ואצרו עליו כצדים ולא יוכל לקום להשנים
לצית התפלה. ובאותו פרק ממש אם יזונו אותו לאזה עיזול
או מקיס שחוק וקלות ראש הכף יקיס כגזור ואור כגצר הללו
למהר לשים לדך פעמינו ללכת אחרי ההצל ואפילו אם ילך לצית
התפלה לצו צל עמו כי דעתו וכל מגמתו ללכת א המקום אשר
נעם שם אהלי ממשנתו צחמילה. או לנו אהה עליו אנה
כוליך את הרפתחו כי לפחות לא שווינו כצודו ית' א כצוד הגוף
כנגוף ורוח הקדש לווחת ואומרת מה מלאחס צי עול וכו'.
ואיה אהבתנו א"ו ית' מאחר שהוא צעלמו שא מאחנו אהבתנו
א"ו צאוורו ואהבת את ה' אהיך צכל לצצך ובכל נפסך ובכל
מאדך. ודרשו רז"ל צכל לצצך צצ' ילריך צילר הטוב וצילס"ר.
ובכל נפסך יש לך אדם שחציב עליו גופו יותר ממונו לכך כאמר
צכל נפסך. ויש לך אדם שחציב עליו ממונו יותר מגופו לכך

כחומר בכל מחדך . כמלא שלריך שלא יחטיב האדם שום דבר לא
גופו ולא ממונו ולא צניו נגד אהבתו יתי . וכמו שכן מלינו באהבה
לע"ה שלא החטיב גופו נגד אהבתו יתי כשאמר לו על הווילס
והוא זקן צן ל"ט שנים ולא חשש וכו' שמה ימות נגד אהבתו יתי
וכן לא החטיב צנו יחדו נגד אהבתו יתי כשאמר לו יתי קח נא
את צנך את יחידך וכו' הנך וניד זרו את עלמו והפך את מדהו
הקד לאצרכם ונחלגש צמדת הגזירה לעשות רליונו יתי ועל כן זכה
וקראו הקב"ה אצרהם אלהי . ואנו העניים עניי הדעה למה
לא נלחמו מעשה אצותינו צידינו לאהוב את ה' בכל לצצנו וצבל
נפשנו וצבל מלודנו כאשר יאות לנו . וכבר אמרנו שלריך לאהוב
את ה' צבל דבר החטיב לו :

וזה

שמעתי מפה קדוש הרב המסיד המוקבל הלה"ה ה"ק
לישראל כמוה"ר אצרהם מנחמי זלוק"ל . הוא היה אומר
צבוכה הווי הנו"ל צבל לצצך צצו ילריך וצבל נפסך וצבל מ'דך
הוא פ"י על צבל לצצך . והוא כי מדה ועצב הרשעים הוא
שחטיב עליהם גופם יותר מן המנוון וכפסם בחולות ישליכו על
הנוחיה ועל הכלכלה צער שמון ויין ישן עם פרי מגדים ולבושיהם
כיולא צהם ואינם מחשבים ממונם נגד גופם . ומדה הלדיקים
הוא להפך כו"ש רז"ל לדיקים חקים על ממונם יותר מגופם
לפי שאין פובטים ידיהם צגזל . כמלא בהלדיקים שהם מלד
ילה"ט חקים על ממונם וחטיב צעיניהם יותר מגופם . והרשעים
שהם מלד ילה"ר חטיב עליהם גופם יותר מממונם . מעשה ז"א
ואהבת את ה' אלהיך צבל לצצך צצו ילריך ר"ל צאלו הצי מדות
שיש מדה א' לכל א' . ועמה מפרש צבל נפסך לפי שיש לך
אדם שחטיב עליו גופו יותר מממונו והו עוצע הילה"ר ונגד
הקב"ה אהה העשה כמעשה ילה"ט שלא להחטיב את הגוף
כלל . דהיינו לקום באשמורת הצוקר לעציד את ה' צצה"כ ולא
יעלרכה הגסס והסלג וכמו שרומזים המפרשים ע"פ צצית
אלהים נהלך צרג"ש ר"ת צינד ריוח ג'קס טילג . וכן לנדוף

אחר כמה מלות שיש צקיומן טורה וגייעה לגוף . וזהו אהבה
מלד ילה"ט אף על פי שטעמו הוא כילה"ר שחטיב עליו גופו
יותר מממונו . אצל נגד אהבת ה' יעשה עלמו כמדת ילה"ט
שלא לחוש על גופו כלל . ואם יש לך אדם שחטיב עליו ממונו
יותר מגופו שזהו מדה ילה"ט . נגד אהבת ה' אהה העשה
כמדת ילה"ר לסוליא ממון צמלות ומע"ב ולדקה וג"ח וסלא ילה"ב
את המנוון נגד אהבת ה' . כמלא עוצד את המוקים צ"ה ואוהבו
צצו ילרים ר"ל צמדת צו ילרים . ודוק וט"י :

וכן

מלינו באותו עקיר חסיד שצאו שני ת"ח לציתו לעשות
גצייית מליה ושמעו ששא המשרת ממונו אס יקנה לו צו
אגודות ירק צזו מפני שהם לחים או יקנה ד' ומעשה צזו מפני
שהם כמוסים . ולמה לנערו שיקח מן הכמוסים על היותם צזול .
וכשמעם החכמים כן הלכו לדרכם ולא בלא ממונו אפ"י פרוטה
קטנה מרוב קטלנותו . וכש"ל לשוק מלא את החכמים גצאי
לדקה ואמר להם צמאי עסקי א"ל צנשוואי יתום ויתומה א"ל סילכו
לציתו זו אשתו והתן להם סאה מלאה זבובים וכו' . ושאל
מהם למה לא הלכו אליו מהחילה וכפרו לו המעשה . א"ל
ללריך גופי אני מלמלס כל מה שאני יכול . אצל לענין כבוד
שמים לריך להח צעין יפה כל מה שאפשר לי לעשות . מעשה
אשרי איני יעשה זאת לעשות העיקר עיקר והטפל טפל ולא
להפך . כי מי הוא הקכל והפיה אשר יאהב את אויבו שונא לו
ומצקס רעתו וישנא את אויבו . ואין לנו אויב ושונה גמור
כילה"ר אשר צקרצנו הוא המעשה אותנו צמוטי עכציש וצחצלי
השווא . ויציע האדם ויקהכל היעצ כי צעשות רלון הצורח
אנפ"י שצחחילה מרגיש מעט לער . אצל אחר כך כמה נחח
רוח יש לו וצמחה רצה נכנס צלצו כאלו הרויס ציוס הכוא אלך
אלפים דיני זהב ונכף . וכן אמר דוד המע"ה שס אנכי על
אמרהך כמולא סלל רצ . ועל זה דצקה נפשו צחורה ה' כמ"ש
מה אהבתי הונחך כל היום היא שיחתי . וע"ז דוד המע"ה

נקרא צדיקא דמלכא כי על ידי שהיה עוסק כל היום בחירות
 וצמלות לעולם היה שמוח . ולהפך וזה העוצר על כלונו יחצרך
 חפילו כי צהחילה יש לו נעט נחת רוח וחיות הנאה . חבל
 חח"כ מרגיש לער ועלצ גדול . וזהו דבר הנרגש לעיני כל צעל
 שכל . ואפשר שזהו מה שרמז החנא צומק' אצות והוי מחשב
 הפקר מורה כנגד שכרה וככר עצירה כנגד הפקדה . ר"ל
 לעולם הוי נקחכל צאחרית דבר כי צאונה לעשות הנולדה
 צהחילה יש חיות לער . חבל אהה תראה אחריתה שהיא כנופת
 לופיס . ואם כן רדוף אחרים נופסי אחריתה . והעצירה אונה
 שהחילתה שלום . אוננס הציב אחריו ואחריתה מורה כלענה
 רח"ל . וזהו גם כן כונת החנא צומק' אצות חיו היא דרך
 עוצה שידבק בה האדם ר"ש חומר הרואה את הכולל . ר"ל
 שצכל דבריו הוא מציב ורואה עוב אחרית דבר מראשיתו וזהו
 תמיד רודף אחר הנולדה וצורה מן העצירה . וזהו שאמר דוד
 הנוע"ה לכל חלה ראיתי קץ ר"ל צין למעשה הנולדות וצין לנעשה
 העצירות חני החצונותי וראיתי הקץ וההכלית . ואפי' שדרך
 הנולדה צהחילה היא דרך לר נחונה חיות לער ויקורין . אוננס
 כיון שאני ראיתי את הקץ חכני הרואה כי רחצה מליהך מאלד :
מציונו מכל האומר כי כשיקחכל האדם אחרית דבר לא
 יצא לידי עצירה . וגם יהיה זהיר וחריז לעשות
 דלון הצורה ית' ומכלל חכמת ה' הוא חכמת ההורה וחכמת
 התלמודי חכמים ונפקא לן ² מרצויה דאת ה' לרבות ה"ח .
 וכן תורה עם הכולל בגימטריא התלמודי חכמים כן ראיתי
 צומפרשים ע"ה :

ועפ"ז

כלע"ד כונת הכהוב שנוע ישראל ה' חלתינו ה'
 חמד . ואחבת ה' חלתיך צכל לצדך וצכל נפסק
 וצכל מאלדך . והיו הדברים האלה אשר חכני מולך וכו' . והוא
 כי צבר אמרנו צפרק הקודם כי לרכים חנו להחזיק עוצה לרי
 עקיבא ע"ה שדגש את ה' לרבות ה"ח . ואם ח"ו לא היחה

דרשה זאת היה ח"ו וקוס לעשות על צ' רשויות . אוננס היה
 קבה דליך יתקינו חכני ולא יהיה לך ומאחר שהוא יחצרך
 צעלנו לוח אוחנו לא יהיה לך וכו' . כילד כדרכו את ה' לרבות
 ח"ו רשות אחר . חבל עתה הנחיצ לנו ר' עקיבא וסדרשה
 חדרש ולווי חכני ולא יהיה לך צומקומו עומד . צאופן שהיא
 דרשה נאה ומקודה בלתי סוהר דברו ית' כי חלו צ' דברות
 חכני ולא יהיה לך חפיו יחצרך שנוענו צום אשר עומדנו
 צהר סיני :

מעשה

קרוב הדבר להצין כונת הכתוב . והוא כי הקצ"ם
 חלם לזכות את ישראל וכולם ללוות את ישראל
 ואחבת את ה' שהוא חכמת ה' ויחודו . ואגביה צח האת
 שהוא לרבות וכדי שלא נעשה ח"ו על שתי רשויות על זה נכתב
 צהחילה שנוע ישראל ה' חלתינו ה' חמד . נעשה ואחבת את
 ה' אפיך צכל לצדך ולריך אתה לדרכו רצוי את צאופן הנאות
 כי והיו הדברים האלה אשר חכני מולך היום על לצדך ר"ל
 הדברים האלה חכני ולא יהיה לך אשר חכני הוא הנולדה היום
 ר"ל היום הידוע שהוא מעמד הר סיני חלו דברים יהיו על לצדך
 תמיד ולא נעשה ח"ו על צ' רשויות חלל דווקא לרבות ה"ח .
 שצזה האופן סדרשה הדרש ודבריו ית' חיים וקיימים . ולא נפלאת
 היא ולא רחוקה להצין הדבר כי איך יתכן שהת"ח יסוה להקצ"ם
 כי כן הדבר צאונה כי הקצ"ם נהן לנו הורה חתונה וקטיונה ולא
 לא היו החכמים נוצחים חופרשים אותה צאח היעצ לא היינו
 צינים חפילו דבר וחלי דבר . נאלא שע"י ח"ח הקיום תרומם
 דגל החורה . ועוד צה עעם הגון כי הת"ח צהיותו ונלא רוח
 חכמה כשרואה צחצרו שיוכל מתחת ידו דבר בלתי נחוקן על לא
 הודע לו חטאתו אשר חטא מוכיח אותו ומחזיק צידו להציאו א
 דרך הטוב והישר צעיני ה' . ונאלא שהת"ח נחקן את החורה
 ומחקן את הצריות גם כן ועל זה יכולים לפסוות כבודו ואחבתו
 ויראתו לצדד חכמת ויראה ה' וס"י לא יהיה חכמת חת"ח נופסי

כי אוכל ושותה עושה ומוספר להם ונהגלי העולם ודברי שחוק
וקלות ראש וליטות וכיולא . או כי אהבתם אותו על שרואה
בהם איזה דבר אשר לא נכון לעשות כן והוא רואה ושותק שעל
זה אמרו בגמ' האי לורבא מרצקן דרממו ליה בני מאתים דלא
מוכה להו צניילי דשמיא . וע"ז שמעתי משם הושרי דבר חרף
ע"פ כי מרדכי היהודי מכה למלך וכו' ורלו לרוב אחיו .
ואת"ל דזם שהיו אהבים אותו נפני דלא מוכח להו צניילי
דשמיא לזה אמר דורש טוב לענוו והיה מוכיח אותם והיו אהבים
אובו . ולפני לומר באופן אחר והוא כי הכהו' לאלם ואמר
ורלו לרוב אחיו ולמה לא לכל אחיו לז"א דורש טוב לענוו
והיה מוכיח אותם והיו כנה צניאלם שהיו קלם בתוכחהו ועל זה
אמר ורלו לרוב אחיו ולא לכל אחיו :

נמצא

כי דרשה דאת ה' לרבות ת"ח לא נאמר על כל
אדם כי אם על הכושא בעול עם הלבוז להדריכם
צדק הישר והטוב . וכן אמרו רז"ל כל דיין שדן דין אונת
לאמתו נעשה שוקף להקצ"ה וע"ז וכיולא בזה נדרש את ה'
לרבות ת"ח ולא כל הרולה ליעול את ה' יבא ויעול .
ואפשר לע"ד רוח הכהו' לא השא את שם ה' אלהיך לשוא כי
לא יקם ה' את אשר ישא את שמו לשוא . ועוד נקדים ונ"ש
ציתוקאל ואהם צן אדם לופה נתחיק ושמעתי נפי דבר והזהרת
אותם ממני . באמרי לרשע מות תמוי ולא הזהרתו ולא דברת
לחזירי רשע מדרכו הוא רשע צעונו ימות ודמו מידך אבקס .
נואל שלריך האיש החכם להוכיח את הרשע החוער ולהקירו
ודרך הרע ולהדריכו צדק הישר והטוב ואם ח"ו לא הוביחו
ולא דבר אחו' לאמר מדוע ככה עשית אזי הוא נענש בעון
חבירו . וכבר אמרנו למעלה כי את"ל ששום להקצ"ה מרבויה
דאת הוא נפני כי כושא בעול עם הלבוז לדון דין אונת לאמתו
וליישר את העם וכיולא . וזה בא הרנוח אל ה"ה באומרנו לא
השא את שם ה' אלהיך לשוא ר"ל לא יהיה כושא בעולך רבו

את הסנווד לשם ה' אלהיך לא תשא כושא אותו לשוא ר"ל על
חנם כי לא יקם ה' את אשר ישא את שמו לשוא ר"ל כי הוא
נענש בעון חבירו על שלא ניהם צידו וזה נקרא כושא את שמו
לשוא . ולא עליו נאמר את ה' לרבות ת"ח . ואם ח"ו לא די
שאינו ניהם כי אם אדרבה אוכל ושותה עושה ויוסצ עושה
צנוסצ לליס צדרי שחוק וקלות ראש אזי אוי לו אוי לנפשו כי
כדי לנלוא הן צעיני אדם ילוד אשה עפה קרומה נחלל את ה'
נחלל את התורה ונעשה שונא למקום צ"ה ונמלא כוחן יד
לפושעים וחטא הרבים תלוי צו רחמנא ליללן . כי ע"כ כנה
לריך ה"ה להיות זהיר בתכלית הזהירות שלא יתחלל ש"ש על
ידו ואדרבא ישחלל בכל נאנלי כהו וצכל יכלתו להיות ש"ש
נחאהצ ונחכד על הצרות להיות נאה דורש ונאה נוקיים
ולסוכיח צנייסור צדגרים עוצים צלסון רכה ועל ידי זה יסיצ
רבים מעין וכל האדם ישמעו ולמדו ליראה את ה' ולעשו הישר
צעיניו יתי . ואם צחלה יקולו לתוכחתו סוף הכבוד לצא ולא
יקורו נאנו ונעלתו וע"ז אי דהע"ה אהצו את ה' כל חסדיו ר"ל
שתעשו צועשיכה העוצים סיהא ש"ש נאהצ צפיהצרות הרחמן
הוא יעע חורחו ואהצתו צלצנו חניד כל הימים כיר"א :

פרק ג' אהבה

צין אדם להצירו כחצו צתורה ואהצת
לרעך כעוך אחי ה' . לאמרו רז"ל
זה כלל גדול צתורה : ר"ל כנ"ש הלל הזקן לאותו גר שצא
לפניו וא"ל גיירני על מנה שתלמדני תורה על רגל אי ח"ל נוס
דעלך כני לחצרך לא העציד זהו כלל גדול צתורה . ופירשו
הושרי ע"ה כי האונת הוא כי הקצ"ה לוס לנו חר"ג נולות
צתורה שס"ה נולות לא תעשה ויכול כל אדם לקיימם צסצ ואל
תעשה . אונס פרנ"ה נולות שס"ה צקום עשה אי אפשר לשום
אדם לקיימם כי נוי שלא נולד לו צן סצכור הרי לא קיים פדיון
הצן . וכן נולות יצום וחל"לס נוי שאין לו את נות צלל צנים לא
קיים . וכיולא צזה כנה נולות שאין אדם יכול לקיים אותה כי

לא צאו לידו וכילד יתקיימו . אונס כהיש אחדות צין אדם לחצירו עי"י יתקיימו כל הונלות בכללות כל ישראל . וזהו וזה ששאל הגר למדני תורה וצלבד שלא אלטרך לצא בגלגול פעם אחר פעם כדי להשלים המ"ע אלא צרגל אי ר"ל בפעם אי מלסון לונה פכיחני זה שלש רגלים . ויפה פסיצ לו הלל הזקן וזה דעלך סני לחצרך לא מעציד ועל ידי שחאהצ אח כל אחד מישראל כגופך אזי כל ישראל כהשצים כגוף אחד ונהקיימים כל הונלות בכללות כל ישראל . כונול סכמה גדולה כח מעלת האחדות כי היא עיקר ויקוד קיום החירה . וצעונותינו הרצים צהעלותינו על לצבנו זאת יחד לצבו ויחר ומוקיימו כי הן צעון וכה של פריד"ה הופפת עלינו תמיד . וסיכן מלינו צי אנשים צונקוס אחד צאהצב ואחוס יוס אחר יוס כי אס יוס או יוניח יעמדו צאהצב ואחוס ויהי ציוס הגי אס אחד דצר להצירו דצר שלא כרלונו או עשה לרעהו רעה קטנה או גדולה הכף ומיד כהפכה פאהצב לאיצה . אוי לנו כי צזה אנו ונתישים כח התורה שאינם יכולים להקיים כל עוד שאין אחדות ואהצב ואחוס צישראל . ונוד כי גנו ונתישים כח של מעלה כי לא צחר הקצ"ה צישראל כי אס על היותם כגוף אחד . וכן אמרו רז"ל אמר הקצ"ה אחי ימיד צעולמי וישראל אימה יחדה נלה את סימיד ליקח את היחיד . ואס ח"ו אנו נפרדים ואין צנו אחדות אנו ונתישים כח של מעלה ח"ו כי על הנם צחר צנו הקצ"ה לחלקו וגורלו . וזה נענה ומה כאמר וזה כדצר ונפ כלעדק כי צעוה"ר אנחנו גורמים הלול ה' צין האונות כי השטן מחווד ששלוס ציניהם וכולם אוהצים זה את זה . ואס עוצר דצרי ריבות ציניהם חקף ומיד צאים רעיהם ונכצים את אס כהצברה . וזה היה ראוי לנו עדת ישראל עם קדוש להצבונן על צי צני אדם אס יס ציניהם אפי" איהם חרעונות דצרים ווכל סכן אס עלה להצח מחלוקת ציניהם לכבות את הדליקה טרם יציל ואחר כך לקרב הלבנות ולהסויר עטרה האהצם לונקומה .

וסנה צעוה"ר רצים מעמי הארץ ישישו כי ינאלו שני אנשים עצרים נלים ואס ונאליו כצחה אס הנוריצה הם ומחדשים אותה זה וציא את האור וזה וציא את העלים עד שחגדל השלשצת עד לצ הסמים ואזי וניס רצים לא יוכלו לכבות ואשם לא חכצה . אוי להם אוי לנפשם שעושים נחת רוח ליולרם . ונכעיסים את יולרם . כי בכלל הדצרים אשר סנא ה' הוא מעלה מדנים צין אחים . אוי לנו שע"י נארך גלותינו וגלות הסכינה גורם פירוד לונעם וגורם פירוד לונעלם אוי לנו אהת לנו . ואס יסתכל האדם היעצ היעצ לא ינאל יקוד לפחזיק צטנאה ונחלוקת עם שום צריה סצעולם כי אס יסנא את חצירו על שלא כהג צו כצוד . יציע ויראה כל קהל עדת ישראל נצזים ושפלים וגלם כצוד מישראל וצראות כן לונה הוא וצקש כצוד . ועוד יסתכל האדם כי רדיפת הכצוד יכול לעורדו מן העולם צרגע קטון וכמ"ס החנא צונקי אבות הקנאה והתאווה והכצוד עוליחין את האדם מן העולם . ואס על דרך נמון יסנא אותו כסיסתכל האדם מ"ס הכחוי לי הכקף ולי הזהב אמר ה' לצאות ולנאן די יצא יחכינה אין מוקים לסנאה . ואס על שחרפו וגדפו חצירו סונא אותו הכל הצל ואוזן סעחידה לסמוע חרוסין וגדופים . לנאות ולאלפים . מן החתונים . ומן העליונים . מן הממים ומן החיים על כל נעשיו הרעים וצאותו פרק יסצ 777 וידוס ואין פולה פה ואיך יקפיד על חרפת אנוש שהוא וכל דצרו כלל עוצר ואדרכא מלינו סכל הונעציר על מדותיו מעצירין ומנו ע"כ פסעיו . ואס כן אס צא לאדם יערת הדצב לתוך פיו להיות נקי מכל חטאתיו ופסעיו צרגע קטון איך יסליך העוצה מעליו ויוסיף על חטאתו פסע . ומי יאמר לנו שמן הסמים לא שלחו לו את האיש המקלל לנכותו אס יסצול וישמע חרפתו ולא יסיצ כדי להעציר ומנו כל פסעיו . וכן מלינו צדוד מולך ישראל סנא מלינו סמועי צן גרל וקללו קללה בורל"ת וסנוע חרפתו וסחק ואמרו עבדיו לפגוע צו ולהמיתו

טוּחַ אֲמַר אֱלֹהִים הִכִּיחוּ לוֹ כִּי הִי אֲמַר לוֹ קָלֵל . וְאָמְרוּ רַז"ל
שְׂבָחוּהָ שְׁעָה וַיְכַח אֶת דּוֹד רַגֵּל דִּי צְוֹרֵכְתָּהּ . אִם כֵּן יִשָּׂא קִי"ו
כָּל אִדָּם וְאִיךְ יִשְׁכַּח הַאֲדָם אֶת הַצִּירָה עַל שְׁחַרְפּוֹ וּגְדָפוֹ . וְאִלְדַּרְצָא
לוֹ נֹאֵה וְלוֹ יֵאֵה לְהוֹסִיף אֶהְצֵה עַל חַהֲצִחוֹ וְנִטְוִים שְׂגֵל יָדוֹ
כַּסְקָן גּוֹפּוֹ וְנַעֲטוֹ רוּחוֹ וְנִטְוִוּוֹ וְכָל הַטְּחָתוֹ וְכָל אֲשַׁמּוֹתָיו כְּלוּ
צַעֲטָן כְּלוּ :

וְהִנֵּה

הַדְרֵךְ יִשְׁכּוֹן אֲוֹר לְנִלְהִי יֵהִי שְׂכָאָה וְחַחְרוֹת צִין אִישׁ
לְרַעְהוֹ הוּא לְהִיֹּת קוֹנֵעַ חֲרַפְתּוֹ וְאִינִי וְנִטְוִי וְהוּא
עוֹב לְגוֹפּוֹ עוֹב לְנִטְוִוּוֹ . צִדִּיק שְׂכָל וְקִרְוֹב אֱלִיךְ הַדְּבָר מֵאֵל
לְהַצִּירָה . כִּי אִם יִשְׁמַע הַאֲדָם חֲרַפְתּוֹ וְלֹא יִשִּׁיב וְנִרְוִיָּה שְׁלַעוֹלָם
יָדוֹ עַל הַעֲלִיּוֹנָה . וְכָל הַעַם יִתְנוּ עֲדִיָּהִם וְיִלְדִיקוּ אֹתוֹ וְהַרְטִיעוּ
אֶת הַרְטַע הַנּוֹחֵק וְגַם הַנּוֹחֵק עֲלֵמּוֹ יִשְׁצַע צַהֲרַפָּה וְכַסְתָּהּ
כְּלִימָה פְּנִי . וְצֹחַ יִצַּח כַּעֲנִי שׁוֹאֵל עַל פִּתְחַ לְקַשׁוֹל וְנִחִלָּה ע"כ
וְהֵה שְׁחַטָּא לוֹ . וְצִרְאֹת הַאֲדָם כִּי נִשְׁבַּר לְצוֹ צִקְרָצוֹ וְנִיחָם עַל
הַרְטַע אֲשֶׁר עָשָׂה מוֹחֵל לוֹ מֵלֵצ וּמִנְכַּפֵּשׁ וּמִרְאָה לוֹ פְּנִים לְהוֹצוֹת .
וְאִזִּי צִרְאֹת אֹתוֹ הֵאִישׁ מוֹדַת עוֹבָו שֶׁהַפְּלִיא לְעַשׂוֹת עֲמוֹ לְמַהוֹל
לוֹ כָּל וְהֵה שְׁחַרְפּוֹ וּגְדָפוֹ וְדֹאִי נַעֲשִׂים רִיעִים אֶהוֹצִים זֶה לֹאֵה
פְּנוּיִד כָּל הַיּוֹעִים וְאֶהֲצַחֵם לֹא הַקּוֹר מֵהֵם לְעוֹלָם . וְנִי גַרְם
זֹאת כ"א יִפֵּה שְׁתִּיקָה שְׁעָה אִי שֶׁל קוֹרַח רּוּחַ וְנִמְלֵא קִנְיָה עוֹלְמוֹ
צַעֲמָה אִי . וְגַם שֶׁאֵר הַגּוֹף לֹא פִלַּע מֵהִיֹּת שְׁקַע וְשֶׁאֵכָן וְגַם
חַשֵּׁשׁ כַּח הַשְּׂכָאָה וְגַדֵּל כַּח הַהֲצָה . לֹא כֵּן אִם שְׁמַע חֲרַפָּה
וְנִחְצִירוֹ וְהוּא לֹא שֶׁהָק וְאִלְדַּרְצָא הַחֲזִיר לוֹ שְׁלוֹ"ם חֲרַפָּה וְצוֹ
וְכִדִּי צִוִּין עַל אֶפְתַּח כּוֹמָה וְכּוֹמָה . אִזִּי כָּל הַעַם עוֹנֵדִים מִנְגִּד
מִירְחָחֵם פֶּן יִדְבַּק צִידֵם מֵאֲוִוֵּם אֶן הַחֲרָם . וְכִי יִשְׁאֲלוּ אֹתָם
הַדִּיּוּכִים לְאֲמַר אֶתְּם הַרוּחִים אֶת כָּל הַמַּעֲשֵׂה תִאֲמְרוּ עַל מִי
מַשְׁנִיָּהִם אֲטַעֵם תְּלוּי . וְכּוֹלֵם יִסִּיבּוּ פֶה אֶחָד זוֹ כְּצִלָּה וְזוֹ מַרְפָּה
הִנֵּה הַחֵשׁ וְהַעֲלִים וְאִזִּי הַדִּיּוּכִים יַעֲנִיִּקוּ אֶת שְׂכִיָּהִם . וְעִי"ו
תְּגַדֵּל הַשְּׂכָאָה עַד לְצַ הַשְּׁנוּיִם וְאִין חֲרוּפָה לְמַנְחָם כִּי אִין אִדָּם
צוּט מִחְצִירוֹ עַל שְׁחַרְפּוֹ וּגְדָפוֹ כִּי כִבֵּר פִּרְעֵה לוֹ הַשְּׁלִיחוֹי כַּפֵּל

וְגַם כּוֹמָה הַיִּזְק לְגוֹף שְׁעַל יָדֵי זֶה גּוֹרֵר עֲלָיו כּוֹמָה וַיְנִי חוֹלְאִים
הִי יִלְלֵנוּ . וְנִי גַרְם לוֹ זֹאת עַל שְׁלֵא הַאֲרִיךְ אֲפּוֹ שְׁעָה אִי
צִלְצֵד . וְהַרוּחָה יִרְאֵה דְצִירֵי אֱלֹהִים כִּי אִין לְרִיךְ לֹאֵה לֹא חַמְמָה
וְלֹא חַמְמָה כִּי אִם צַעֲמִיֹו יִרְאֵה וְלִצְצוֹ יִצִּין כִּי הֵם דְצִירִים הַנְּכָרִים
וְהַנְּחִלִּים לְעִין כָּל . וְהַנֵּה הַדְּבָר יָדוּעַ כִּי מוֹדַת הַכַּעֲס פּוֹעֵל כָּל
זֹאת שְׁלֵא לְהִיֹּת קִצְלָן וְאִיךְ רּוּחַ . וְצִגְטוֹת מוֹדַת הַכַּעֲס כִּבֵּר
הַפְּלִיגוֹ צַחֲרוּהָ וְצִנְצִיָּאִים וְצִנְחֻצִּים וְיוֹחַר (וְהַמַּעֵם רַז"ל ע"ה צִגְטוֹ)
וְצוֹד' וְגַם חַמְמוֹ הַמּוֹסֵר הַאֲרִיכוֹ הַרְחִיבוֹ דְצִירֵיהֶם צַחֲכִלִית
אֲשֶׁר לֹא הִכִּיחוּ לָנוּ וְנִקּוּם לְדַבֵּר . וְאִנִּי צַעֲמִי כִבֵּר כַּחֲצִתִּי וְנַעֲטוּ
צִגְטוֹת הַכַּעֲס צִקִּי קִטְוִן הַכּוֹמָה **מִתּוֹק רַנְפִּישׁ** תְּרַחֲמוּ
וְנַעֲטוּ . אֲצֵל זוֹ צִלְצֵד לְרִיךְ הַאֲדָם לְתַת אֵל
לְצוֹ כּוֹמָה הִיא גְרוּעָה הַכַּעֲס כִּי אֲפִילוֹ הַכּוֹעֵס עֲלֵמּוֹ תַכֵּף אֲשֶׁר
כַּח וְנִרְגִזוּ הוֹלֵךְ וְנִלְטַעֵר וְהוּא צַעֲלָמוֹ וְנַעֲיִד שְׂרַע צַעֲמִיֹו מֵהֵה
שְׂכַעֲס . וְאִף עַל פִּי שְׂכַבֵּר אֲמַר רַז"ל עַל כָּל הַעֲצִירוֹת רַעֲשִׂים
וְנִלְאִים חֲרַטוֹת אִינִי דוֹנָה חֲרַטַת הַכַּעֲס . שְׁעַל כָּל הַעֲצִירוֹת
וְנִחְרַטוּ צִלְצוֹ וְאִינִי מוֹדַת צַפִּיֹו וְאִלְדַּרְצָא מִצְקָשׁ תּוֹאֲכֵה לְזִכּוֹת
אֶת עֲלֵמּוֹ אֲשֶׁר צִלְצוֹ יָדַע כִּי חַטָּא וְאֲשֵׁם . אֲוִוֵּם צוֹדַת
הַכַּעֲס הוּא צַפִּיֹו וְצַחֲפָתוֹ מִכְרִיז עַל מוֹדַתוֹ כִּי רַעֵה הִיא . וְנִחְאֲחַר
שְׂכָן הוּא לְוִיָּה יֵלֵא לְרִיב מֵהֵר וְלֹא יִזְכּוֹר הַיּוֹעִים הַרְחִשׁוּכִים אֲשֶׁר
עִבֵּר עֲלָיו רּוּחַ הַכַּעֲס וְתַכֵּף נִיחָם עַל הַרְטַע . וְאִין זֶה כִּי אִם
רוּע לְצַ וְזִדּוֹן לְצוֹ וְיִלְהִי"ר אֲשֶׁר צִקְרָצוֹ עוֹלָם עִינִיֹו וְנִחְאֲחַר צַרַע
אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה צִכָּל פַּעַם שְׁחַחֲוֹתָ עַם . וְכָל הַרוּחָה אֹתוֹ
צַחֲמָה כַּעֲסוֹ יִכִּיר צִלּוֹרְתוֹ וְיִרְאֵה שְׁמִיִּתְחַלֵּק מִמֶּנּוּ לֵלֵם אֱלֹהִים
מֵעַל פְּנִיֹו וְעַל זֶה אֲמַר רַז"ל כָּל הַכּוֹעֵס כְּאֵלֹו עוֹבֵד ע"ז . אִי
לְאֲדָם כִּי צַחֲמָה קִלְתָּ מִצִּרְיָה וְעַל פְּנִיֹו לֵלֵם אֱלֹהִים וְנִחְרַטָּה
עֲלָיו רּוּחַ הַשְּׁמוּאֵה אֵל זֶר . כִּי עַל כֵּן וַיְנִי הַאֲשֶׁר הִירָא אֶת הִי
אִיִּוֹת מוֹת יִפְלוּ עֲלָיו וְיִזְכּוֹר יוֹם הַמַּיְחָה שֶׁהַשְּׁטָן כּוֹעֵס עֲלָיו
וְצִחְוֹתוֹ פֶּרֶק אִין לוֹ פֶּה לְהַשִּׁיב וְלֹא מֵלֵחַ לְהַרִים רַחֵם . זֶה יִתֵּן
הַאֲדָם אֵל לְצוֹ תַמִּיד וְצַעֲמִי יִמְלֵא מִרְגוּעַ לְגוֹפּוֹ וְנִטְוִוּוֹ לְהִיֹּת

סבלן וארך רוח ומוחל על עלצונו :

ומכל

סכן שלא ידבר עם חצירו בקושי ועזות . וגם לא יחקף את שום אדם אפילו עשה לו רעה . כי עיקר וזה סליה הקצ"ה והאבה ללעך ומה שטינה להגר הלל הזקן באומרו וזה דעלך סכי לחצרך לא העמיד . הוא כי יחסוד שהוא עשט לרעהו רעה ואף עפ"כ לא יתחל ליה שחצירו יבזה אותו ויחפסו . וזה גם כן אמר שהנחא יהי כבוד חצירך חביב עליך כשלך . וכטיהויו לא הדברים מקוקים על לב האדם חנויד ודאי יאהב את כל אדם מישראל כגופו וירצה האהבה בין איש לרעהו . וגם רוב השנאה בא לאדם ע"י טראה בחצירו דבר שלא כרלונו או דבר דבר שלא כרלונו . וחצירו לא צורך ולא צועל עשה או דבר כי אם כונחו לטובה . והוא חקף דן את חצירו לכף חובס ואומר בלבו ודאי כי להכעיסני פחבין . ונאותו רגע ככנס השנאה בלבו כארס הנחש ונעשה אויב לו ונזקק רעתו וחוסר חפירות להפילו לטובה עמוקה שלא ימלא נכות לכף רגלו על לא חנוס בכפיו . ואם היה דן אותו לכף זכות לא היה בא לכלל זה . ואפי"ן אם דן אותו לכף חובה . מי יתן והיה שעם אותו איש ישראל יתוכח וכה יאמר אליו וזה זאת עשית לי ולמה דברת אי כדברים שלא והקף אותו האיש יעשים דבריו איו ויאמר חלילה לי ונעשות כדבר הזה . ויטיב לו טענה ונספקה להכלל עלונו ונן החשד ואזי יענה לבו ומחשבותיו ונחצירו ולא יתאר שום תלונה ואיש על מקומו יבא צבלים . וזה כלל גדול לקיום האהבה מ"ש שהנחא והוי דן את האדם לכף זכות . וכן אל הדין את חצירך עד שתגיע למוקומו . ומה טוב ומה נעים אפילו אם דן את חצירו לכף זכות עם כל זה יתבודד עם חצירו בהלנע וכה יאמר איו אע"פ שידעתי צודאי כי המעשה הזה אשר עשית לי או הדברים אשר דברת איו לטובה היתה כונתך אפילו הכי הוי זכיר צרוחק שלא העשה כן לאדם אחר שלא כל אדם דן אותך לכף זכות . והרחק עלהך ונן החשד כדי שלא ירבו עליך שונאים . ואזי אם אפילו הוא

לדעה נחכוון צראה גדול אהבת חצירו איו ואשר דן אותו לכף זכות אזי צוט וכללם על מה שעשה או דבר שלא כרלוי . וקונה לו אהבה רבה ועזה די לא העדי ונייהו לעולם ומי יתן והיה שככה יעשו כל איש ישראל להתנהג בדרך זה שזמו הדרך הראוי לנו עדת ישראל וצזה אנהנו נותנים עוז לאהים אשר בחר בנו ונכל העניים ונפני האחדות .

רע"ז

אנהנו ונקרבים את הגאולה . כי הן צעון לא נחרצ הצית כי אם על שנאת חנם וכל עוד צעון זה חוסף עלינו אי אפשר שיצנה . אונס כשנקרצ את לצננו להיות אוסבי שלום ורודפי שלום באהבה ואהיה איש את רעהו יעזרו אזי נרפא סנגע וקרובה ישועתנו לבא צמחה צינינו אמן . גם דרך אחר לקרצ את האהבה ולהרחיק את השנאה והוא כי יגיל האדם להיות דצירו צנחת עם כל אדם ואפילו עם צני ציתו . שכאשר יסתכל האדם יראה שרוב המחלוקת והעריצה באים מפני קושי הדבור והעזות ואף על פי שמוליא נופיו דברים ביוצים ונכוחים כיון שהם צעזעו וקושי נראים לעין חצירו כחרופים וגדופים ומה יבא השנאה והמחלוקת . ולהפך ומה המוצר צנחת ובלסון רכה אף על פי שהדברים עליוס קשים כגידים כיון שהם צנחת ובלסון רכה נעשה נוצר נוחק ומה הדרס האהבה והשלום . וזה היתה מדהו של אברהם אבינו ע"ה לגייר גיורים ולקרצן החת כנפי השכינה ע"י מדה השלום . כו"ש צווד"ר אחות לנו זה אברהם שאיחה את כל צאי עולם כזה שהוא נואחה את הקרע . קטנה שעד שהיה קטן היה נוסגל מלות ונע"ט אז הייתי צעיניו כמולאת שלום שנכנס צלום וילא צלום . והכוונה הוא שאיחה את כל צאי עולם ר"ל שצתחילה היה מלמד אותם מדה האחדות ועל ידי מדה האחדות היה נוכנסן חמת כנפיו יחצרך והכהוב נועיד ואת הנפש אשר עשו ר"ל כל הגרים שגייר עשה אחס טיהו באחדות כנפש אחד . כמלא שהוא נכנס עם הגרים צמדת השלום ועל זה גם הוא ילא ונן העולם צלום כוונ"ה ואתה

חצא אל חצותיך בשלום . וזכן לריכס חנו להחפיל לפני לסינו
שבתים לוען יתן בלבו אהבה ואחרו שלום וכיעות ופי יצרך את
ענו בשלום אבי"ר :

פירק ד במתחון

דוד המע"ה חנו צטחו צה' עדי עד כי
ציה ה' לור עולמים . האמת כי יקוד
גדול הוא מדת הצטחון לכל החורה כולם . כי עיקר מלות עשה
חלום בחקרין כים . כמו מלות הפ' לין סוכה לולב לילית וזוחם
ובולב . ואם אין לו לאדם עד ככר לחם יחישא מלקמות הפילין
וכיולא באווערו חיד קודמין . וכטיס צו מדת הצטחון יצטח צטס
ה' וישען באלהיו ויקים המצוים כאשר לוחו ה' . וני סגור חותו
על המלות ודאי הוא יעריש לו לחם חקו ואין מצליח לה' להוסיע
צרב או צועע . וראיה לזה כי הקצ"ה צרא את עולמו צה"א
ש"ה וועוטה צתצון מכל האותיות כשתמלא ה"א אש"ל צו"ד
ס"ה עולה ע"ו ועולם הצא צרא צו"ד שמתפרס ד' . ולא על
חנס צרא הקצ"ה צ' עולמות צצ' אותיות לו אלף לשורות נתן
כי ציד הקצ"ה לצרך הרצה צמווע . אם כן ודאי וני שאמר
והיה העו"מ צה"א . ועי"ש צו"ד ודאי צידו סיכולת לפרכס
את האדם אש"ל צמוועש אשר צידו . וז"ש דוד המע"ה צטחו צה'
עדי עד ר"ל צין כטיס לך ומוון צין כשאין לך ממוון ואין מעלור
כה' להוסיע וכיו וראיה לזה כי צ"ה ה' לור עולמים . גם תועלת
גדול מדת הצטחון לדברים מצין אדם לחצירו . כי על ידי הצטחון
נילול מן הגזל ומן הגנבה ומן האונאה ומן השצועה צטס ה'
אש"ל צאמה מכ"ס לקוא ולסקר גם נילול מהסגת גזול . כי
צעו"ר כי כל אלה והדומים לאלה המה צאים מחוסר הצטחון .
גם תועלת גדול מן הצטחון כי עבודתו המה ותפלתו זכה . והנה
צעו"ר מכל אלו האמורים הצאים מחמת חוסר הצטחון . על
איות מהם נבטה תחלה או לנו או לנו תחלת כל גזלה וגנבה
כבר אמרו רז"ל סאה נאלא עומות אין מקטרג צה"א אלף הגזל
ועל זה לא נחמס גזר דיכס על דור המצול אלף על הגזל סגא

קץ כל צער צא לפני כי מלאה הארץ חמס וכיו . וכנה לער מניע
לחקצ"ה וזה כו"ש הנציה הכיה כפי על צלעך . ואחסול לך
משל לחם הדצר דומה לנולך חדיר וכורא אשר ציהו פתוח לרומה
וכל אדם וודי עצרו יקוד שמה לאכול לחם וויני מעדנים לרוב
והיו אוכלים ושותים לשצוע והולכים לדרכם . ואם זה הוא
לעוצרים וצצים מכ"ס לצני פלמין שהכל צידם ולא חשך מהם .
והיה לנולך שהוא עזר אחד אשר מוגו רע וצכל יום ויום היה
העצד שהוא משכים הולך לצית הפלטר והיה גוכ צ' או ג' ככרי
לחם וכן היה גוכ צער מן הטעם והיה אוכל . וכשמוע העולך את
הדצר הזה ודאי שנתמלא עליו עברה וזעם באמרו המצלי אין
לחם ואין צער צציהי שהלך לגנוב מן הסוק ולמה יאמרו העם
לאמר מצלתי יכולת המלך לזון את עצרו וע"ז הולך ומתפרנס
מאחס גזלות אחס גכיות . וע"כ ראוי הוא העצד להיות חסוד
צכצלי צחול צרגליו ויום ולילה לא יסבות מאלאכס צצויה וכצדה .
וכל מווכו לא יהיה כי אם מעט לחם לר ומים להץ . וגם זה אינו
כאכל כי אם לשני ימים ולילה אחת . זה הוא המושל :

והנמישר

מוצן מאליו . מלך חדיר הוא מלך מה"ש
הקצ"ה צרא את עולמו מכל טוב וכיזונים מווכו
כל צני אדם גויס ערלים . וצתמות וחיות וכל מיני רועס הרומס
על הארץ . וכו"ש רז"ל ויימי לא ראינו חרי סבל ודוב קיין
וסועל חנווכי ועכ"ז מתפרנסים שלא צלער חני סכצרחי לשועס
אם קוני אינו דין שמתפרנס שלא צלער אלף מעשי הרעים קפחו
את פרנסתי . והוא כי מתחלה צועה האדם צמריכותו ומריפותו
צנושא ונחמו . וילס"ר אשר צקצרו מעטה אותו באמור אליו
פי גזל אינו נקרא אלף הנכנס לצית חצירו וגזול ממנו או ממוון
או חפץ וכיולא . אצל אם רימה את חצירו ונתן לו צצר הסוה
עסרה פרומות צנאה ונהא אין זה גזל כי כצר כשא ונתן
עמו . או לאדם הנחפס צרעת זו עמוון לו הילס"ר ללכדו כי
צעו"ר דצר זה וכיולא צזה הוא יותר חנוור וגזול כי צזה כולא

חוטב דעתו כאלו אין עין כל ונולד רואה וכאלו אינו יודע
ערוותיו והתבולותיו . וכמו בן המטיג גבול רעהו או לו או
לנפשו דקאי בארור . ואם היה צוטח צה' ודאי לא היה צא
לידי מדה זו . ועל זה ככה הם עושים וכן השמים מוליחין מזה
וכותכין לזה והוא כשאר צערום וצחוקם כל וכל ערוותיו
והתבולותיו לא יועילו ולא ילילו כי תוכו המה . והלכזה אם
היה לו מקודם ממון ציושר ע"י שהוא עירב רע צטוב צא זה
ואז צא חת זה המנה העון עלמו לרור צטמלתו על שכמו . גם
ע"י חוסר הצטמון צא יצא האדם לידי טעות שוא ופקר ווי ווי
כמה חנוור עון זה אשר אין לורך להציא ראיות על זה כי אפילו
תינוק צן יונו יצין את זאת . ויקח האדם ראיה מעלמו כי יחמד
האיש וילפת כשכשצע צהיי אציו או צהיי צנו . ומה יעשה על
צד כבוד שמו ישי' כי צעוה"ר רצים מעמי הארץ על דבר מועט
ועל דבר קל קופלים וכשצעים צסם הי' ונעשה להם הרגל
ועצב כקהם דבור של חול . וצעוה"ר טח מרחות עיניהם מ"ס
רז"ל כשילא מפי הקצ"ם דבור לא תשא את שם הי' אלהיך לשוא
כדעזע כל העולם כולו פליונים והחתונים . ואכן מה נענה
ומה כאמר מה נדבר ומה כלמדק כי אין אנו משימים דעתנו
גודל עוננו וכי גדול כים טצרכו כי להרויח דבר מועט לא
כפלאח היא צעינו טעות שוא ופקר . ואם יקהכל האדם
יראה גודל השגחתו על צריחתו וצפרט על מין האדם . וכמה
פעמים ימלא צידים ריקניות אין כל מאונש צידו לתת ערק
לציתו וצאוחו פרק יזמין לו הי' פרנקחו . וממקום שחשב שונשם
יהיה לו השועה כל השערים ננעלו . וממקום שלא חשב ולא
עלה על דעה שונשם יצא לו תועלת משם ימלא השועה . ואין
זה כי אם להודיע לאדם כי מידו יתצי' הכל והכל צהשגחה
גנורה מואח הי' וכן השמים . ועפ"י צועתי עהרצ וור מחוהני
כמה"ר צנימין ארוואץ זל"ל צמעשה שאירע לו סיום אי' נהן
עיניו צכיקו ולא מלא צה אפילו פרועה קטנה וציתו יליף ריקס

ריקס אין להם ואין מים . ותכף נהן דעתו ללכת אל אחד וכן
הנדיצים ליקח צהלואה כך מה להחיות את נפשו ואח נפס
ציתו וצכל פתחי הנדיצים קרא ולא נענה . ויקס וילך אל צית
מדרכו והנה איש אחד צינוני עצר אללו ויאמר אליו אני רואה
לאדוני שהוא צדוק וצלער כי כלתה פרועה מן הכים . כי ע"כ
יקח אדוני הסך הכז' וירחש הי' כשיהיו לאדוני מועות צריות
יפרע לי ותחי רוחו . ותכף פתח פיו ואמר שזהו מה שרמז דוד
המלך ע"ם צנועם דצרו אל הצטחו צנדיצים צצן אדם שאין
לו השועה . ר"ל אל הצטחו צנדיצים כי אם דוקא צה' כי הוא
יזמין לאדם מוקום שלא עלה על דעתו וז"א צצן אדם שאין לו
השועה ר"ל משם ימלא השועה . וזה ודאי כדי שידע האדם כי
לא צחיל ולא צכה כ"א צרוחו יתי' הוא זן ומפרנס ומצביע רעצים
ומלצים ערוונים . וכשיהן האדם דעתו כל זה יהא ניול מכל
העצירות האמורות דיותר מהנהם על אחת כמה וכמה . וצפרט
כי מי שחקר מוננו מדה הצטמון חייו אינם חיים ועליו כאמר
כל יומי עני רעים . כי לעולם דואג ומלמעור ולצו כל עמו צחוטצו
על הפרנקס על שותים ועל הכלכלה וקרוב הדבר חק וטלום
לאצד עלמו לדעת צ"ו . ונמלא מאצד עלמו וכן עולם הזה
ומעוה"צ רחמנא לילין ומי גרם לו זה חוסר אמונת הצטמון .
ולכסף וזה מי שיש לו אמונת הצטמון לעולם הוא טש ושונח
ועליו כאמר וטוב לצ' משתה מניד אצרו צעוה"ז וטוב לו
לעוה"צ . גם מי שחקר מוננו אמונה זו עצודתו והפלתו אינה
תפלה . כי צעוה"ר עיניו הדואוח כי עשכים האדם צצוקר לצית
הכנסת להחפלה תפלתו עהרה . לומר ללכת אל חנותו . ואם
יאחר מועט כמה מלמעור על סנאצד מוננו אוחו רגע שחוטצ
דעתו כי זריותו גורם לו הריוס . ואם היה צועת צה' היה
עוצד ומאצבה תפלה זכה ואחר החפלה היה קוצע עלמו לדצרי
חורה כפי מה שחננו הי' ואח"ך הולך למשאו ומחכו צאמונה .
וגם הקצ"ם ממזמין לו צרכה צטעה אי' מה טלא הרויח אוחו

האיש שהכחיס וכהיה צמלכחו מן צוקר עד ערב . וזהו
בהשגחה גמורה :

וצריך

לידע כי עיקר הצמחון הוא שיצטח צהי בכל לבו
ובכל נפשו ויגיל וישמח צועשה הי' אס לטובה אס
להפך חיו . ויולה בכל מה בגור עליו הי' צרלון גמור וכלס .
ואס צאו עליו חיזה יסורין או צגיפו או צמונוויקבלס צשומחה .
ולא יצקס להכלל ומהס צחכמהו וצהחצולותיו כי אס יצקס
להכלל מהס על ידו יהצרך . דהיינו לפספס צועשיו צחחלה
ולסו צהשוצה וועצירות סצידו . ואחיך מומילא כל היסורין
הולכים ומנוו צלי צוס ערונה ותחצולה :

ודרך

זה מלחנו ראינו צאצותינו הקדושים . וצפרע
אצרהס אעי"ה סנחכסה צעטר נסיונות ועמיד צכולן
ולא צקס אופנים להליל עלמו מהס כי ידע כי זה היס רלון
הצורא . ומה האדם שלא יחפון צרלון הצורא . והס ראינו
ציעקצ אצינו ע"ה צחיר צצאצות על צציקס ליהצ צשלוה קסן
עליו רוגזו של יוכף . כי לא נכון לאדם גדול כמוהו לצחור
דרך לעלמו לפי חפלו ורלונו כי אס את אשר יצטר הי' . ועל זה
קרא הקצ"ם לאצרהס אעי"ה אצרהס אופצו . וכן לפי ערכנו
לריך לקבל היסורין צאהצה וצשומחה כי עיי היסורין מחכפרים
כל עונותינו כו"ס צגמורא יסורין ומרקין עונותיו של אדם .
קל ומומר וטן ועין . ומה סן ועין שהוא אחד מאצרו של אדם
עצד יולא לחרות . יסורין סומרקין כל גופו של אדם אינו דין
וכו' . והיינו דאמר ר"ל נאמר צרית צמלח ונאמר צרית ציקורין
והס צרית הנאמר צמלח מלח ממהק את הצטר אף צרית הנאמר
ציקורין יסורין ממהקין עונותיו של אדם . ולכחורה י"ל צמאמר
הזה כי מאחר כי כולס מודיס כי יסורין ומרקין למה כל אחד
צטר לו דרך לעלמו אי' עק"ו ואי' מגזרה סוה . וכראה מזה דהס
חלוקים . ואס כן הוה ליה למימר ור"ל אמר מגזרה סוה צרית
צרית וכו' . ולא נאה לומר והיינו דאמר ר"ל סכראה סהרואיס

אחד היא . ואס הנדון הוא אחד לצל כרואיס יש הפרס ציניהס :
ונלע"ד כצנדקדק עוד דמי צלמד עק"ו אומר מומקין ומי
צלמד מג"ס אומר מומקין . אונס יצא על ככון

צהקדים מ"ס צגמורא אומר ר"ל גדולה השוצה סזדונות נעשים
לו כסגות . איני וסאמר ר"ל גדולה השוצה סזדונות נעשים
לו כזכיות . לא קטיא כאן ונאהצה כאן מיראס . כי אס סצ
מיראס היקלו עונותיו ונעשים סגות . אצל אס סצ ונאהצה
לא די סנמחלין לגמרי כי אס נעשים זכיות . מעשה הוא סדצר
עלמו ציקורין אס מוקבל אהס על כרחו שלא צעוזהו מקילים
מנוו סזדונות ונעשים סגות . ואס מוקבלס צאהצה אצי
סזדונות עלמוס הס סוים לזכיות . וממר ילא מחוק :

מעשה

זה כ"ל כונת כונו דומר אומר חדא ומר אומר חדא
ולא פליגי . כי פראשון אדם דריש על מי סקבל
היסורין על כרחו ולא מנאהצה לזה סצ"א ראיס מוקל והומר ר"ל
כי מן היות עונותיו זדונות סהס חומר נעשים קל ולזה אומר
מומרקין ר"ל ונהיותס גקיס ועצים נעשו דקיס . אונס ר"ל דריש
על מי סקבל עליו היסורין צשומחה מנאהצה כי לזה סזדונות סס
סוים לזכיות . ועיי דריש מגזרה סוה ר"ל סהזדונות נסחו אל
הזכיות ועיי אומר מומקין כי ונהיותס מריס כלענה נעשו מחוקיס
מדצס . וועז ילא מחוק . אס כן ונכאן ראיס סיקבל האדם
היסוריס צשומחה . וסדעת נוטה כן כי צשלות הי' על האדם
יסורין צעוה"ז : זהו אות ומופס כי הי' אהצו כו"ס סהעע"ה כי
את אשר יאהצ הי' יוכיס . והטעם כו"ס צגמורא על פקוק רק
אהכס ידעתי מכל מנפחות האדמה וכו' אהצו נפרע ממוו
ועט ועט :

ועי

אמרנו צגמרי אשרי מי סיקורין צאין עליו ונצ"א ראיס
אשרי הגצר אשר היקרנו יס . והנה צעוה"ר אכחנו אס
סס הימלא אי' עעיר סשומה ציקורין כי עיינו רואות כי צצוא
אינו חיזה יסורין אשילו קלים אכחנו צועשים וס"ו קורין הגר

כלפי מעלה צאומרם על מה עשה ה' ככה להציא עלינו הרעה
הזאה ומה פשעינו ומה הטחתינו. כאלו חנו צעוהים על רוב
לדקוהינו ומועטינו הטובים. וצווקום אשר היה לנו לחסוב מ"ט
רז"ל גויירי קצת"ו לא מציד דינא זללא דינא ולדרכא לא כמעלינו
עשה לנו וכו' כ"א היה דן אותנו כמעטינו חוי לנו אהם עלינו
ולא היה כשאר ממונו ואלוהים. לא אצרים ולא גידים לא צטר
ולא עלמות. והיה ראוי לנו לדעת כי לא צאו היסורין חלל
לצורך אותנו ונסכת אולתינו צאהצחו אותנו כאז חן צן יכלה
ועל ידי זה נחפסה דרכינו ונחקורה ונסובה אל ה' בכל לצנו
וצכל כפטינו. וכמה ראוי לנו לשמוח על היסורין שהציא עלינו
כמו נחמה טובה מרגליה ואזן יקרה. מפני שעי יסורין חלו
כטהר גופינו רוחינו ונשמתינו וטווחת העצירות צעוה"ז
ומועוטי גיהנם צעוה"ז. ולאחנו צעווחתינו עה ונראה עינינו
וצקראינו הגר על היסורין אכחנו ומוסיפין על חטאתינו הרבה
פסעים חנם חוי לנו צעוה"ז אהם עלינו צעוה"ז כי היסורין
לא הועילו כלום למרק את החטאים. כי על כן לריך האדם
להם אל לצו כי מעולם לא שלח לנו הקצ"ה לרעתינו היסורין
כ"א דוקא לטובתינו:

וכשיסתכל

האדם ציקורין שצאו על הצרהם חגי"ה
צ"י נסיונות שנסהו הקצ"ה ועוד צכולן
צהיותו איש לדיק המים יטר ונאמן ולא דצר רע כ"א טוב וקצלם
צשונתה וצטוב לצצ צהיותה יסורין קטיה ומרים. אשר חין שום
אחד ואלו שולח לנו הקצ"ה כי יודע לדיק נפט צהמהו. ופוק
חזי מ"ט צגורא ח"ר הנעלצים ואינם עונצים שוועים חרפתם
ואינם מוסיצים עושים ונאכזה וסנחיס ציקורין עליהם הכחוצ
אוור ואוהציו כלחה השמש צגורהו. ואמר עושים ונאכזה ר"ל
לא די שוועים המלות ונאכזה ואין צהם עון אשר הטא ואפי
ככי אם יצא עליהם יסורין שמהם צהם. לזה נקראו אוהציו
כמו הצרהם אציו ע"ה שקראו אותו הקצ"ה הצרהם אוהציו.

נאלא שזהו עיקר הצטחון שיסמה האדם ויחלטה אל כל אשר
יחפון ה' ועליו נאמר צרוך הצצר אשר יצטח צה' ופי' ה'
וצטחו. ולכאורה י"ל שגראם כפל הענין ונאמר דכצר אשר
צרוך הצצר אשר יצטח צה' וזהו הכפל והיה ה' וצטחו:

ונלע"ד

דרך מוטל כי דרך הקוהרים כשפולחים ממוון
מועיר אל עיר או דרך ים או דרך יבשה מופתים
מופני גוים מופני לקטים או מנאמר פכנה דרכים ים צני אדם
צלוקחים פכים או ג' לעלם מן הממוון אשר פולחים הקוהרים.
ונוחמים צטר הצטחם אל הקוהרים שחם יארע חיות נזק צמוון
עליהם לשלם ע"ם פרוטם קטנה. והם נקרא צלסון לעז
סיגורט"ד. וחלל צני אדם דרך העולם הוא כ"א ראוון הקוהר
דולה לצצ"ה ומוחו ומועון שהוא המצטיח חינו דולה להצטיחו
אפילו שהן לו לנחליה צכר מפני כי פעם אחד צרה ממוו
והלך חלל מוצפיח אחר. ועל כי ראם כי אותו האחר חין צו
הועלה חלל אדרכא מולא ממונו נזק ע"כ הוצר אל מקומו הרחטון
אל צמוון. ומעתה צמועון חינו מוקצלו על כי ונחלה צרה
מוונו. והוא כאשר אומר יפתח אל זקני גלעד הלל אחם שנחלהם
אחוי וכו' ומדוע צאהם חלי עהם כאשר לר לכם. ועל זה
חינו נעשה מצטיח צלו צצלסונו נקרא סיגורט"ד. ומדת
הקצ"ה לא כן אפילו שהאדם צעוה"ר הפהיד פניו מה' ונטה
אחר הצלי בעולם אפי' הכי אם צא יצא לחקות החת כנעיו
הקצ"ה מוקצלו. וז"ש צרוך הצצר אשר יצטח צה' ואם ח"ו
הקהיר פניו ממונו וכו' ודולה לחזור חליו יה' ויירא שגאל לא
יקצלהו ה' לז"א והיה ה' וצטחו:

ואם

אמר יאמר האדם הרי כל יוני שחי צה' מחקי וצו צטח
לצי וח"ו לא נעזרתי וכל היום חלי עיף ויגע על
הנחיה ועל הכלכלה. וע"ז כוונת קחירות ים נחמה ושהים.
מ"ט רז"ל מפני מה ים לדיק ועוצ לו לדיק ורע לו. רשע וטוב
לו רשע ורע לו. וחי' לדיק ועוצ לו לדיק גוור לדיק ורע לו

לדיק שאינו גמור . רשע וטוב לו רשע שאינו גמור רשע ורע לו
רשע גמור . אי"כ הרי לפיך צי' לדלים שאפי' צוטה צה' יהיה
רע לו אחד כי הוא לדיק שאינו גמור . צי' כי הוא רשע גמור ח"ו
ומה יזעיל לו הצטחון מאחר כי הוא רשע גמור . וזה כיונה
הורחיקו הקדושה צה'י לא צלדקהך וציוסר לצבך אהה צה' לרשע
אה' ארלס כי צרעעה הגוים האלה הי' אלהיך מוריסס מפניך .
והוא כי דור המדבר היו לדיקים שאינן גמורים כדמוכה מן
הכתובים . והבנעני אז בארץ המה היו רשעים גמורים . כמלא
ששניהם כאי' היו ראויים להיות רע להם . זה צלדקהו מפני
שאינו גמור וזה צרעעהו הגמור . אמנם הקצ"ה העדיף טובו
על ישרא' ענוו לדוגם כלדיק גמור לטוב להם מפני רשעה הגוים
שנתעולא סאחס וז"א לא צלדקהך וציוסר לצבך אהה צה' לרשע
אה' ארלס . כי אדרבה היה ראוי לצא' עליך רעה ח"ו כי הייה לדיק
שאינו גמור . אמנם צרעעה הגוים האלה הי' אלהיך מוריסס
מפניך ונעשה צהס כאשר היו ראויים . וא"ת משוא פנים יש
צדבר למה לישראל היעויב להם מאחר שהיו צקוב לדיק שאינו
גמור . לזה נתן טעם אחר ולמען הקים אה' הדבר אשר נשבע
הי' ר"ל נשתחף הא' והא' ועי"ז זהו ורשו אה' הארץ הרי צי'
קתירות לטוען כי צוטה צה'י ואפילו הכי יגע על הנחיה ועל
הכלכלה ואין ידו נשגת . ועוד צה' טעם גי' הוא המכריע :

והוא

כי יציע ויקחכל האדם היעז כי אין טוס אדם
צעולם צה' לידי לער פרכסה על פת להם וקיהון
של מים וכיולא ללורך הגוף . אמנם מלינו צי' סוגים הצאים
לידי לער עד בכר להם . לדיק גמור ורשע גמור . לדיק גמור
כדי שיהגן זכותו על כל הדור כנ"ש על רצי סניכא צן דוקא
כל העולם כולו כיוון צשציל סניכא צני ומניכא צני די לו צקצ
של חרובין מערב שצת לע"ש . כמלא על היותו לדיק גמור יש
לו לער פרכסה עד בכר להם וכן רשע גמור כמק"ל . אמנם
מון מאלו סני' סוגים אין קים צרים צה' לידי לער פרכסה אלא

הם צידם מושכים לער עליהם והוא רדיפת המוחדות . והוא
כי הקצ"ה מוזנין לכל אדם איש לפי אוכלו להם לאכול וצגד
ללבוש . וגם חלק מוצדו עושר וכנסים לאשר ישר צעיניו
יתצ' . וגם הזונין עניים צעולם כי צין סניהם מתקיים העולם .
ואם היו כל העולם עניים לא היה קיום העולם . ואם היו
כולם עשירים לא היה קיום צעולם . כי מי היה חורט ומי היה
זרע ומי היה צונס ומי היה עושה כל המלאכות . אמנם על
ידי שיש עניים ועשירים יש קיום העולם . וא"כ כל אדם לדיק
שינסוג וידריך אה' עלמו כפי השפע אשר חלק אליו הי' והאיש
סחכס מנסוג אה' עלמו צפחות ולא יותר וזהו ללורך גופו .
אבל ללורך מליה עושה יותר מערכו :

מעשה

עינינו הרואות אה' כל מעשה האדם ההולאה
יתירה על השצח . כי אם יש לו שיעור לאכול
ירק דוקא רולם לאכול דגים ומי שיכולתו לאכול דגים רולם
לאכול צמר . וכן על זה הדרך צמלצושים וצניני צחים וחכשיטי
נשים . כי החורט והקולר רולם להשוות אה' עלמו כשרים ויועלי
ארץ עי"ז יש להם לער להסיג אה' מצוקסס ואין ידם נשגת ואלו
הן הנשרפין צצית הדש"ן . ואם היו מכירים אה' ערכס והיו
מדריכים אה' עלמוס צאכילתס ושתיחס ומלצושיס וכל
חשוישיס לפי ערכס ודאי לא היו צאים לידי לער כלל ואדרבה
לעולם היו שונחים ועוצי לצ' . ועי"ז כיון התכא צאומורו איזהו
עסיר השנח צחלקו . ר"ל השנח צחלקו דוקא שהזמינו לו מן
השמים . ולא צקס מותרות לשמח אה' עלמו צחלק שאינו שלו
כי שונחס כזו אחריה חוגה . אבל השנח צחלקו זהו שמחה
אמיתית ולא יוקף עלצ עושה . מעשה למה יתרעס האדם
צלער הפרכסה מאחר כי הוא הגורס לערו על היותו ספץ
להשחמס צוה שאינו שלו וצעוה"ר כוה רעה הוא עושה .
גורס לער לעלמו גורס רעה לעולם צ"מ :

והוא

כי כדי לעשות ספצי לוקח מנין ומה ומזה צסלוחס

לאשים ורצות . ועושה קחורה צפרת"ו של חציו
מוון כמה עניים ויהומים ואמנות וכיולא וחושב צדעחו כי על
ידי זה עלה יעלה צנעלות עסירים אשר צדורו . והואיל כי לא
משי ילא הדבר שיהיה הוא עסיר כל יגיעחו לריק ואצד העושר
ההוא צעין רע . ואזי צראות שאין ידו מושגת לפרוע חיובותיו
קרוב הדבר ח"ו שיחנק את עלמו צידיו או ישחה קם המות וילא
מן העולם הזה בחושבו כי ביון שמוות את עלמו ינוח . ולא כן
הוא כי מרעה א רעה ילא רעה מן המות אף פעמים . ולא יסקוט
ולא ינוח מקול לעקת עמי ואציון שאכל את ממונס ותם נשאר
כודים ללחם רחמנא לילן . א"כ זה די שישים האדם צדעחו ולא
יעה לבו לרדוף אחרי הסבל לצקס עוונות מיה שלא ליה ה'
עליו . ואפשר שזה צא ארמו צתורתיו הקדושה והנוחר צצטר
וצלחם צאש תשרופו . ר"ל מי שהולך אחר המותרות צצטר וצלחם
והוא הדין לכל דבר סופו יורש גיהנם . וה"א צאש צאשה של
גיהנם עמיד לישק צ"ו ונכל סכן כי צמון הזה נאה לנו עדת
ישראל להיות מכלכלים דצרינו צודה וצמשקל . ואפי' האיש אשר
חלק לו ה' עושר וככסים לרוב לריך שילמלם עלמו כל מה שיכול
ללמלם לעיני האומות החוששים עלינו רעה . וצעות"ר בקולים
אנו צעיניהם ועיניהם לרה צמונוכו צאוונרם כי להם לצדם נאה
שעושר והכבוד . וע"ז הטוב והישר שלא להתראות לעולם צודה
גדושה כי אם צודה מחוקה . והם מליכו ציעק צציו ע"ה שלום
לציו למה תהראו לא תראו את עלמכם מצעים צעיני האומות
וצעות"ר צעינינו ראינו אכסים חכמים וככמים צעלי עושר וכבוד
כדי צי עמים גומלי חקדים לעתות צלרה . היו לנו לעזרה . ועל
ידי שלא תהיו צלמם תהראו נחקנאו הגוים והוליאום מן העולם
ונטלו ממונס ונקעו מנה לענוחות . אצל עזבו אונה לאנחות כי
גלה יקרנו ונוטל כבוד מציח חיינו . אוי לדור סכן עלה צימיו :
ולפי' האמת הראוי לנו עדת ישרא צמקום צגדי משי ורקומם
והכריך צון וארגון ללצוס סחורים ולהעעטף סחורים

צראות שכינת עוזינו אם הצנים נעט וכדה גולה וקורה מצלי
צניה היא יושנת וראשה חסוי כאשם עקרה שלא ילדה . ולמה
לנו עושר ושיאך אנו יגיעים לצקס מעדנים לכפסנו והלא די
לעצד שיהא כרצו . ואדרבא לן יאות לעצכו וכו' על כי חשך משחור
תארינו ולא נשאר צנו ממונס . לא נשען ולא משענס . ואין לנו
להשען אלא על רחמי אצינו סצשמים הוא צרחמיו יסוב ירחמנו
וירים דגלנו ע"כ הגוים המה יראו ויצונו ויחמו מוגבורתם :

א"כ הטוב ופישר ללמלם האדם את עלמו וצאכילתו וסתיתו
ומלצוטי וכל כלי תשמישו . ויש לנו ראיה צדורה ורלווד
ונק"ו כי מלות הלדקה רצה היא כי כמה פעמים כתובה צתורם .
ואעפ"כ אמרו רז"ל המצוצו אל יצוצו יותר מחומס . אם זה הוא
לענין מלות נכ"ס וק"ו לענין הגוף כי לריך לנולד רצ יען שעי'
אכילה ושתיה עיבה ומלצוטי נאים וכיולא ונולא וקום הילך
הרע להחגרות צו . כי אין ארי נוסם מחוך קופה של חצן אלא
מחוך קופה של צטר . וראיה לזה כמ"ס רז"ל על יוסף הלדיק ע"ה
כי צהיורו צצית אדוניו הנולדי הים וקלסל צשערו וסיה מחקן
צגדיו מיד ותשא אשה אדוניו את עיניה א יוסף . וכבר אמרו
צופרשים כונת הכחוצ ותחפשו צגדו לאמר שכזה עמי ר"ל
שחפשי את יוסף צגדו שהיה מחקן ליפות את עלמו וזה מה שא"ה
עושה ודאי כדי לאמר לי שכזה עמי . נולא שהילך הרע צראות
את האדם כי ערצ לו עיני הגוף הכף ומיד נעסה לו ריע אהוב
ואומר לו צא עמי ואמלא כל חפך ומשאותיך כי יש לי רצ . נולא
כי האדם צידו מוגרם עליו את הילך הרע על ידי רוב אכילה
וקתיה וכו' :

והוי' מדרכנו אמרתי דרך רמו המצוצו אל יצוצו יותר
מחומס כמ"ס הנופי דרך רמו ע"פ והים צחצוחות
ונחמם חמישיה לפרעה ודי הירות יהיה לכם וכו' . והוא כי
ידוע כי ילס"ר צא לאדם חקף צלאתו מרחם אמו לפתח הטלת
רובץ ויוצב הוא לצד עם האדם עד אור לארצות עקר סבל הילך

הטוב . וידוע שימי שנותינו עי טנה וחס ה' היות כי ה' פעמים י"ד עולה עי . אם כן זה ח'י וכחם חמיסית לפרע'ים וסוף הילת"ר ודי היות יס'ם לכס להנחמס ולעו'בחס לשנווע בקול ילה"ע . וגם ח' זה שנועתי מ'אחד נו'א"ר הרצ הכולל מקגן לוי' כו'ס"ר ח'שי הלוי כר"ו כונח הכחוצ לכו צכ'ס שנועו לי יר'ח ה' חלמ'דכס דהול"ל צ'ואו צכ'ס שנועו לי . ח'וכס צ'ח סרנו צ'ח'צח לכ"ו טעולה כ"ו סס די ה'דו'ת וזהו ח'ומרו לכ"ו צכ'ס שנועו לי . וספ'ח'ס יסק :

וזה

כלע"ד הווצצו ר"ל שהולך אחר ח'אות ילר הרע על כל פני'ס ח'ל יצצו י'חר וח'ומס . כי ח'ס ח'ק' ומיד י'חגצו כ'ארי להצריחו וועל פני ילר הטוב כי ח'ן ח'דס דר עס כח"ס ו'חי אפסר לדור טכ'ס צ'מק'ס ח'חד :

ועפ"י

דרכו ח'מרו רז"ל כ'וצצו ח'ל יצצו י'חר וח'ומס ללמד לח'דס דע'ח כי ח'עפ"י ש'אמרו כי וועלח הצטחון רצה ויקר'ס ח'א ופניכ'ס עס כל זה ח'ל י'אור ח'אדס ו'אחר כי וולוח הלדק'ס רצה ח'א ו'ס לה ע'וסר צעו"הז כ'מ"ס רז"ל על סקוק ע'סר ח'ע'סר ע'סר צ'טצ'ל ס'ח'ע'סר ח"כ ח'כי אפ'ר כל ו'ו'ו'י ללדק'ס ו'מן ח'סו'יס יריקו לי צ'רכ'ס עד צ'לי די וגדולה הצ'טח'ס . ע"ז ח'ז'ס'ירונו רז"ל ח'ל יצצו י'חר וח'ומס ו'ח'ן ק'ו'וכ'ן על ח'נס : **ויתכן** שזה כ'יון סלומ'ס ח'מולך ע"ה צ'חכ'ומ'ס ו'ש'ל'יו צ'א'ומרו צ'טח ח'ל ה' צ'כל לצ'ך ר"ל י'ה'ה הצ'טחון ו'לצ' ו'ונכ'ס . ועכ"ז ח'כי ו'ז'ה'ירך ח'ל צ'יכ'חך ח'ל ח'שען לצ'צו כל ו'ו'ו'וכך צ'הצ'טח'ס ח'ו לע'מוד צ'מק'ס גדודי ח'יות צ'הצ'טח'ס . ש'הרי ח'מרו רז"ל על ח'והו ש'ח"ל ח'צ'יו על'ה לצ'ירה ו'כצ'ח לי ג'חלות וכו' וצ'חזרתו כ'סל ו'מת וכו' ח'ל ח'קולס רעוע ס'וס ו'ה'כ'ח ד'קכ'יח ס'יז'ק'ח ל'ח ס'וס ל'יס למ'סו'ך ח'כ'ס'ח :

ואם

זה ח'לינו לענין ו'לו'ה . ו'כל ס'כן וק"ו לענין ח'גוף כי י'ז'הר ו'יסנור ח'אדס ס'ל'ח ע'ל'מו לידי ס'כ'נה ו'ל'ח י'סו'וך על ח'נס . ו'עי לנו גדול ע'אצ'רה'ס ח'צ"ה כי כ'ש'ירז

למלכ'ס כ'ח'יר'ח ס'ל'ח י'הר'גוהו ו'פני ח'ש'חו כי י'ס'ה ח'א ו'ח'ל ע"כ ל'יה על'יה ח'סר ל'ח ח'ג'ד ח'ל'ח ח'מ'רי כ'ל ח'ח'ו'תי ח'ת ח'ז'ה ע'ס'ה ו'פני ס'ל'ח י'הר'גוהו ו'ל'ח ס'מוך על ח'נס . ו'ו'מו'ו כ'ק'ח ח'ף ח'נו לעל'מו'ו ס'ל'ח להצ'י'ח ע'ל'מו'ו לידי ס'כ'נה ו'ל'ח לק'מו'ך על ח'נס ח'פ'ילו לדצ'ר ו'לו'ה ו'כ"ס על דצ'ר ח'גוף . ו'ח'ף ע"ז כצ'ר ח'קרו ח'מפ'רי ע"ה דלומ'ס ע'ס'ה ח'צ'רה'ס ח'י'ע'ה כ'כ'ה ל'ס'רה ח'ש'חו כי ו'וסר ח'ו'ת'ס צ'פני ח'רי ו'ל'ח ח'ס ו'ר פ'ן י'ק'ח'נה פ'רע'ה ו'י'ס'כ'צ ח'ו'ת'ס ו'ע'נה כי כ'ן ה'יה ס'לק'ח'ה . לולי ה' ס'הל'ק'ה ח'ת ע'רע'ה נ'געי'ס גדול'ס ועל זה ל'ח ח'וע'מ'ח'ה . ו'ח'ס כ'ן ח'יך ק'ג'ך על ח'נס :

אמנם

כלע"ד צ'מ"ס רז"ל ד'כל ו'ה ס'ח'ירע ל'אצ'רה'ס ח'ע"ה צ'ד'ת ו'ל'רי'ומ'ס ס'כל ה'יה ס'יו'ן לצ'כ'ס . ו'י'הי רע'צ צ'ארץ . ו'הרע'צ כצ'ד צ'ארץ . ו'ירד ח'צ'רס ו'ל'רי'ומ'ס . ו'יעק'ב וצ'כ'יו ירדו ו'ל'רי'ומ'ס . ל'גור ס'ס . ל'גור צ'ארץ צ'א'נו . ו'הר'גו ח'ו'תי ו'ח'ו'תך י'חו . כל ס'צ'ן ה'ילוד וכו' . ו'כל ס'צ'ח ח'ח'יו'ן . ס'ח ל'וע'ד'ה ס'כל ו'ס ס'ח'ירע ל'אצ'רה'ס ח'ירע לי'סר'ח'ל . ו'אצ'רה'ס ח'ע"ה ידע ס'ע'ח'יד'ס ח'מולכ'יס לכצ'וס ח'ת י'סר'ח'ל לעצ'ד'יס ו'ס'יה ד'ואג ו'מל'טע'ר ס'מ'ח ח"ו י'סל'טעו צ'נס'ו'ת'יס'ס ג'ס כ'ן ו'ס"ו י'ס'יה זרע י'סר'ח'ל פ'ג'וס ו'וע'ור'צ ד'הצ'ח צ'ח'ק'ק ט'י'כ'ח . וג'ס ידע ס'כל ו'ס ס'ח'ירע לו ה'יה ס'יו'ן לי'סר'ח'ל וע"ז ע'ס'ה ח'ת ס'דצ'ר ח'ז'ה ל'ו'נר על'יה ח'ח'ו'תי ח'א ל'ידע ח'ת ס'דצ'ר ס'ע'ח'יד ל'צ'ח ו'ס'י ע'זרו וצ'סרו כי ל'ח י'וכלו ח'מולכ'יס ל'שלו'ט על נ'ס'ו'ת'יס'ס . ו'הרי ס'רה ח'ו'נו ס'י'ח'ס ס'יו'ן ע'וב ל'צ'כות י'סר'ח'ל :

ועפ"י

כלע"ד כונח רז"ל צ'מד"ר ח'ל ו'אצ'רס כצ'ד ו'ח'ל צ'מק'נה צ'כ'ק' וצ'ז'ס'צ . ס'ה"ד ו'י'ול'י'ח'ס צ'כ'ק' ח'ז'ה ו'ח'ן צ'טצ'ט'יו כ'וס'ל . ו'ה'ח' כי ח'ס ח"ו ה'יה נ'ס'כ'צ ל'אצ'רה'ס ח'ע"ה ע'ון ו'ס ס'ק'מוך על ח'נס ו'וסר ח'ת ס'רה צ'פני ח'רי ל'ח ס'יה ר'ח'ו ל'נס ס'י'ח'ן לו ס'קצ"ה ע'וסר ו'נכ'ס'יס ל'רו'צ כי ל'ח ע'צ'יד כ'י'ס'ח ל'ס'ק'רי . ו'מ'כ'ח'ן מ'ודע'ח ס'ל'ח ע'ס'ה ח'ל'ח על כ'סי צ'כי י'סר'ח'ל כ'מ'ס"ל . ו'ח'סו כ'ונח ח'ו'י ו'אצ'רס כצ'ד ו'ח'ל צ'מק'נה צ'כ'ק' וצ'ז'ס'צ ו'כ'ח'ן

ראיה שמה שעשה טיה קיוון לצנים ויוליאם צכקף חסב . ואין
צטנעו כושל . ר"ל לידע ולהודיע שאין צטנעו כושל . כי אם
צני ישראל עאלו צני ישראל נפקו :

ועיב

לא יחסוב סי לו עון אשר הפא ח"ו על אשר עשה
כי כונתו לטובם . או יאמר באופן אחר כי הצרכים
אצו ע"ה כצד סובטת צזרע רב צו"ס לו הקצ"ה ואעפ"ך לגוי
גדול . וכצד סצין צמכנתו פקרה אוננו עקרה היא וצדן סוטת
הוא ונקתה וכזרעה זרע כמ"ס צגמ"י אמרס חנה לפני הקצ"ה
אם ראש נופצ ואם לאו אלך ואסתח וכו' ואין אהה עושה
הורחך פלסחך פהכי כחוצ צחורס ונקתה וכזרעה זרע . ואצרכס
אע"ה חסב צדעתו שמה ספצעים לו הקצ"ה ואעפ"ך לגוי גדול
עמיד להיו' צדך זה סהסתחך טרה ונקתה וכזרעה זרע וע"ז
אמר אחותי היא . אצל צחמת לא זו סדךך אשר צחר סי כדי
סחפקד טרה אלא סמתין הקצ"ה עד סיוול כדי טילא ילחק
אצו ע"ה נטיפה קדושה וטהורה זכה וצרה :

מענתה

נחזור לענינינו כי לריך האדם לפנות וחסנתו
מצטוה צחלס או לצטוה צמכנתו או צטוס קיבה
מן סקיבות כי אם דווקא להסליך על סי יהצנו והוא יכלכלנו .
כי הוא צראנו ודאי הוא יזון ויפרנס אותנו וצלצד טלא יגרוס
אחר נהסליך הטובה ונעלינו צידינו . ואצרכא אנהנו גורמים לער
גדול לאצו סצטמים סמדתו להטיצ ולהספיע ספע רב .
וכסאנהנו צעוס"ר גורמים קלקול ליטורות הספע כוה לער
נגיע להקצ"ה צזה :

וכבר

אסלו וסל רז"ל על מדותיו יהי טהס דיונים א סידי
האטה . סצזמן טהחינוק צריא וכהו יפה יס נהה רוח
לולד ולאס הינוק יונק וסדי אנו ואס סצנים שונתה . לא בן אם
סולד סולה ואינו יכול לינק אזי יס לער לילד סרולה לינק ואינו
יכול . ויס לער לאס מרצוי סחלב דמפקנא לית לה . כונו בן אם
יסרע עוטים רלונו סל וקוס אזי סטים וסנמים צרוז הספע אשר

נצפיע להס הקצ"ה . וגם להקצ"ה שונתה לפניו כי סולך הספע
צדך יסר וסגין א וקוס הקדס . לא בן לס צעוה"ר קלקלנו
ליטות הספע וספכנו אותס לצרות נצצרים באשר אנו רואים
לעינינו סעולקי וסכנעני יוצצים צנחת וסלות צחיהס וולאים כל
טווצ כקף וזהו לרוצ וסחטה וסכמת לא נוכו מהס דגנס וסירוסס
רצו וסרצה עוצדי פקל וסחללים צאילים . והעס אשר צחר סי
צני ליון היקרים סעמוסים מני צטן סנסיאים מני רחס נספצו
לכצלי חרס דווים וסחופים נעים וכדים על פת לחס יפק"ע גצר
מן צוקר עד ערצ ואין ידס וסגת אפי פת צולח ומיס צמטורה אזי
לעינים סכך רואות ואין זה אלא כי עונותינו סטו אה וסמאחינו ונעו
סטו עמנו וכמה לער ונגיע אל אצו סצטמים צראות סספע
סולך א ארץ ליה וללמות כי על בן נחנה ראס לסוצ א סי
להסתן אזי למען יחוק וירחס עלינו לא לונענינו אלא ע"ד צבול
סנו ית' ולצ טהור צרא לנו אסינו ורוח נכון חדס צקרצנו כיר"א :

פרקה ה' ברכה

דוד סמע"ה אמר אצרכה אה סי צכל
עח סמיד ססלחו צני . ר"ל צכל עח
סמיד היס ונרגיל אה עלמו לצדך אה סי אפילו היס פוגע צו איהס
נוק או יקורין היס ונצדך על סרעה מעין הטובה וכן אמרו צגמורא
כוס יסועות אסא וצטס סי אקרא . הרי לטובה לרה ויגין אולל
וצטס סי אקרא צין כך וצין כך וצטס סי אקרא . וידוע כי כ"ח
עמים אמר צלוה סולך ע"ה צקהלת י"ד לרעה וי"ד לטובה וז"א
אצרכה אה סי צכל עח צין עח סמוור לרעה צן עח סמוור
לטובה . וזה סמוטחי צטס סופי ע"ס צידך עסוה"י סלילני מ"ד
אויצי ר"ל צידך עסוה"י צי עהיס עח לטובה ועח לרעה חלותי
היא סלילני מ"ד אויצי ר"ל מן סי"ד טהס לרעה וס"י . וכנה ציד
האדם להכלל מן סרעה . וזה סטווצ נקצל וואת סאסיס ואת
סדע לא נקצל . והוא צהזר האדם טלא ליהנות טוס סנאה מן
סעולס סזס צלא צרעה . ולא די צזה כי אם לוור סצרכה צבוונה
סידע וס סמוליא וסיו ולא כווק אצן ח"ו . והן צעוה"ר כי כל

מנמחיתו אינו אלא להנאה גופנית והעיקר שהוא הצרכה ושלמים
אורה אחרי גוינו . ונני האיש אשר יכול להסתפר ולומר כי הוא
זהיר בכל צרכותיו לאוונרם זכוונה . וצפרע צרכות הספר כי
מן הראוי הוא לומר כל צרכה וצרכה צחשק רב וצחיצה יפרה .
וידקדק היעצ צאוונרו המחזיר נשמות לפגרים ונחיס לתח
הודאה לא הכחונן צפקדון אשר הפקד אמו . וכן צאוונרו פוקח
עורים וכיולא כל הצרכות לאוונרם זכוונה גדולה וצשמחה רבה
שע"י זה יתלהב לב האדם בכל ההפלה לומר אותה כחקה אות
צאוח . אמנם אנו צעיה"ר כי צראשו נגעו אשר קווננו משכנתנו
צעללות ועצבות ואנו אוונרים הצרכות כמי שיש לו משה כגד על
כהפרו ואינו יודע מהי גיע עת המנוחה ועל זה אין אנו יודעים
מה שיואלא מפנינו . ולריבים אנו להחזיק עוצה לפינו ולפוננו כי
גוונרים מלאכתנו בלתי ידיעתנו . ולמפורקמות אין לריך האיש
כי צעוה"ר עיינו הרואית כי אין אדם יכול צכל יום מליחם
נקרה ופגע או מעצירה או מהרהור עצירה או איזה מולאים
רעים צ"ע . ואם היינו אוונרים הצרכות והתחינות הסדורות
יחי רלון שתלילנו היום וצכל יום ויום מעצי פכים וכ"ו . אם
היינו אוונרים אורה זכוונה ודאי לא היה פולע צנו שום דבר
רע וזה ראי"ה כי אין אנו יכולת להסתפר כי אנו אוונרים
הצרכות זכוונה וכן שאר התפלה . אוי לנו כי זה מורה היותנו
כפוי עוצה למקיס צ"ה . ואם איזה אדם עשה עם חצירו איזה
עוצה כל יונו כפוף תחתיו ואינו מקסיק לו קי צרכות והתפלל
כנגדו תמיד כל היום יצרכהו . וזהו לאדם ילוד אשה אשר עשה
עוצה אחת כל ימיו . ונה לעשות על כבוד יולרנו הוא אצינו
הנוחן לנו חיים צכל יום כמו שתקנו לנו אנשי כנסת הגדולה
צחפי ח"י נדום לך ונספר ההלחך על חיינו המוקרים צידך ועל
נשנותינו הסקידות לך ועל נסיד שצכל יום עמנו ועל נפלאותיך
וטיבותיך שצכל עת וכ"ו . אי"כ כונה לריך להודות לו ולצרכו
צאצבה רבה וצחמה יתירה וצחדות ולהלה על שזכה לכל הכבוד

הזה שהקצ"ם רילה לשמוע צרכה מפיו . וישא ק"ו אם אדם אחד
מלא חן צעיני המלך וערב לו שירותיו והעירותיו ויחי האיש ההוא
גדול רם וכשא ועל כל השמים . וכל עצדי המלך והעם אשר
צבער כורעים ונשכחמים לו ונאחר כי יודעים כי המלך חפץ
ציקרו . וזהו לפני מלך צפר ודם ילוד אשה עפה קרוחה היום
כאן ונחר צקצר ועכ"ז האדם שש ומסתפר על סוולא חן צעיניו .
וצכל יום ויום הולך ומוקיף כותן צקולו קול עוז כדי שיערב יותר
למלך ונה עלינו לעשות כלפי הקצ"ם אשר יש לו כונס חילות
וכל לצא השמים חיות ואופנים הגלגלים והשרפים כל היום וכל
הלילה תמיד לא יחסו מלהללו ומלצבחו כונס מיני הלולים
ושצחים נאים ומחוקנים וכולם פוחחים את פיהם צקדושה
וצניהרה צחינה וציראה וצרעש גדול כשומכירים את שם האל
המלך הגדול הגבור והנורא קדוש הוא . וצפרע היותם הצל
צאין צו חטא פנוים מזהבנות ילר הרע כולם קדושים כולם עשורים
ועכ"ז מניח הקצ"ם כל זה ומטה אצנו לשמוע קולן של ישראל . ולא
עוד אלא שצטעש שהלצור והתפללין קדמא שכינתא ואחייא שכ"כ
ערצ להקצ"ם שצח העולה לו מישראל :

מעהה

מי האיש היודע זאת ולא יקרע קגור לצבו להיות
נודד שינה מעייניו ותנונה מעפעפיו לקוס כגבור
לרוץ א צית הכנסת לקצל פני שכינה וכדי לחת נחת רוח להקצ"ם
כי זה חפלו ורלונו . ולמה נצקס מנוחה אל הגוף הכגוף גוש עפר
דומה וחולעה הצל הצלים שאין צו מונס . וח"ו אותו יחצרך
השלכנו אחרי גוינו אוי לנו אהה לנו . צ"ד ונתי יהיה זה ילה"ר
לנו למוקס . עד ונתי לא נחעורר ומתדעוננו ועשכת חולחנו
לקוס להסתוסף צכל בנפיו יתי להללו ולצבחו ולהשקות עלנונו
למלאכי נרום . והן צעוה"ר אנחנו צעללותינו גרועים מן הצסמות
ומכל צעלי חיים חפ"י שקלים ורושנים ואפי' מן הלוונח חילנות
ודשאים ואפי' מן הדומם אצן מוקיר ועפר מן האדמה . שכולם
אוונרים שיר וצבה להקצ"ם כל אדם שיר הראוי לו כדאי"ה צבוק

שירה . וכולם וזכירים אח צוראם צלתי דעת והצונה . ואם כן
למה נגרע אנחנו ווכל אה . וואחר שהקצ"ה חן אוחנו הכונה
צונה ודעת ונהן לנו שליעה על הכל . ואיך ולמה צידינו נהיה
ברועים אפי' מצריה קלה שבקלות . ואם אמור יאמר האדם וזה
אעשה כי ילה"ר אשר בקרבי פעל כל זאת לא כן שאר הצרות
אין זהם ילה"ר :

אמנם

יש לזה כונה קהירות . אחד כי אנה שלא כיהן ילה"ר
לשום צעל חי . אצל לא כיהן להם גם כן לא דעת ולא
הצונה . ולמה הצדיל אוחנו המוצ"ה ונהם כי אם טע"י דעחנו
ושכלנו נהגזר ללחום את נוטל זה ילה"ר . ואם לא יועיל דעחנו
וחבמהנו לזה למה יועיל . ועוד כי אם כהן הקצ"ה לנו ילה"ר
כהן לנו כנגדו ילה"ר זה כנגד זה והסכל וזכריע ציניהם . ועוד
טענה חזקה כי כל מה שהקצ"ה וחתאום לחפלת האדם ונוכח
כל לצא המרום שרפים ואופנים לשמוע קול הפלת עמו ישראל .
כל זה הוא מפני שהם צעלי הומר צעלי ילה"ר . מה שאין כן
מלאכי מרום כי הם אש להצח ולהצח צעלי לורה . וכבר נטלו
מכל נאה לזה למוך אדיר ונוח אשר ושרתיו הנה צעלי שכל
צעלי מדע ולשוני המהרנה לדבר לחות וקילס קול ערב ושירם
וזוגם הלצב הלצבות והמלך היה שם ומהפאר זהם . ויהי היום
הצ"א ווארץ ונחקים א המלך הכוא עוף אחד הנקרא צלשונינו
פפגא"ן וטצע העוף הזה לערוף טרף הדציר וואשר ידבר איו ואף
הוא עוכה ומדבר כמו האדם עלמו . ויהי כאשר ראה המלך העוף
הזה קם ועל מושצו כפעם צפעם ואפילו צטעה שהיו עומדים
לפניו שריו ועצדיו וכל משורריו היה מניח אותם והיה הולך אלל
העוף לצמוע מפיו אמריו כי נעמו וישרו צעיניו . ויאמרו לו
הכמיו אדונינו המלך הלא קו"ל האר"ש לפניך אר"ש הודה .
ואיך אתה מניח אה הדצרים ונחוקים מדצס ונופת לופים לשמוע
ומפי העוף דצרים שאין זהם ממש . ויען להם המלך לאמר הלא
אהם יב צכס בורש פורה הדעת וההצונה והרגל נעשה צכס

עצו כי ידעתם לפני מי אתם עומדים צאור פני מלך . אונם
העוף הזה כי אין צו דעת והצונה ועם ר"ז לשונו מדבר זהו
חדוש גדול אללי . וע"ז יש לי נחת רוח ומנו יוחר נכס :

וזה

הדבר עליו שהקצ"ה וחתאום לחפלתן של ישראל מפני
שהם צעלי הומר וילה"ר . ועם כל זה מיהדים שמו בכל
יום תמיד . על זה מניה העליונים ונושרם שכינתו צתהוונים . ואם
כן לא נשאר לנו שום תרעומת על שנתן צנו ילה"ר שאדרכא זהו
השצח . וזה רמזו לנו רז"ל ע"פ והנה עוב נאל . והכס עוב זה
ילך העוב . נאל זה ילה"ר . כי יותר נרווח האדם על ידי ילה"ר
צעל ידי זה זוכה להשראה שכינה . ואם לא היה ילה"ר למה ישראל
שכינתו צתהוונים וואחר כי כל לצא השמים מאללים ומשצבים
לפניו תמיד צלי הפסק רע :

ואפי"ר

שעל זה הנוטיל שלמה המלך ע"ה את ישראל צשיר
השירים לזכות אחת היא יונתי תונתי וכו' . וכן
יונתי צחגוי הסלע צקתר המדרגה הראיני את ונראיך השמיעני
את קילך כי קולך ערב ונראיך נאה . והוא כי כוהן טעם הקצ"ה
למה צוחר צתפלת ישראל וואחר כי שרפים ואופנים אוננים לפניו
שירה . לזה אומר יונתי ר"ל על העוף המז"ל . צחגוי הסלע ר"ל
היותה צעולם השפל . צקתר המדרגה ר"ל עם היותם גם כן צעלי
ילך הרע הוא יושב צקתר הלצ . על כן אנו אומר הראיני את
ונראיך השמיעני את קולך וכו' :

מבאן

נראה גדול הצחו יתי עוננו ומתאות לצו רולה שנראה
איו ונשמיע לו את קולינו היש לנו סך נחוק וזה .
א"כ ראוי לנו לצכות ולהתאונן על כונה ימים ושנים שילא נפינו
כמה צרכות צלי כוונה וצרכות לצעלה צין צצרכות החפלה צין
צצרכות הנשנין כי צעופותינו הרצים נחשצ לנו כאו גזלנו להקצ"ה
וכנקת ישראל . ונכאן ואילך נהן לצ לשונו לדעת את פי וליוהר
נאל נאל לדקדק היעצ צכל וואכל אשר יאכל לצדק את פי צצרכות
ראוי צכונה גדולה נאל להצין ולהשכיל ונה שאנו נוול"ים

נפיתו . וכן בצרכות הפלה י"ח להצדיק היטב ע"כ צרכה שלחו
שומעים נפי הש"ץ לעשות צי אזכירו כאפרכסת כדי לענות אמן
צדיעה הצרכה . וחי"ו לא לענות אמן יהוה והטופס וכו' . וכיון
שלחו עינים זה גם מן השמים ירחמו עלינו וילו סי' אהנו את
הצרכה . ויפתח לנו את אולנו העוז מן השמים לצדק את כל
נעשה ידינו וכוכה ונחיה וכירש עוצה וצרכה כ"י"ר אמן :

פרק ו בושח

צוכה פנים אנו רז"ל וצעזור הסיה
יראהו על פניכם לצלתי ההטאו זו
הצושח וכיון שיש צאדם צושח פנים לא צוהרה הוא חושח .
וכן אנו ההנח צוהכח הצוח עז פנים לגיהנס וצושח פנים
לג"ע . ואמת כי דצר הניכר לעין כל . כי מי שיש לו צושח
פנים כיבר צפניו ללס אלהים וגורס לו שיואלא חן וכל עוז
צעיני אלהים ואלס . וכל הרוחה אוחו יוסוף לו אהבה על
אהבתו . וראה לזה ניוסף הלדיק ע"ה שע"י שהיה לו צושח
פנים היה נוואל חן צעיני כל רוחו . וסיוון לנוי שיש לו צושח
פנים הוא שנועולס אינו הולך צקוונה זקופה כי אס עיניו לנעה
לארץ . וכן ולינו ציוסף הלדיק שאמרו רז"ל על פסוק והשא
אבה אדוכיו את עיניה אל יוכף . היא נשאה את עיניה אלכל
הוא לא נשא את עיניו ונחנה לו וקמור תחת לוארו ואף על פי
כן לא נשא . וזה היה לו מכה הצושח שהיה לו . וזה גרס לו
מליחות חן מכה ללס אלהים והשראה שכינס שעליו . וזה אפשר
כונה הכחוצ וירא אדוכיו כי ה' אהו וכל אשר הוא עושח ה'
מלליה צידו ויואלא יוסף חן צעיניו וכו' וי"ל דמליחות חן לא
יחכן אלל לנוי שאינו רחוי ואין צו ממש וכו"ס רז"ל חן נקום
על יושציו חן נקח על נקחו וכו' . אמנס אס הוא ואלד עלמו
אלל רוח הכוונה וכן ומקד לפניו וגם . הוא עוז תואר
נאל לא יחכן לומר עליו מליחות חן . ואס כן נאשר שהכחוצ
העיד עליו ויהי יוכף יפה תואר ויפה מראה . וגם קודם לכן
באמר ויהי ה' את יוסף ויהי אים מלליה וכו' א"כ כילד שייך

לומר ויואלא יוסף חן כאלו לא היה רחוי . אמנס כפי נפי רז"ל
כי פוטיפר לא קנה את יוסף אלל למשכב זכור והקצ"ה עשה
אוחו סרים צה שעתא שקנאו . ונעה ון הראוי היה שיסנא
אוחו ולא ישא עיניו לראוחו כי על ידו נסתרס ולא ילחה
מחשצתו הרעה לפועל . ועל זה אמר הכחוצ ויואלא יוסף חן .
כי מן הראוי לא היה רחוי למליחות חן ואפי' הכי ואלא חן ודאי
כי אין זה אלל כי ה' אהו וי"א וירא אדוכיו כי ה' אהו .
ואס האמר נה ראה ונאין ידע כי ה' אהו . לז"א וכל אשר הוא
עושח ה' מלליה צידו . ר"ל כי ה' מלליה צידו דוקא כי לא
הניחו ה' לצא לידי הקלה . וגם ראה שלף על פי בנסתרס על
ידי יוסף ראה כי ויואלא יוכף חן צעיניו וזה ראה והוכיח כי
ה' אהו ודאי . מלינו מן האמור כונה גדלה מדה הצושח כי על
ידה כשאר האדם ווכל נכסול עון . וע"י מדה העוזת פנים
מזיוון הוא לכל פגעים רעים עוונות ומטאים וכנעט ח"ו קרוב
הוא לעצור על כל התורה כולה רח"ל . וצוה"ר ודה זאת היא
צאה מן האדם עלמו ירושה היא מאלמותינו ונחננה הנהגה רעה
אשר הם מדריכים את צניהם צקטנותם כי נעשה שפוחה פיו
לדבר אציו ואמו מלנודים אוחו לאמר דצרי ציונות ומרוסין
ואומרים לו פחה פ"ך ואמור לפלוגי צן נעות המרדות וכיואלא .
וצשוועס דצרים כאלו פיהם מאל שחוק ונושקים אוחו ומחצקין
אוחו באלו דרוס דקס צקהל רצ . ועוד מלמד אציו אוחו
להכות את אמו ואמו מלמדתו לצוות את אציו ולקללו וכן לזרים .
וצראהס נעשיו ודצרי הצליו שמחים אלי גיל וכוונתן לו ויני
ונגדים כפרים עם נרדים להעות לצבו אליהם לשמוע מונו
שחוק וקלית ראש . ונה יעשה אוחו הסן ולא ישוע אליהם כי
מכל הלדדים קשיא . והוא מקוצצ מציית ומחין אלל הילך הרע
הוא דס מצבנים צכל סמו . ואציו ואצו מנחין העה עזרו לרעה
ומה יעשה הסן ולא יחטא . וצפרע כי הילכה"ר כראוחו כי לא
עליו המללחה אלל לגמיר כי ראה כי מללכתו נעשית ע"י אחרים

ואין לו אלא הדבר הקשה . כי אם לפעמים לא יטה הזן אצלו לקבל דברי אצלו ולא ישיב על דברי תפתועיו אזי הילכה"ר אשר בקרבנו אומר לו כדאיתא אצדך ואת אונך ולא הקור מכל הדברים אשר יגידו לך וכו' . ושכרה בלדה נועות צעין ומגדנות לרוב . ואזי שומע בקול דברו ועושה כלון אצלו ואנו :

אוי להם על שזרם ורוע מזלם כי צנוקים שיהיו לו לילה"ע ללמוד דעת חכמה ומיסק ויראה ה' ונקטנותו . נעשו רעים לילה"ר להקל ונעליו את עול ואלאכתו . ואצלו ואנו לא ידעו כי נופת תטופנה טפתי זיה והלק נושען חכה ואחריתה נורה כלענה חדה כחרצ פיוח . כי אחר שכבר הורגל הזן צספתי חלקות לשון מדברת גדולות גם כי יזקין לא יסור ונוכס . ואם לפעמים ישאל מאהם איזה חפץ ולא יתנו לו או לא יעשו כליונו פוער פיו לצלי חק בדברי חירופים וגדופים ומקלל אצלו ואנו בלב שלם . ואזי באותו פרק חפלים אצלו ואנו להסיר מוננו רוע ונעלליו ולא יועילו ולא ילילו אוחו מדרכו הרעה כי כבר הושרש צו ויה סלימודו כבר . ואוחו הזן סולך וגדל צרוע ונעללים עד סכל העולם הם וחרעמים מוננו צראותם עזות ונלמו וקוטי ערפו ופתחו בארור שזה ילד ארור שזם גדל . והם צפיהם ילעקו לאמר צננו זה קורר ומורה איננו שומע בקולנו ואם יגענו צו הוא יתנולל עברה עליהם ויקלל אותם ומעוות לא יוכל לחקון . וזה אפשר צא סרונה צתורתינו הקדושה כי אש אש אשר יקלל את אצלו ואת אנו ונות יונת אצלו ואנו קלל דמיו צו :

ר"ר כי איך יעלה על הדעת כי צן יקלל את אצלו ואת אנו ואדרכא הדעת נוטה שיצדק אותם ולפחות אם לא יצדק גם לא יקלל . אמנם צרור הוא אם הורגל ונקטנותו על ידי זה נעשה לו טבע . וה"א אש אשר יקלל את אצלו ואת אנו ונות יונת . וזה צא לו כי אצלו ואנו קלל כבר וע"י שסורגל נעשה לו טבע . והנה צעלמס גרנוו לו ולעלמס רעס צעוס"ז

וצעוה"צ צ"נו . ומי שיש לו נוח צקדקדו ישים עין השגחתו על צניו כשהם קטנים ללמוד דרכי ה' ויראה שמים . וכשפתח פיו לדבר ילמודו דברי קדושה . שומע ישראל תורה לום לנו חסה . וכשאוכל דבר ירגילהו לומר אמן וכיולא :

ודרך להות אמרו המפרי כונת הסנא איזוסי דרך טוזה שידצק צה סאדם ר' שונעון איער הרואה את הסולל ר"ל את צנו הסולל לו משעה סנולל הוא רואה אוחו צעין יפס להדריכו בדך ישרה . והטוב ט"צ בלא יקציר לו פנים יפות כ"א נועט מוער לפרקים ולא יחצק ולא ינסק אוחו סעי"ז יתגדל ויחנשא ונוה יצא לעזות מלח וקלות ראש . ואם תארה נפשו לנשק אותם צרוב אהצחו יעשה זאת לנשק אותם כשהם יסנים ולא יראה אהצחו אותם צגלווי כי אם צנולפוני לצו . ואם ככה יעשה צודאי יגיל וישמח צהם צעולם הזה וצעולם הצא :

ואפ"ש לומר דרך הלל"י אמר ר' יהודה אשרי מי שצנולו צתורה ועושה נחת רוח ליולרו גדל צסס טוב ונשער צסס טוב מן העולם . והוא כי המדריך את צנו ונקטנותו צתורה ה' זה נקרא משהח את הנוקוס משהח את הצרות . משהח את הנוקוס נקרא כי ידוע מ"ש רז"ל צבעה שאמר הקצ"ה נעשה אדם חסד אמר יצרא לך אמר יצרא . והאמת והסלום אמרו אל יצרא אש כן אש ח"ו רשעים צעולם האמת והסלום יש להם פתחין פה לומר רבון העולמים הלא אמרנו לך אל יצרא וח"ו יש לער להקצ"ה על זה . אמנם כשיש לדיקים צעולם שש ומחשאר צנועשה ידיו . והוא אומר לעדת הסלום והאמת הצעו וראו עם זו ילתי לי סנא צצים והנעיונים . ויש לו נחת רוח כי ילא מחשבתו לפועל עוב ויפה . וגם נקרא משהח את הצרות כי אש ח"ו אינו מדריך את צנו בדך ה"שך והעיב ומניחו לעשית מה שלצו סהן קיפוי ללקטם את הצרות ומחרף אותם ומגדף אותם . וכולם אומרים צפיהם ארור שזה ילד ארור שזה גדל . לא כן המדריך את צנו ונקטנותו צתורה

וצירחא הי . כל העולם כולו שומעים ונשמעין ומנו עלה וחושיה
ואומרים צרוך שזה ילד צרוך שזה גדל :

מערתה

זה אפשר כוכח רי יהודה אשרי ויי שעמליו
צחורה ר"ל שנגדל את צניו צחורה כמ"ש רז"ל
ואת עולמו אלו הצנים . וזוה שנגדל צניו צחורה עוסק נחת
רוח ליולדו שעלתה מחשבתו לפועל ולא יוכלו האמת והסלים
לדבר וטוב ועד רע . וגם גדל צנס ע"צ ופי הצריות שאומרים
עליו צרוך שזה ילד צרוך שזה גדל ואין לך שם טוב גדול מזה .
וגם ופטר צנס טוב מן העולם שע"י צנו החכם והרוחם
ומתעשר בעולם הבא :

וכר

זה ונריח הווי"סר את צניו ומקטנהם אשריו בעולם
הזה וטוב לו לעו"ס"צ . לא כן הרשעים הנולדים את
צניהם ומקטניהם אורחות עקלקלות רע להם בעוה"ז ואוי להם
לעוה"ב . וכבר אמרו רז"ל כי לעוה"ב כפרעים וכן האדם על
יד צניהם שהם בעלמם יענישו את הצניהם וכו' . כי הם היו
בעוה"ז גרמא צומעטיו הרעים ע"י שגדלו אורו צחורות רע . וזה
כיון הכביא ישעים צלומרו צנים גדלתי ורווחתי דין ברמא והם
פשוו צי רח"ל :

והיוציא

לנו נחם כי כזה לריך האדם שיזהר מאלד מאלד
צכל דצרו וצכל מעשיו שונדצו ועוסק צפני צניו
הקטנים שיהיו נכוחים וטהורים ולא יהיה צהם שום לך לריעוהא
כדי שלא יעשו צניו אחריו . ובעוה"ר נחם שעוסק הבן הטאות
ואשמות אינן לא נחם שלמד מאציו . ואח"כ אם ירלה אציו
לביגור צו ולנוכחו מן הדרך הרע אף הוא ישיב אצרו לאמר והלא
נמך לנחתי . ואם הדרך זה הוא דרך רעם נודוע הלכה צו
וצודאי כי לא יהיה לו פה להס"צ ולא מלח לפנים ראם והו
צפני צנו הקטן . ונח יענה ונח יאמר לפני מלך נח"מ הקצ"ה
צחציו צומשע ע"כ בעלם אוי לה לאותה צוסה אוי לה לאותה
כל"נח . פי ע"כ אם אדם העא ציוני בעוריו הוא יקוב מדרכו

הרעה וישגים צצין יפה על צניו שיהיו מיראי הי ומחשבי סגור
ושמרו דרך הי לירח ולחשנם איתו וזוה כחא ליה צכל
עולמות . ועיקר הכל הוא להרגילם בצוסת פנים כי זה כלל
גדול לצל ימא האדם . ונמדת הניסה בער"ב היא צאה מרת
הלניעות כי יקרה היא נשנינים וכן אמרו רז"ל על פסוק ונח
פי דורם נמך כי אם עשות משעו ואחצת מסד וסלמו לכת
עם אלסיד . הדברים ק"ו ונח דברים אלו שהם בקולי קולות
כאמר צנס וסלמו לכת דברים שהם לריבים לניעות לא כל
סכן . ופוק חזי כזה מאצרי רז"ל מפליגים צומדת הלניעות
והיולדו ומחזיקה היא מדת הציסה וכמה נעלות טובות נגדריס
אחרים כפתורים ופרחים מנחה יהיו :

כי

אם יהיו צאדם נדות אלו צודאי הגמור כי אין העא
צא על ידו . כי כבר אמרנו כי ויי שהוא צום פנים לא
יריס ראם לילך בקיומם זקופה וגם עיניו תחונה מירדים . ולא
יציע ולא יראה ערות דבר וקום דבר אקור וע"י זה לא יצא
לידי הרהורי עצירה שהם קסים מעצירה . כי צעונותיו הרבים
אין נקי וזה כי על ידי הרהורים רעים מענא את עלמו צעונות
קרי ורע לצעלה צין צהלוס צין צהקץ . ועון זה אינו כעסק
צנקל כי אם על ידי תשובה גדולה וצני גדול . והלואי צוה
יתנו העאים כל ילדי פשע אשר הוליד מדעתו ושלל מדעתו .
ואם יתעלל האדם מלסוב צתשובה ולחקן את אשר פגם צרית
הקדש . וגם כי צעונו גרם פגם ונחם צעולות הצליוכים
והתחמוכים וגרם פחור ופירוד צאותיות סגור הגדול יתי וית"ש .
ונח יעסה ליום הפקודה כאשר יסוצצוהו ילדים אשר ה"ן צהם
כל נוח והם נקראים נגעי צני אדם . וכולם יתשקוהו צצגדו
לאמר אציו אתה ויעשו צו נקמות ומשפטים מיינים מונינים
שוטים והוא ילעק לאמר ויי ילד לי את אה . והם עונים אליו את
ילדחנו . אוי לה לאותה ציסה ומזכירין לו כל הנהשצות זרות
אשר חשצו וכל הטהורים רעים אשר הרהר סנחם ומקיצתם

זא לידי חמוס ונספך בקיתין . אוי לה לאותה בליעה . על
זאת יתיר לב האדם ויתר ומקומו ויתחזק אדם כי גבר על
העצמו ויתן את קולו בצכי ולעקף כי השחית את דרכו וקלקל
למרות הספג והילך וקיר מים חיים אל מקום העומא . אוי
לנו אזה עלינו . מה נעשה כי יקום אל וכי יפקוד מה נסיצנו .
כי ע"כ לריך האדם שזכור כל אלה הטאת נעורים ויתן אל לבו
לשוב בחשיבה שלמה בלים וצכי ומספד . ובמקום אשר חזם
גופו בצבירה יחזם גופו בחשיבה . ובמקום אשר הוליא וגופו
כמה עיפות סכנת זרע לבטלה ע"י הקצכלותו צעינו יוריד
כחל דוועה . ותחת אשר ערצ לו קול שרים ושמות וקירי עגזים
ישמע לאזניו כזי ומספד כחזים . וכל אשר יוסף האדם לצרות
צייני סגיפס על עין גדול כזה הלא מוצי היא כגד מה שראוי
לעשות ועם כל זה אל יתאז אדם מן הרחמים כי ידו יתברך
שמוע לקבל תשובה השבים . ואצ"י שאנחנו הרצינו פסעוועצירה
נבואה לנשכמותו כשתחיה להרום רגליו כשפך שמה כרום
קליחה בלב כשבר וכות כבאה . והוא אצינו אז הרחמן וכרחם
אז על צינים הוא ירחמנו יכנס עוונותינו . ויפתח לנו שצרי
תשובה לתקן את אשר עווננו ולגדור כל אשר פרלנו וכסוב
וכבסה הרבות אשר הרקנו והוא רחום יכפר עון ובלבד שלא
כשוב עוד לכסלה . כי על כן שמוענו אחי ורעי כי אשילו אדם
חזר האדם בתשובה שלמה מלב ומנפש . עם כל זה לא יאמר
האדם עשיתי תשובה ונתכפרתי . הלא תמיד יהיו כגד עיניו
לבל ישכח מהם . וכן אמר דוד המלך ע"ה כי פשעי אחי אדע
ומעלתי כגדי תמיד . ואמרנו רז"ל כי דוד המצ"ה כתב בכל כותלי
ציתו ונעשה בת סבי אצ"י שכבר אמרו רז"ל כל האומר דוד
הוא אינו אלא עושה . אשילו הכי היה כגד עיניו תמיד
כדי להלעער תמיד :

והוי

ומדרכנו אפשר לומר כי פשעי אחי אדע ומעלתי כגדי
תמיד . ונקדים מ"ש הרב אליהו הכהן זלתי"ל והציא

מאזי תצוה רז"ל גדולה תשובה ששננות נעשים לו כדומות ע"כ
והוא חנום . והוא פירש כמה אופנים ואחד מהם מה מתיק
לחכי . והוא כי צעקות אדם אחז עין סגור ודאי לא ישכח
מאזו לעולם . אמנם העצירות אשר אדם דע צעקציו כשכחות
מלב האדם . ועל זה אמרו המפי על פסוק כי עוני אגיד ר"ל
עון שהוא סגור אגיד כי הוא כגד עיני תמיד ויכולני לשוב
בתשובה מהם . אמנם אדאג ומעלתי כי הטעמות מהם השגבות
כקצרים מעיני וע"ז אדאג מהם . אמנם כבר אמרו רז"ל כי
הבא ליעזר מסייעין איתו ומצו הסיוע מוכרח הוא שמגלן לו
כל הנשמות דומיא לנגלות . וזה פירש הרב ז"ל גדולה תשובה
ששננות נעשים לו כדומות ר"ל גלויות כדומות מהם גלויות
וק"י ודפתי"ם . ועצ"י ללע"ד כינת הכחוב כי פשעי אחי אדע
ומעלתי כגדי תמיד . כשפשי אחי אדע ואחי כותן לב לציב
בתשובה מהם אחי מסייעין איתי מן השמים כי ומעלתי כגדי
תמיד אשילו שזם כשצרות ומגלות כרי שאוב מהם לגמרי .
הרחמן הוא צרחציו ירחם עלינו ויטעמנו מעומאית עינותינו
ו עם בלבנו אצתי ותזים ירחשו על פנינו לבלתי נחצא עוד .
ומה שמטאנו לפנינו ימחו על קדושת שמו יתברך . ויתגבר יארנו
העוז עלינו להיות עו ככחוק וקל ככסר רץ כלצי וגבור כארי
לעשות רלון אצינו שצמנים כן יהי רלון אמן :

פרק ז' רחמנות

כך אמר דוד המלך ע"ה כרחם אב
על צנים רחם ה' על יריאיו . בא

ללאדנו כי אם אנו רואים לפי דעתנו אחז רעה הבא עלינו
הק ושלום שלא נצטוו ושלל נחרעם כלל . כי אין אדם יכול
להסיג דעתו של מקום . ועל הרוב הנועשה אשר הושב האדם
שהוא רע לו נשם יצא לו טובה . וכמו"ש רז"ל על פסוק אודך
ה' כי אכפת צי ישוב אשר והנהנוני . צומה הכחוב מדבר צכני
צני אדם שרלו להפליג בדרכ ים צקחורה . אי מהם ככנס צכפינה
והצי ערס שיכנס לקפינה וכנס לו קוץ צרגלו וכשאר צוולינה

יִשָּׁב וְנִחְרַעַם עַל רוּעַ מוֹלְוֹ שֶׁעָבַר זְמַנּוֹ לְנוֹכַח קַחוּרְתּוֹ וְאַחַר
עָבַר אִיזָה יְנִיִּם שְׁנַיִם שֶׁנִּטְעַנְעַם אִוְתָהּ הַסְפִּינָה צִים וְהַחֲחִיל
לְסִידוּת לֵהּ עַל הַסָּם שֶׁנִּטְעַנְעַם לוֹ . כְּנֹלָא שְׁאִין אִדָּם יִכּוֹל לְהַסְיֵג
וְלִידַע הַדְּבָר הַבָּא עֲלָיו אִם עוֹבֵד וְאִם רַע . וְאִם כֵּן הַחֲחִיב הַנוּטֵל
עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עַל כָּל דְּבָר הַבָּא עֲלָיו לְצַרֵּךְ אֵת הַיָּ . וְכֹנִי"שׁ
הַרְבֵּי מִדְרָשׁ שֶׁמֹּאֵל ז"ל עַל פְּסוּק לֵהּ הִישׁוּעָה עַל עוֹךְ צְרַחְתֶּךָ
קָלָה . ר"ל לֵהּ הִישׁוּעָה הוּא הַיּוֹדֵעַ דּוֹקָא מַה הוּא הַעוֹבֵד יָכוֹן .
וְאִי"כ עַל עוֹךְ צְרַחְתֶּךָ קָלָה . וַיְדוּעַ כִּי צָבַל מִיָּמַי וְקוּגִי הַחֲזַבָה
אִין אֲחַבְתָּ כַּאֲחַבְתָּ הַאֵב עַל הַבֶּן . וְכֹנִי"שׁ הַזֶּה עַל פְּסוּק וְהֵא הִים
נִקְטָה אֵת אֲחַבְתָּם נִקְטָה אֵת יִלְזָק מְצַיִ לִיהַּ שְׂהוּא הַנִּסְחַט אֲלֵהּ
זֶה צָא לְלַמְדָנוּ מִיּוֹתֵר יֵשׁ לַעַר לֵאב צְלַחַת צְנוּ יוֹתֵר מִלַּעַר עֲלָנוּ
וְעִי"ז אֲנִי נִקְטָה אֵת אֲחַבְתָּם :

מַעֲתָה

אִם אִדָּם אֶחָד יֵשׁ לוֹ בֶּן וְהוּא הִילָה כְּמַה לַעַר יֵשׁ
לוֹ וְנִהּ הוּא עוֹשֶׂה אִם נִחְלָה מַחֲמֹת מִיָּלוֹ
הַאֲלֵטוּמָא . נוֹתֵן לוֹ מִיָּמַי קוּנִים וְנִרְקָחוֹת כְּדִי לְשַׁלֵּשׁ הַגּוֹף וְכָל
הַקּוּנִים וְנִהּ וְנִרְסִים צְחַכְלִית הַנְּחִירוֹת . וְנִהּ צַעֲלֵי רִיחַ קָשָׁה
שְׁאִין הִיִּסְתִּי יִכּוֹל לְקַבֵּל כִּי אִם צְקוּשֵׁי וְצַלְעַר . וְאִם הַחֲחִיל מַחֲמֹת
רְבוֹי שְׁלִיחוֹת נוֹתֵן לוֹ קָשׁ הַעֲרִיק וְהוּא לַעַר קָשָׁה מֵאֵד . וְנִשְׁמִי
שְׁאִינִי כוֹלֵם צְחִיזִת וְצְרִיאוֹת צְנוּ מִלַּעַר אֵת צְנוּ מִעַר כְּדִי שְׂחַחֵר זֶה
יִהְיֶה חֵי וְצְרִיא . וְזֶה גַם כֵּן מִחֲנִסְגַּ הַקְּצִי"ה עַם יִשְׂרָאֵל עָמּוֹ וְז"ל
כְּרַחֵם אֵב עַל צְנִים . וְלַפְעָמַיִם מִלַּעַר אִוְתָם וְהוּא לַעוֹבְתָם . כֵּן
רִיחַם הַיָּ עַל יִרְמִיָּהוּ שֶׁמִּלַּעַר אִוְתָם לַעוֹבְתָם . כְּנֹלָא שֶׁהַקְּצִי"ה עֵין
הַסְּגַחְתּוֹ עַל יִשְׂרָאֵל עָמּוֹ כַּאֲב אֵת בֶּן יִרְלָה :

וְעַפְיָי

הַקְּרַחֵי חֲקִירָה אֲחַת כִּי יְדוּעַ כִּי יֵלֵךְ הַרְעַ נְצַרָה
צְאֵדָם כְּדִי לְהַסִּיתָ וְלְהַדִּיחַ אִוְתּוֹ לַעֲבֹד עַל מְלֹחַת פִּי
גְדוּלָם אִוֹ קַטְנָה וְהִנֵּה רָאוּ רְאִינוּ כִּי יֵשׁ מְלֹחַת שְׁנַיִם הִילָה"ר
עֲלָמוֹ כְּסוּר לַעוֹל וְכוֹי לְפַחְתּוֹ אֵת הַאִדָּם שֶׁיַּעֲבֹד עֲלֵיהֶם כְּמוֹ גוֹל
וְעַרְוֹת שֶׁנִּסְחָטוּ עַל אִדָּם מַחֲמֹת לֶהֱנֵן וְנִחְמַדְתֵּן . וְכָל הַחֲמַדָּה
הַזֹּאת אִינוּ אֵל מִלֵּד פַּחְוִי יִלְהִי"ר וַיֵּשׁ מְלִיחַת אֲשֶׁר אִינוּ מִשְׁגִּיחַ

הִילָה"ר לְפַחְתּוֹ אֵת הַאִדָּם כְּמוֹ לְחַבּוֹל חֲלָצַ אוֹ נְצִלוֹת וְעַרְפוֹת
שְׁקָלִים וְנִוּסִים וְדָם וְכוֹלָא שֶׁנִּסְחָטוּ עַל אִדָּם קָלָה צָהֵן וְנִהּ שְׁקָץ
צָהֵן הַאִדָּם הוּא מִפְּנֵי בִי אִין מִסִּית וְאִין עוֹדִיחַ וְאִם הַנֹּלָא לְנוֹר
כִּי הֵם דְּצָרִים מִנְּאִוִּסִים וְנִחְמַדְתּוֹ הַנְּחִירוֹת נִסְחָטוּ עַל אִדָּם קָלָה צָהֵן .
זֶה אִינוּ כִּי אִם יִקְחֵכֶל הַאִדָּם הַיַּעֲבֹד יִצִּיעַ וְיִרְחַח כִּי עֵינֵן הַעַרְוֹת
אִין לֶךְ מִיָּאוֹם גְּדוֹל מִמֵּנּוּ וְאֲפִילוּ הַכִּי נִסְחָטוּ עַל אִדָּם מִחֲמַדְתֵּן
וְכֹנִי"שׁ ר"ל אֲשֶׁר חֲמַת מִלָּא לִוְחָה וְפִיָּה מִלָּא דָם וְהַכָּל רִלִין
הַחֲרִיָּה וְאִין זֶה כִּי אִם מַחֲמֹת פַּחְוִי הִילָה"ר . וְאִי"פ לְמַה אִינוּ
מַפְחָה עַל הַדָּם וְשְׁקָלִים וְנִוּסִים וְכוֹלָא כִּי גַם אִוֹ צְלָחַת מַעֲשֶׂה :

וְנִלְעִיד

צִוִּי"שׁ צְוֹהֵר הַקְּדוּם לְכָל אֲלֹו שְׁלֹוֹ הַקְּצִי"ה שְׁלָחַ
נִחְלָל מִהֶם כוֹלֵם הֵם מִזִּיקִים לְגוֹף הַאִדָּם וְעַל זֶה
לִינוּ הַקְּצִי"ה לְצַלְחֵי אֲכִיל וְנִהּ כְּדִי שְׁלָחַת אֲלוֹתָהּ אֲלֵינוּ רַעַם וְנִגַע
לֹא יִקְרַב צְחַחֲלֵינוּ . וְשֶׁאֲלוֹ שֶׁם וְהֵא אֲלוֹתָהּ הַעוֹלָם אֲכִילֵי וְלֹא
מִחֲזָקִי וְחִירָץ אִיכְהוּ מִקְּסָרֵיִסוֹ קִחְתּוֹ . כְּנֹלָא מִזֶּה לְאֲלוֹ דְּצָרִים
שְׂחָקֵר לְנוּ הַקְּצִי"ה הֵם מִזִּיקֵן לְגוֹף וּמִצִּיָּאִין אִוְתּוֹ לִידֵי חִילֵי וְלִידֵי
קַכְנָה . מַעֲתָה אִם הִילָה"ר מַפְחָה אֵת הַאִדָּם שֶׁיִּחְבֵּל שְׁקָלִים
וְרִנּוּסִים וְיִחְבֵּל וְיַעֲרַב לוֹ וְלַעֲרַב נוֹסֵל עַל הַמַּעֲשֶׂה צְחֹלִי וְדִלִי קָצֵה
צַעֲזָא לַעוֹק יֵלַעַק וְכֵה יִחְמַר מִי גַרְסֵי לִי אֵת הַדְּבָר הַרַע הַזֶּה
כִּי אִם יֵלֵךְ אֲשֶׁר צְקָרְצֵי . אִי"כ מִכָּאֵן וְאִילֶךְ גַּם כִּי יִחֲסֵן קוּלוֹ לֹא
אֲחֻנֵּן צוּ . וְאִי"כ אִם יִפְתָּה אִוְתּוֹ לַעֲבֹד עַל אִיזָה מְלֹחַת מִן
הַמְּלֹחַת לֹא יִסְיַע צְקִילוֹ מַפְחָדוֹ מִן יִקְרַחְנוּ אֲסוּן . וְמִאֵן דְּכִשִּׁיךְ
מִכְלָצָה מִקְּלִיָּה אֲזַדְעוּעַ . וְעַל זֶה אִינוּ מַפְחָה אִוְתּוֹ כָּלֵל צַעֲמִין
זֶה כְּדִי שִׁיטָה אֲזַנוּ אֲלֵינוּ צָבַל מִוְעֲלוֹתָיו הַרְעִים וְלֹא יִזְנוּ מִמֵּנּוּ
וְנִעֲלָתּוֹ אֲפִילוּ רַבַּע . הַמְּנִירִם מִכָּל-הַאֲנוּרִי הוּא כִּי הַקְּצִי"ה נִקְרָחַ
רַחֵם וְחֵלֶק מִכְּבוֹדוֹ לְיִשְׂרָאֵל שְׁזָהוּ שְׂצַחֵן עַל יִשְׂרָאֵל הַיּוֹתֵם
רַחֲמַנִים צִיִּשְׁטִים גּוֹנְלֵי חֲסָדִים . וַיֵּשׁ לְנוּ לְלַמְדָנוּ מִנְּחִימוֹת סְצַמִּים
כְּנֹי"שׁ צְקָרֵר צְרוּךְ שְׂחִמֵר צְרוּךְ מַרְחָם עַל הַאֲרָץ צְרוּךְ מַרְחָם עַל
הַצְּרִיחַ . וְלֹא כְּאֲנוּרִי מַרְחָם כִּי אִם עַל סְצַלְחֵי רְאוּיִ כִּי אִם הוּא
כְּאוּי לֹא שִׁיךְ צִים רַחֲמַנִים . דִּין מִשְׁלָל אִם אִדָּם אֶחָד שְׂכַר פּוֹעֲלִים

לצנח לו ציח וכיולא ולצקוף טילס לו דמי סכר פעולתו זה לא
טייך לוור שריחס עליו צמה טטילס לו סכר פעולתו כי הוא מן
הדין ועל כרחו כפרעין ומנו . למוס מדה הרחמים טייך למי
שאין לו חוב עליו ואפילו הכי צראות את חצירו ומחגולל צלערו
מלך רחמיו מרחם עליו ומחקני צמתן דמיים אס יס לו ומון .
ואס אין לו ומחקני צעלס עוצה מלפניו . שעל ידי עלתו כמלא
רפואה למחלתו . זה נקרא רחמן .

א"כ

צראותינו גודל רחמנותו יתי עלינו כי כל מה שאנו
עושים מלות ומעשים טובים לא יספיק לנו לשלם אחד
ומאלף מן החקדים אשר עושה לנו הקצ"ה צכל עח וצכל רגע
ועס כל זה עישה עלמו הקצ"ה כאלו חייב לנו לשלם סכר מלות
ומעשים טובים שפעלנו ועשינו . וכמו"ס החכא וכאמן הוא צעל
מלאכתך טיסלס לך סכר פעולתך . ולפי האמת אם אנו ומה
כחנו ומה מעשינו וצמה כוכל להחשאר לפני הקצ"ה . ואס אנו
מזמפארים צמה צאנהנו מפזרים מומוכינו ללדקס הלל הוא הנורן
ומידו הכל וכמו"ס רז"ל על פסוק מי הקדימוני ואשלם . כמלא
שזה צכלל רחמיו וחקדיו יתי שומשיב את עלמו כצעל הצית
הסוכר את הפועלים שמן הדין חייב לשלם להס סכר פעולתס .
כן נחסייב הקצ"ה צמה שאינו חייב . וזהו מלך גודל
רחמנותו יחצרך :

וזהו

מי"ש צרוך מרחם על הארץ צרוך מרחם על הצריות צרוך
משלם סכר טוב ליראיו . ר"ל זה שמשלם סכר טוב
היא מלך הרחמים כי לפי האמת אינו חייב . ואפשר שזהו גם כן
מי"ש דוד המלך ע"ה ולך הי הקד כי אתה משלם לאיש כמעשהו
ר"ל מה שאחיה השלם לאיש וכיו . ועישה עלמך כאלו אתה חייב
זהו חקד גדול . ובאופן אחר אפשר לוור צרוך משלם סכר טוב
ליראיו כמו"ס רז"ל על פסוק מי הקדימוני ואשלם ומה שזוכה
האלים אינו מלא מפני היראה כי מדה זו צאה לאדם מלך עלמו .
ועל זה אמר צרוך משלם סכר טוב ליראיו ר"ל מלך היראה זוכים

לקבל סכר על כל המלות :

מעשה

מונו יחצרך נקח גם אנו ללכה צדרכיו מה הוא
רחום עמונו כמו כן גכ אנו חייבים לרחם על מי
צלריך רחמים וכמו"ס וכתן לך רחמים ורחמך וסרצך ר"ל הקצ"ה
כתן לך רחמים כדי שההנהג עם כל הצריות צמדת הסקד וצמדת
הרחמים . ואס העשה כן גם הקצ"ה יתכהג עמך כן ורחמך וסרצך .
ואס ח"ו מעלים אלס עינו ומחצירו הסרוי צלערו ויס צידו יכולת
לרחם עליו ואין חונן ואין מרחם . וגס אס אין לאל ידו לרחם
על כל פנים חיוב הוא לפייקו ולנחמו ולצדק על לבו צדרי פיוקים
כדי שהתיסב דעהו עליו ולא ימות ואס לא עשה לא זה ולא זה
ח"ו נקרא אכזר וקשה עירף ולב קשה אשר מדות רעות לו לא
נצני ישראל הנה . כי צבר אמרנו למעלה כי עיבד ומדת ישראל
הוא כי סס צייטנים רחמים גומלי חקדים וטלשחן עולות צקנה
אחד . כי אס ח"ו צא עני לפתח האלס עד ככר להס והוא עונה
אליו לך ומכאן פשיעו כצלתא צטוקא ופרכס עלמוך מיגיע כפיך
וכיולא . דצרים צעלים אין לך עזות פנים ומה ואין לך אכזר ומה
כמלא סצעל טלשתן כאחד וחס ובלים אך ילא ילא וכלל מדות
ישראל . ואפשר שזה כיוונו רז"ל צאומרס כל הנועלים עיניו מן
הלדקה כאלו עובד ע"ז ח"ו . כי על כן לריך האלס ללבוש צדרי
רחמנות להיות מרחם על הצריות כדי להדמות עלמו לנודת קונו
וצפרטו לרחם על העניים שהס הצייבים צעיני הקצ"ה וכל הנוהן
לעני כאלו נוהן להקצ"ה כמו"ס שלמה המע"ה עולוס הי חונן דל .
ואלס המלות את חצירו לריך שטר ועדים ואס אינו מאמינו לריך
גס כן ערב . אמנס סנוהן לעני הקצ"ה נעשה הלום ואין לו מקום
צטוח לאלס יותר ומה . ואס כן כמה לריך האלס העשיר ליהסר
מאל כשיהן לדקס לעני צאופן טלא יחצייס וצדק כבוד וצדרי
פיוקים שעל ידי אלו דצרים מקבל סכר על כתינת הלדקה . כלפי
האמת כלדקה היא ממונו יחצרך כמו"ס המופרשים פי"ה הפסוק לך
סי כלדקה ולנו צוכת הפנים . ר"ל הלדקה שאנו עושים ממוך הכל

ומידך נחמו לך ונתן שהוא לנו אינו אלא כי אם בושם הפנים שאנו
זהירים בשעת נתינת הלדקה לדבר על לנו דברי פיוקים באופן
שלא יחזיינו וזהו נושלו דוקא אבל הלדקה היא לה :

ועפ"י כלע"ד רמז הכתוב צרי צהקוהי כל אשר יתן ונתנו
להי יהיה קודש לא יחליפנו ולא יעיר אותו עוב צרע
או רע צטוב והוא כי אם ח"ו יתן האדם לדקה לעפי צפנים
זועפות ובדבור קשה אותו העני העלוב ונשחטים פניו בכרום ויזיל
סוואקא ואתי חורא ונובלא שזה נעשה גוף אחד כי על כן לריך
שיזכר ואל שאל יצייטנו ואלדבא אם העני בא אלנו עלב ורוב
לערו הוא יפייטנו עד שהשוו רוחו אליו וזהו לאיש עני דוקא .
אבל אם אשה עניה זאת אללו יעשה לדקה עמה כפי יכלתו בלתי
חריכות דברים צרי פיוקים עמה עד שיהיו פניה יפות ונחונת
הפיוק אשר שונע וקבלם ונתנו זה פירש הרב מדרש שמואל
בכונת הפנא ישי ציתן פתוח לרוחה ויהיו עניים צני ציתך ר"ל
שכל כך הדבר אליהם דברי פיוקים עד שיהיו כצני ציתך אבל
כל זה שאנרתי לך הוא לאנשים ולא לנשים ולזה אמר וא הרבה
שיחה עם האשה שנתן ח"ו יצא לידי הרפור עצירה . נוכל
שם איש עני בא לאדם לריך ליוזר שלא יצייטנו ותחת היותו
צפנים יפות לא יפוך איהם לרעה ח"ו . ואם אשה עניה זאת
אללו צפנים זועפות לא יפוך אותם לעוזה על ידי פיוקו כדי
שלא יצא לידי הרפור עצירה חס ושלום :

מעתה זה ר"ל רמז הכתובים כל אשר יתן ונתנו להי יהיה
קדש ר"ל אם יתן האדם ונה שיהן להי הוא כי
ונתנו הכל . ואל יהלל הנותלל צנה שנותן לדקה . כי אם
בזאת יהלל הנותלל כי יתן הלדקה דברי פיוק באופן שלא
יחזיינו . וז"ל מה שצד האדם לעשות הוא לא יחליפנו ר"ל לא
יצייטנו באופן שפניו נחלפות וז"ל לא יחליפנו . ולא יעיר
אותו עוב צרע ר"ל נאחר שפניו עוזבים לא יעשה אותם רעים .
או רע צטוב ר"ל לגבי אשה אם פניה רעים לא יעיר אותם

פנים הרעים לעשותם עוזבים . וז"ל לא יחליפנו ולא יעיר אותו
עוב צרע לאיש . או רע צטוב לאשה ודוק :

מעתה כונה לריך האדם להיות זהיר במדת הרחמנות
ולא יכשל ח"ו צפיו ובלטונו לדבר קרה על העניים
מאין חזירין דקב"ו ודי להם לרת עניות כי צעופ"ר כונה
הפליגו רז"ל על לער העניות . עד שאננו חסרון כים קשה וכל
הלכות שצטולס ולא על חנם אננו רז"ל על פסוק יחלץ עני
צעניו . יחלץ ודינה של גיהנם צעניו . נוכל שנותן העניות
היא שיה ממש לנשפעי גיהנם . וא"כ כונה גדלה שכר האדם
הנפייק אם העני דברים עוזבים ותוקים מלגש ונפת לופים
והיה לו לנשיב נפש וזכה לרב ברכות כח"ש רז"ל הנותן לדקה
לעני מתצרך צטש ברכות והנפייקו מתצרך באחד עטר ברכות
נוכל שהנותן ונפייק מתצרך ברכות עו"צ . אשר עפ"י שונעתי
נשם הנפייקים רמז הכתוב נתון נתן לו ולא ירע לצדך צהתך
לו כי בגלל הדבר הזה יצרכך הי . ר"ל אשה צן אדם עשה זאת
להיות זוכה צפניהם כאחד להיות כותן ונפייק וז"ל נתון נתן
לו . וגם לא ירע לצדך שח"ו לא נתן אליו צפנים זועפות כי
אם צללון עוב ובדברי פיוקים . כי בגלל הדבר ר"ל בגלל הדבור
שח"ש ונפייקו . הז"ש יצרכך הי ר"ל אשה זוכה ל"י ברכות גינאי
הז"ש . וגם אני שונעתי עפ"י רמז אשר על פסוק עוזבים השנים
מן האחד אשר יש להם שכר עו"צ צעולס . ר"ל אל יאמר
אדם אני אשנע צחלקי צנה שאני כותן לעני כונתה ידי הנעט
הוא אם רב . ומה לי לישא אללו לדבר על לבו די לו באחת .
או יאמר האדם צרוך הי אשר נתן לי לשון לנודים ופ"ן מלס
בלטונו לדבר אותו עוזבות ולא נתן לו מאומה . לז"ל עוזבים
השנים ון האחד אשר יש להם שכר עו"צ צעולס ר"ל ל"י ברכות
ודוק וט"י . וכבר פירשתי מזה אני הקטן צפני זכות הרבים
צפי ויחי תראנו נשם :

ועוד כלע"ד צכ"ת הכתוב נתן נתן לו ולא ירע לצדך

צחק לו כי לכאורה ח"י צחק לו אך לנוחר. אונס לריק האדם צטעה שנותן לדקה לעני צדקני פיוס וצכלל הפיוס הוא להצטיחו ולומר לו לך לי עליך אחי צלעך וצדלונכי הית להוליאך וון הלער לגמרי. אונס דצר זה אי אפשר צידי אדם כי אם הקצ"ם הוא היכולת צידו. ולעשות כאל אחת קה נא אח צרכתי צרכת הדיוט קל"ה כמות שתיא ומן השמים יוקיפו לך כחכה וכחכה וידי הרחצה והנולח. ואם אחר כונה ימים חלעך עוד לתח טרף לציהך. לא חלעך מלצח חללי וצ"ה אחי אחן לך כפי יכולתי אחן ואחזור ואחן. מעשה זהו כונת הכחוב כחון תחן לו ר"ל צטעה כתיבת לדקה צפעס אי חצטיח אותו צאנור חליו לא זו צלצד אונרו חלא זאת ועוד אחרת. צאופן צצכל פעס חאמר לו שתחן לו ג"כ פעס אחרת וע"י זה וצתיצצ רוחו ליו. ודרי זה דיונה לוני טיש לו פה צקלו ולעולם הוא צצע. ואם אחת עושה כן צודאי לא ירע לצצך צחקך לו ר"ל פעס ג' ודי וכו'. ופני צצפיד וצלצצך הצטחחו ולריך לקיים הצטחחך כי מאוחו הנע שהצטחח לעני לתח לו פעס אחרת וצאוחה טעה גמר הקצ"ם צדעתו לצרך אח כל ופעס ידיך ולתח לך צרכה עד צלי די. וח"א כי צגלל הדצר הזה שאונרת לתח לו וצאוחה טעה יצרכך הי חלטיך. ח"כ ודאי לא ירע לצצך צחקך כי ושליו אחת כיתן לו ודוק. ופעס נעלא כי עיקר וצלות הלדקה הוא דצרי פיוסיס והקצרת פנים יפות. וכן אונרו רז"ל טוץ הונלצין פנים לחצירו ונעסקהו חלצ שנאמר ולצן פנים ונחלצ חל הקרי לצן פנים חלא לצן פנים. וזהו דצר הנראה לעין כי העני העלוב הצח לשחול לדקה מן העשיר ערס יכנס לפתח העשיר לשחול ונמנו כסף או זהב או חיה חפץ. ונחגולל צלערו ופוסק על שתי הסעיפים אם יכנס אם לא יכנס. ונחחלך צארץ אפתחח דצי נטיחח ארוכות וקלרות. חף ל"ו הציה צ' לערו"ח. אחד שחא לא יחלא חפלו וד"ו צגופו ילא. צ' והוא גדול מן הרשפון כי חיש שחא צראות העשיר אותו יחנלא עליו עברה ופעס

ויכעוס עליו ויסליככו ועל פניו. וכאשר נעה דעתו ליכנס ודחק וככנס לפתח החלר ועס כל זה עולכו עווד צפרוזדור ומעכצ ואין ולאו ורפייח צידיה. ולמאי דציני ציני זה חליס צעל הצית צפנים וישא עיניו וירא כלל עובר נוכח פתח הצית. ויהי כראותו ציודעו ונחירו אם צאוחה טעה לצטה צו מדח הרחמנות פיו יפתח צחכונה וכפ יאמר חליו צח צרוך הי למה חעמוד צחוץ הכי אחי אחת כמנכי כמוך. הגידה לי מה שחלחך ויחן לך ושלי שלך. ולא חצייט ולא חלעך וכיולח דצרי כחומים. אם ככה הוא עושה חשריו צעוה"ו וטוץ לו לעוה"צ אשר החיס אח כפע העני צרוח שפתיו רוח חן ותחנונים ונחוק מדצט ונפת לופיס. מה טוץ חלקו ומה נעים גורלו כיצד אח הי ונחוני וכו' חן קץ לשכרו צעוה"ו והקקן קיינה לו לעוה"צ. ועליו אמרו רז"ל אדם כוחן פרועה לעני זוכה ונוקצל פני שכינה. ועיקר ההקצלת פני שכינה הוא ופני ההקצרת פנים טעשה לעני. וכשם שחיה הקציר פנים לעני כן הקצ"ה ונקציר לו פנים. כי ע"כ חשרי הגצר אשר הישרכ"ו דעתו ושכלו לחוס ולרחס על עני ענוו צין דצור צין צונעס. וח"ו לא יחונך אח לצצו לדצר אחו קשות ולקפון אח ידו ח"ו כי לא לעני עושה הדצר הזה כי ח"ו להי הוא עושה. ואשריהם ישראל רחמנים צני רחמנים גיוולי חקדים צייטנים ולא הולך כל זה חלא להעדפה. ואחי חפלתי לחלפיו שצטעוים לנען יחוס וירחס עלינו רחמים גמורים ופשוטים ויחן צלצנו מדח רחמניהו לרחס על כל וני שצריך רחמיט. וחי ונעוים יסקיף עלינו צעין חנולתו ויגחלנו גחולה שלימה. ויקיים צנו חקרא שכחוצ הצן יקיר לי חפרים אם ילד טעשוטים כי ודי דצרי צו זכור אזכרנו עוד על כן חנו ועני לו רחם ארחמנו כחם הי כן יהי רלון חנון:

פרק ח רצון

דוד המע"ה אונר צנחירותיו רלון יראיו יעשה ואח טועה יטוע ויושיעם. כיון לומר צכקצ"ה אינו מציא אח חלדיקים לדי לעד. כי אם עלה

צרכין הלדיק איז זיך וואהר יתצרך הקצ"ה שהוא צוחן לצות
וידע מחשבות הכף ונוולא חפלו ורלונו . ואם לפעמים הראה
אח הלדיק שצא לידי לער אין זה שא כי הקצ"ה ונהאיה להפלהו
ואז יקרא וסי יענה . וז"א רלון יראיו יעשה . ואינו מלפס עד
שישאל צפיו חלא כשעלה צלצ הלדיק ונוולא חפלו ורלונו כדי
שלא יצא הלדיק לידי לער . ואם הראה שלפעמים צא לידי
לער אינו חלא כי ואלה שועהם ישמע ר"ל שהקצ"ה רולה לשמוע
שועהם וחכף וניד יושיעם :

א יאמר צאופן אהר ג' נחוצים כא' וזה תוארם קרוצ ה'
לכל קוראיו לכל אהר יקראוהו צאמה רלון יראיו יעשה
ואם שועהם ישמע ויושיעם . שומר ה' אח כל אהרציו ואלה כל
הרשעים יבנויד . והוא כי סדר קצול הפלות נחלק להושפה סוגים .
הסוג הא' הוא כי לריך שיקרא האדם להקצ"ה וחכף יענהו ה'
ושמוי קדשו . והוא כו"ש צמק' העניה שצמח דלצורא היכי דמי
כגון שאמר מביצ ברות ונצצ זיקא . אוריד הגשם ואלה מטרוא .
סוג ב' כיון שעלה צרכין הלדיק ונפשו לשאל' הגיע איזה דצר
וואהר יתצרך הקצ"ה ונוולא חפלו ורלונו וצלתה יפהח פיו לדצר
דצר . וכנגד זה סוג ג' שלריך שיזעק וישוע ואזי הקצ"ה נוהן לו
שאלהו וזהו כו"ש צגמי למה זה דומה לעצד שצא ליטול פרס ונרצו
ואמר הרצ הכיחו אוהו עד שיחנקוק ואח"כ חנו לו . סוג ד' עולה
על גציהן והוא כי הקצ"ה אינו מציא אח הלדיק אפילו שיעלה
צרכון לצו שום דצר כי לעולם לא ימוע ונתחלה אינו צא לידי לער
כדי שיעלה צרכיו שום דצר . כנגדו סוג ה' לגצי הרשעים גם
כי יזעקו וישועו שחם הפלהם . וז"א מתחלה לדיק ה' צכל דרכיו
וחסיד צכל ונעשיו . והוא כי יש סוג א' קרוצ ה' לכל קוראיו
דסיינו משיצ ברות ונצצ זיקא וכו' . אונס לא כל אדם זוכה
לזאת הנועלה וע"ז אמרו בגמרא יכול לכל ה"ל לכל אשר
יקראוהו צאמה . ויש סוג צ' גדול מזה כי אינו לריך שיפתח
פיו כ"א רלון יראיו יעשה וכנגד זה יש סוג ג' וכול ואלה שיעהם

ישמע ויושיעם ר"ל שלריך שיזעקו וישועו כדי שיושיעם . הסוג
כדי הוא גדול מכולם והוא שומר ה' אח כל אהרציו . וכיון
שהוא שומר גמירי דלא יצואו לידי לער כלל ואפילו שלא ילעוך
לצא לידי רלון צלצ . כל קצל דלא סוג הסי ואלה כל הרשעים
ישמיד כי לא יקוצל הפלהם ה' ילילנו ויחכן לומר כי זהו הספרש
מעוצד אה ה' וואהבה לעוצד אוהו מיראה . כי מעוצד וואהבה הוא
מושגה ואלה ה' דוקא והוא יתצרך שומרנו ומגינו וכיון שכן לא
ילעוך לשום דצר אפילו צרכין לצו . אונס העוצד מיראה שנויחו
הוא ע"י מלאך כו"ש חונה מלאך ה' קציצ ליראיו . ואלל עוצד
וואהבה כהיז שומר ה' אח כל אהרציו . ועל כן העוצד מיראה
כיון בשמירתו על ידי מלאך אינו זוכה כמו העוצד וואהבה שאינו
צא לידי לער כלל . כי אם צא לידי לער ולא מתעכב כלל כי צשעה
שעלה צרכו להפטר מאותו הלער אזי הקדוש צרוך הוא מלילו :
והואיל ואלה לידן הא דאיהא צמק' העניה שמואל גזר
העניה דהוה לריך עלנא למטרוא . ואלה מטרוא
קודם הנן החמה כקצורים העם שזהו שצחן . אמר להם אנוסול
לכס משל למה הדצר דומה לעצד וכו' אמר המלך חנו לו ואל
אראה פניו . לשנה אחרת אלעריך עלנא למטרוא גזר העניהח
וינדו להם אחר שקיעת החמה כקצורים העם שזהו שצחן . ח"ל
אנוסול לכס וכו' אמר המלך הכיחו אוהו עד שיחנקוק ואח"כ חנו
לו . ופריך שם ולשמואל היכי דמי שצמח דלצורא כגון דאמר משיצ
ברוח ונצצ זיקא וכו' . ורצים נוקשים שזכו הפך הכחוצ שהרי
הכחוצ אמר והיה טרם יקראו ואני אענה . וא"כ איך אמר שמואל
כשירד להם קודם הנן החמה שאין זה שצח לצור :

ונלעד ככניקדק צכחוצ עלנו דקטיא קיטיה לריטיה דהרי
צכחלה אמר טרם יקראו ואני אענה ואיך אמר אהל
כך עוד הם גודצרים ואני אבנוע . ועוד לריך לדקדק כי לכאורם
לא שייך עניה צלתי קריאה וכן אמר הכחוצ אז יקראונו ולא אענה
וכן אז הקיאו וכו' יענה . ואם כן כילד אמר טרם יקראו ואני אענה :

אמנם

אפטר לומר כי כונת הכתוב הוא והיה ערם יקרלו
ר"ל קודם לריך טיקראו אליו יתצרך בהפלה וז"ל
והיה ערם יקרלו ואני מענה מענה טייך לומר ואני מענה . ולא
החמר טהם וטלום יכיהו לו עד טיהמקמוק לזה אומר עוד הם
מדברים ואני אשמע כגון מטיב טרות וטכז זיקא וכו' :

מעשה

אין טפק כי צמדה טאלס מודד צס מודדין לו. וכאלס
טוה יתכהג עם הקצ"ס כן יתנהג הקצ"ס עמו .
וע"ז כיון טהנא צמס' אצוה עשה רלונו כרלונוך כדי טיעשה רלונוך
כרלונו . צטל רלונוך מפני רלונו כדי טיצטל . רלון אחרים מפני
רלונוך . וטוה צמס"ל צמודה טאהצה על מה טדרטו רז"ל ע"ס
והטנה אה ט' חלטיך צכל לצצך צצ' ילריך צילס"ט וצילס"ר צכל
כפטך וכו' . כי מדה הלדיק וטוה עלמו טילס"ט להיות טצצ עליו
ממונו יוהר ונגופו . ורטיס מיעקצ אצינו ע"ס טלל חטק על גופו
והזר על פכיס קטניס . וז"ס טהנא עשה רלונו יתצרך כרלונוך
דטיינו טלל לחוט על גופך כגד אטצוה יתצרך . ליגע אה
עלנוך ולרדוף אהר הנוטות ולקוס צאטמודה לעקוק צחורה ואל
חחוט צחונה מפני הלילות קלרות וצחורף מפני הלנה כדי לעשות
רלונו יתצרך ואל אהה עוטה כן גס הקצ"ס יעשה רלונוך כטמריך
מכל רע יטמר אה כפטך ווכל חולי וטחלה . כרלונו ר"ל כמו
טאהה עוטה רלונו . וועהה יאמר טאלס אני לוקה הנודה הוטח
לגמרי טלל לחוט על גופי וטחוט על מנויני . וחס חיס ענייחן
צכיס עינו נח אהן לו ממונה ולי וטכף ולי הטהב וטלי טלי ודי
לי טאיני פוטט ידי צגול :

לזה

אמר טהנא צטל רלונוך מפני רלונו ר"ל רלונוך טוה
ילס"ט טהם על מנונו . עטה אהה צטל מדה הוטח
טל ילס"ט מפני רלונו יתצרך דטיינו לעשות לדקה ונלות ומעשים
טוציס כלר כוה הקרון ניט . כדי ביצטל רלון אהר כ מפני רלונוך .
וטוה כמ"ס צגוני כתיב טלל פרוק ליעצ לרנוך . וכתיב ועניי
מרויט הציח צ"ח . זכה טלל פרוק ליעצ כהנוך . לא זכה

וענייט מרויט הציח צ"ח טצחין אונות טעולס וטוטלין צזרוע .
זכה טיט עוצדל דר"י צן זכאי דחזא צחלמא על צר אחרים דטו
מפטידי טיה מוה דינרי טקלינהו מנייה ועטינהו ללדקה טס
גצייטו טצקר דינרי מועלי יוטה דכטורי אזלו וטכלו קודלל צי
מלכא וטקרינהו . אזל ר"י צן זכאי ונטכז מנייהו טצקר דינרי
וטפקינהו מצי אטירי וכו' . מולל טהם לא טיו טוחניס אוחס
ללדקה טיו לוקטיס אה טכל הגויס וטרהיט מן הטו"צ דינריס
כנטטאריס . וזבו כונת טהנא צטל רלונוך מפני רלונו דטיינו
טהוה טפהח אה ידך ללורך מלות ומע"ט ואל חחוט על מנונוך
וטוה כמדה טילס"ר טאינו חס על מנון כגד הנוך . אזל אהה
עטה זאה מפני רלונו יתי דוקא . וע"ז אהה מרויט טיצטל
טוה יתי רלון אחרים טהס גויס אכזריס הרוליס לטכול ממונס
כל יטראל וטצטל רלונוס מפני רלונוך כי חטף אהה וחס על מנונוך
ורלונוס טחצטל ורלונוך טהקייס . מולל מוזה כי טעוטה רלונו
יחי לעלמו טוה עוטה . וט"ו טחצטל רלונו יחי לעלמו טוה עוטה :

או

יאמר צאופן אהר צהקדיס מ"ס טוטטטיס ע"ס כהון טהן
לו וכו' . וטוה כי אמרו רז"ל אל יאמר אדם אי אטטי
לטכול צטר חזיר אי אטטי לטכול חלצ וכו' . אלל אטטי וטטטי
אזל מה אעשה וטצי טצטמיס גזר עלי . לט כן יאמר טאומו
אף צטלות עטה מענה וטאומו אי אטטי להניח טפלין להטטטף
צלי"ח ולתח לדקה וכיולל אזל מה אעשה וטצי טצטמיס גזר
עלי . אל יאמר טאלס כן . כי כל מה טהאלס טועל טכר על
הנלות אינו אלל מלד טהוה עוטה אוחס צרלין טוב וצטטטה
דצפ וזכו מוטלו . אזל צמטטה הנוטות ליה ליה מוגרמיה כלום
כי מידו יתי טכל ומי הקדיוני וטצלס . מעטה ז"ח כהון טהן לו
זאל ירע לצצך ר"ל טלל מן טהכרה טוה לומר אי אטטי לעשות
לדקה אזל מה אעשה וטצי טצטמיס גזר עלי אל טאומו כן .
כי צגלל הדצר הנה טכוה טולון וטבטטה יצרכך ט' חלטיך
וטס אהה אומר כן לא נטאל לך טוס לך לקבל טכר . ודוק

ושפתי יסק :

ביעתה

כלע"ד שזה כיון שהנחא באומרו עשה רלונו יתצרך
 צמלות עשה כרלונוך ולא תאמר אי אפסי וכו'
 חבל מה לעשה וכו' . ועל זה נהן מעם כדי שיעשה רלונוך
 כרלונו ר"ל כדי שפ"י שאתה עשה הווליה ברליון יתן לך סכר
 עוז כרלונו שהוא עוז ומפיצ אונס צולות ל"ת עשה זאת
 חפ"י לומר אפסי ואפסי חבל מה לעשה וזאי שבשמים גזר עלי :
ו"א צטל רלונוך ופני רלונו ר"ל בצרלונוך יהיה לאכול
 ולשתות דברים אקורים וצטל אוחס מפני רלונו סכך
 ליה הקצ"ה כדי שיצטל רליון אחרים מפני רלונוך . וזה יוצן
 צמ"ש צמורא ע"ד גבורי כח עוסי דברו לשמוע צקיל דברו .
 בגין רב גידל תבעתיה שהיא מטרוכיהא אור לה חליש לצאי אי
 חיכא וידי למיכל ח"ל חיכא דבר עמא . ח"ל מאן דעציד הא
 חביל הא שגרא חטורא קס איבו ויחי צגויה . אמרה ליה מאי
 האי אמר לה מאן דעציד הא כפיל צהא . מיד שבקתיה ואזל לביתה
 נוולא שהוא שאל ונחטילה לאכול צקר חזיר ואחר כך ציעל רלונו .
 והסליך עלמו אל תוך שנתה הסכור . וע"ז הרויה שגם המטרוכא
 צעלה דעתה ורלוכה ושלחה אוהו לשלום . מעתה זהו מה שרנו
 ההנחא צטל רלונוך כמו רב גידל שונהחלה לא אמר אי אפסי לאכול
 צקר חזיר אלא כך אמר אפסי ואפסי ואחר כך ציעל רלונו מפני
 רליון הצורא ית"ש . וגם הי בגין צעדו וציעל רליון אחרים שהיא
 המטרוכא מפני רלונו וזהו שאמר ההנחא כדי שיצטל רליון אחרים
 מפני רלונוך ודוק :

נמיצא

ומה כי לריך האדם צכל יכולתו לעשות רלונו יתי
 צלצ שלם וצנפס חסלה . וכמו שגשה רב גידל ע"ה
 שוקר נפשו לשריפת חש שלא לעבור על רלונו יתצרך . ומה
 נענה ומה נאמר הנחנו צעונוטו כי מעוז רל לנו והשלמות
 דעתנו הנחנו עוזרים את פי הי צכל עת וצכל רגע וכל אשר
 שגח הי אכחנו או לנו מיום הדין או לנו מיום התוכחה .

ואל ישיצני אדם לומר מה לך כי נזעקת ונדוע ככה עשית
 לדבר קרה על עם הקדש כי כל העדה כולם קדושים כולם
 עוזרים ואין בהם נפחל ועקש . גם אני חגיד ואענה . חלילה
 לי ושלוח ידי לאחוז צקס"ת ולכתוב על קפר חלה הדברים .
 כי אם לצלמי אני דורש . כי לב יודע מרה נפשו . וכמ"ש
 פשייטן מעאי לו יריחון צס שכני אוי צרחו ורחקו מגבולי .
 ואם אמור יאמר האדם כהוב לך פסו"ל לך צדרך היחיד ולמה
 אתה הולך צדרך הרבים . זאת אפיצ אני מוקנים אחצוקן חנסי
 כנסת הגדולה אשר המה תקנו קדר הוידוי צלסון רבים אשמונו
 צגדנו וכו' ויחיד האומרו אומר צנוסה זה . ח"כ מעתה ורלי
 כל הקירא צקפי הזה ידינני לכך זכות ויון השמים ידן אחכס
 לכך זכות . עם כל זה לריך כל אדם לפשפש צמעטיו סיטב ויקח
 לו למראה מ"ש שלמה הוולך ע"ה שש הנה שגח הי וצבע הועצת
 נפשו . עינים רמות לשון שקר וידיס כופכות דס כקי . לב חורש
 נחשצות און רגלים ונזערות לרוץ לרעה . יפיח כזבים עד שקר
 ומשלח מדינים צין אחיס כל אלו שגח הי . ומי האיש אשר יכול
 להתפאר צכל אלו כי ועילס לא ראו עינים אלו קורות ציתו
 חס לא כילס ונקלהס . ולמי נצבס תחלה עינים רמות כי כל האיש
 אשר הליך אחר עיניו לא יכלל ונעצירות ומידי הרהורא לא נפקא
 כי הוא הקרקיר האי וכמ"ש החורה ולא התורו אחרי לצבכס
 ואחרי עיניכס והרי הוא לאו הכתוב צחורה . וצעוה"ר נעשה
 כהיהר הוילי ונעשה הרגל וכמה צני אדם מפקירים עיניהס
 לראות צרע וע"י זה צאים לידי הרהור ויון ההרהור צאים לידי
 עצירה או לעינים סכך רואות אוי לאדם העוונד לפני הוולאך
 הנושצר את עיניו אחר פעירתו צקצר . וע"ז אמר שלמה הנוע"ה
 עיניך לנכח יצטו ר"ל צשעה שהילה"ר נופתה אוהו להקהכל
 צנשים נכריות וצמוקומות אקורים עשה זאת איפה צני והכלל
 עיניך לנכח יצטו ר"ל זכור חזכור יוס סניחה שעתיד הוולאך
 נצצר עיני האדם צקצר . ועפעפיך ייטירו נגדך כיל על ימי

זה שעיניך לטוב יצטו חרוי כי ועפעפיק ייטירו כגדך ולא יוכל הילכה להחטיאך צמרחית העין :

זאת שנית לשון סקר . ווי ווי על זה ידוו כל הדווים כי הן צעון פטחה הווקפחה ואין איס טס על לב כי מדי דצרי צו עוצר על ויה שכחוצ צחורה מדצר סקר הרחק . וצטוה"ר כל כך הורגל לטינו כי חנו חומרים כי אי אפשר לעולם צלחי יסוד זה פרעוע מכל לדדיו . חוי לנו מיוס הדין כי צה חמחו מרחיקים עלמנו מאור השכינה . כו"ש רז"ל ארצע כיהות אינן וקצלין פני שכינה ואחד ויהס הוא המדצר סקר דכתיב דוצר סקרים לא יכון לכגד עיני . ואיככה נוכל ורחינו צרעה אשר יולא אוחנו צחמית סימס כשמאכילין את האדם להס הפני"ס עם גחלי רחמים וניי המרים המחררים . ועל זה לריך האדם שיצין אחרית דצר מראשיהו ויזהר בכל יכולהו לצל יכסל צלשונו . ועל זה למר שלמה המלך עליו השלום צומר פיו ולשונו צומר ולרות כפשו :

יבא פשלישי ידים טופכות דס נקי כצר חונרו רז"ל כי זה מדצר על המחננס עלמו ומוליא זרע לצטלה זידיו והוס ליה כאלו טרג את צכו זידיו וכן אמרו על פבוק שוחטי הילדים אל הקרי שוחטי אלל קוהטי . לזאת יחד כל לב ויהר מווקומו וחד עינינו וקור דונעס ועפעפינו יזלו מים נחנו פשענו מרינו וטונאנו את עלמנו טונאנו את כפשותינו חוי נח לנו כי טעאנו ונהכנו פגס ומוס צקדשי בנים . ויה נענה ונה כאמר ויה כדצר ויה כלטדק כי טעאנו על לצכו חרושה . ועל מלחינו כחופסה . חוי לה לאותה צוסה . וזאת הנדה הגי היא צאה וון הנדה :

רביעית לצ חורס מחשבות און וסוף צעויות עזירה חמורה יען כי סלצ משכן הכשמה וצהעלותו על לצכו מחשבות זרות ורעוה מצריח את הכשמה ממונו יען אינה יכולה לדור צוקיכ טיפס חוכמא . ואזי הוא כשאר לצדו

צנפשו הצהויה וסוצ אין מי שיאמר לו ויה טעסה והולך ועוסה ויה שלצו חפץ . חוי לאדם המאצד עלמו זידיו . חוי לאדם המכחיס ואומר כי לא עלה על לבו מחשבה זרה ועולם . ויה יענה לפני שוכן רונה הוא חוקר לב צוחן כליות :

החמישי היא רגלים מוסרות לרוץ לרעה . הן צעון כי כויה נפתה הילכה"ר את האדם שלא לקוס לאור צוקר ללכת אל צית הכנסת להפלה . וכה אומר חליו הזפר עלמד ושמוי כפשך מאל וון הקרירות וח"ו פן יקראך חסון קל והומר מוסן ועין אשר לא תוכל להרפא . וענה שונע צקולי כעס לך על לךך ימנית או טונאלית וערצה שנהך עד השמש ילא על הארץ ואזי טקוס וסדרת פני ה' צחפלה . והאדם העלוצ צשומעו חונרו כי נעמו וישרו צעיניו חקף ומיד מאפיל צעליתו רומס חושך שלא לראות צאור פני כל המזרח כלאת השמש צצורהו ויסכב וירדם כווי שלא ראה שינה צעיניו ויה כאשר זרחה השמש עליו ונהמלא כל הצית כולו אורה וכה חיויה חשכה גדולה נופלת עליו . כי צרלונו היה להיות עקוק צפרק סימן עוד מעט צי או גי שעות ועל אפו ועל חנהו קס ועל נוסכצו קר וחפ עד דלא ידע להצדיל צין אור לחושך . ועס כל זה יש עדין שהות לק"ס ולהפלה . חוננס ילרו אשר צקצכו חינו מניחו ללכת לצית החפלה צאותו פרק עד יעצור זון ק"ס צאוונרו הכצד וסצ מעט לונען יכוח דעהך ונהר לשהוס וני שיחור ווניי מתיקה . וגס לוס למלאכך לונען יציאו אליך קרן מעלה עשן לונען יסיה לך לצ לדעה ועינים לראות ואזנים לשמוע אל הרנה ואל החפלה . וצאותו פרק מוויין לפניו כויה ענינים ודצרים צעלים לונען יחעק צהס עד יעצור זון ק"ס . וכאשר חלף הלך וצצר זון ק"ס צה טעמא מורז חוהו ואומר לו לונס הלך לצית הכנסת וסרי אין טס איס ראה ציתך צית הפלה ואצני ציתך וקורות ציתך מעידיס עליך שהחפלה וכשחמה מהפלל אל העש הפלהך קצע כי חס לחללין כשרה . וכאשר גמר צדעוהו ללצוס את הצגדים את ראשו

לא יפיע להכח את החשלקן כהקנן אלא כאשר יסיה האופן .
וצעודו וחסלל אתה לנעלה וזי לנעה וציעו תהזינה את כל ילדי
ציהו הם הוודצרים דצרי הצאי ואזניו חסוענה דצר ורולה
לשאול ולפסיצ . ועודו מחסלל קירץ צעיו וולל צרגליו וורה
צאלצעותיו כאלס לא יפתח פיו ועושה רויזוח . ולצו צל עמו
לידע מה שמוליא ופיו את סדר זמירות או מגילת קינות עד
סגומר החסלה ונשליך הטלית מעליו כמי שפורק עול כצד וועל
לוארו . ותבץ וניד סולה ידועל פת לחס צלי כעילה וצלי הווליא
כי ראה כי אחרו פצמי ורכצותיו . ואז ידלג כאל פסק ורגליו לא
תקריכ"ה ללכת לאע לאע כי נהר ינער ללא לפעלו ולעצודתו
דנאי צרוואותיה לכהוס ולכחון ולהאציד ולסרוק את צית חצירו
לצניה ולכעוע אצלי אשדנו צקו תהו ואצני צהו . ולא יחן וכות
לכף רגליו לרדוף אחרי סהצלים מהצלי הזמן חס כנעלו לפצו
שצרי פצרות וסחצולות . הוא רודף אחר רקיס ופוחזים והוא
עומד עליהם לראש ולקלן ומספר להם את כל הערמות אשר
עשה ציעויו רלה וגכז וכוי . וכל השוועים את דצרו פיהם ולא
סצוק על דצרי סגליו ואחר כך סגיה יסצו צוועש ללים או צאנים
נין סחוק וין העלמות סיצפות וכיולא . ואין איש סס על לצ לחשוצ
דעתו ולומר סר חיינה טעלמות נלס אוחו וס"ן וילין מדינה
סל גיהנס הן אלה קלית דרכי הנוטים אחר עלה ילס"ר מניסיהם
חיי עולם יעוקקן צוניתה גופס ונפסס רוחס ונשמחס . אוי
לאדם סחאצד זמנו להצל וריק . אוי לאדם ססורק מווכי עול
מלכות סנים ועול יראת סנים ומקבל עליו עול סקט"א צלצ
סלס וצנפס חסלה . אוי לאדם עד מתי עלל חרדס עורה וסק לה
משנתך . וראה צעין חונלחך לרה כשמחך . על כל אלה עינה
צוכים . ודמענה על לחים . לוועקת ואווערת למה שכחהני . למה
זנחהני . למה קודר חלק אל אצי שצסמים ואיככה אוכל וראיתי
צרעה אשר יולא אוחנו צועשעי גיהנס . אוי לאדם היסן צחרדנות
ילס"ר ולא יעיר משנתו עד אשר לא יצאו ווי הרעה עד אשר לא

חחטך השמש כי היום קלר והמלאכה מרובה . ואל יצטיחך ילרך
לומר הן עוד היום גדול ועדין אתה כך צסנים ותוכה ותחיה עוד
רצות צסנים . והיה צאחרית היום גדול יהיה כבוד סחורה
והנולות עד אשר לא חתן סנה לעיניך ותנימה לעפעפך ולילס
כיוס חסיה על סחורה ועל סעצודה . ואני ידעתי כי הילך אשר
צקרצך איש ימימי הוא מילך לך צאיוערו מפכ"י סיצה תקיס לקנות
חיי עולם הצא . ואני חונתי חגלה אזנך לאמר עקרה מלא לפי
מועט ססרים חמעיע ומקתו ולפי רוב ססנים חרצה ומקתו . ואס
כן סיצח צסיר צילדוחך כי לכך כולדת ואס לא עכסי חיועתי . אוי
לאדם השווע לעלתו . ונלכד צרסתו . ולא יקין משנתו . ולמה
לא יסיצ חורפו דצר לאמר ווי עלה לסנים וראה ספוקס פתוח
ומוספר סנות חיי האדם הוועט הוא חס רצ . וצעיוניו ראינו
צעוים"ר כוה אבות ירשו את צניהם . כוה צחורים וחו צקלרות
סנים . וכמה וחו צחופתס ורצים סחו כוס סחרעלה צמצחר
יוניהם צ"ו . ורצים וחס נפל עליהם חולי הטפה ונעשו מחיס
צחייסם . ידיהם ולא יוניסון רגליהם ולא יהלכו פת להם ולא
ידצרו . ומאחר כי האדם מועיחד לכל עקרה ופגע ולאיש אשר
אלה לו סצר רגל וסצר יד וספחותיו סאלומנה סיכול יוכל צאוחו
פרק לקוח את ספר סחורה וללמוד וללמד מה יענה ומה יאמר .
ודאי כי אז צלצו יקרא מגילת קינות על כי אין צידו לסקן את
עלמו . ח"כ סרי סצירה לכל אשר דצר חליך סילס"ר . כי כ"ז לריך
סיסן האדם דדעתו וצודנו צכפו וגצורתו יעשה לו את סחיל הזס
חיל סחורה וחיל סנליס . ואיזו גצור הכובס את ילרו :

וי"ט הקין גדול לאדם לגעור צילרו ע"י עסק סחורה אשר
היא רפיאה לכל חולי ונחלה כו"ס שלמה חונלך ע"ה
ולכל צסרו מרפא . ואס איש עני הוא אשר אין לו סעת הכוסר
לקצוע לנודו כי הוא יגע כל היום כילו כדי להציא ערק לציתו .
או חס איש עשיר הוא והוא עסוק צפיק סקוט"ר ואן לו ססות
אפי" לאכול על כל פנים עירס ילא חלס לפעלו ולעצודתו יעצוד

אח ה' עבודה זו חפלה צוריותו באימה ובפחד וצטומחה בלב
יען זכה לעמוד לשרת אח פני אדון כל העולמים . ויבא קל
וחומר האדם אם זכה לשרת אח אחד ממשקתי מלך צטר ודס
כונה שמחה וגיב לו כי זה נפל בגורלו וכל היום טב ומחפאר
כי הוא משרת אורו . ואעפ"י שידע כי צמח נחסב הוא טפה
קרומה גוש עפר נוטל כצמח עושה לרכיו צבל עת . ואינו
מרגיש כלל מזה נגד המעלה והכבוד . ומה לעשות על אשר
זיכרו ה' ועלינו בגורלו כמות ראוי לנו לעודדו ולשרתו בלב שלם
ובנפש חפלה . והק"י הוא הסכמה בצוקר צוריותו וצמצה וכן
מלינו באדם גדול הצרכים אע"פ וישכם הצרכים בצוקר אל
המקום אשר עמד כס ודרשו רז"ל אין עמידה חלה הפלה . וכן
צנסיין העקידה כתיב וישכם הצרכים בצוקר וזה מורה גודל
צריכותו ומצדו לעבוד אח ה' עד שהיה נראה צעיקו עקידה
ילחק צנו יחידו כהשכמה צה"כ ועל זה נאמר צבתיים וישכם .
זהו סימן אחד לעבוד אח ה' בלב שלם וצמצה יתירה . סימן
צ' שטרם יעמוד להתפלל יזהר מאל לבל יבלבל פיו ולבבו
ומחשבתו בצרכים צמלים והצלי העולם הכל הצלים באין צהם
מוט . כי אם כה יעשה למה הוא דומה לעבד מניק הנכנס לשרת
אח המלך והוא לבוש בגדים לואים ודאי יכעוס המלך עליו
וישליכו מעל פניו צפחי נפש . ומכ"ש אנו הצאים לשאול
מאחר ולצקס מלפניו כמה שאלות וצקשות צו אחר זו הציצנו
קלה לנו רפאנו וכיולא . ואם ס"ו אנו מוצים צרכים צמלים
אשר לא יועילו ללא לורך צחיה פנים נעמוד לפניו לשאול
מאחר שיקפיק כל לורכנו . ודאי טורפים הפלחניו על פניו
אוי לנו אהם עלינו . כי על כן הנהוי לנו כי צמקים צרכים
צמלים וצרכי הצחי נקדומה פניו צהורה קדומה אים אים
ומללכתו ובללכת ה' תהלים או ממשניות וזהו הקדום וכיולא .
ומה טוב ומה נעים להרגיל עלמו ודי יום ציומו ללמוד צקדר
חק לישראל המחוקקן ואים חלבים קדום הוא הרב האנ"י

זלתי' . וים ה"ן צו חורה נצ"אים כהונים וצטומחה גומרא זוסר
הקדום . ואחריו ל"ו קס הרב הגדול מופת סדור חצי התעודם
כמוהר"ר חיד"א זלוק"ל אשר פעל ועסה חוספת קדומה יוכף
לחק לקוטי מוסר המוכניע את הלצנות ומוקיצן להורה . והלכה
פסיקה ויה טוב חלקו ומה נעים גורלו זכה וזכה את הרצים :
אשרי אדם המציל עליו עול ובלכות שונים צקדומה צרכי
הורה מלצ ומנפש . ואחרי כן הפלחו התקבל צרלון
ציודעי אח ה' צהפלהו בלב נבצר ונדכה וצטומחה בלב . ואחר
הפלחו יקצע עלמו לצרכי חורה חפילו טעה קטנה . ואחרי כן
ילא אדם לפעלו צירחא ה' על פניו שלא לעשות טוס ערמה
והחצולה ושלא להוכיח את חצירו צין צאונלח ועון צין צאונלח
צרכים ושלא להוליח כס שונים מפיו כלל לצמלה . וישא ויהן
צאנומה ויצטח צהם ה' וישען צאלהיו כי הוא מוריש ומעשיר
ומשפיל אף ומרום והעושר והכבוד מלפניו ית' והיה לעת ערב
צחורחו אים אים ממלכתו . כמה יעשה להפלה הפלה ונחה
צמין עשרה כי הן אל כציר לא ינאס וכן יעשה צהפלה ערציה .
ואחר כך יערוך סולחמו והן קדם יקדים סעודה לנשמה צצרכי
חורה . ומה טוב ומה נעים אם יעשה קציעות צספרי מוסר
ראשית חכמה טצע מוסר חוצה הלצנות וכיולא צכל אחד מאלו
יעשה קציעות לילה א' וגם יקרא לכל צני ציהו צכל לבון שהם
ונציתם למען יבועו ולמען ילמדו ויראו אח ה' . ולס כה ינצח
גם כן אחר האכילה מה טוב חלקו וכל מה שאכל יערב לו
יצרכם לו ועל סולחמו יאמר זה הסולחן אשר לפני ה' . ואז יצרך
על מזונו באימה ובפחד אור צאות חיצה צתיצם להצין כל הצרכים
אשר מוליח מפיו . ולא יסיה כזונק הצן ס"ו חליו מוטמד וחליו
מיוצב צאין משים על לב ומה שמוליח מפיו לא יעשה כן כי אם
צנחה וצרכה . ועל ידי זה כל צני ציהו לומדים נמנו לעשות
כמעשהו . ואם אחר כך נפשו אורה לשמות צצניו וצני ציהו
חיה לילה מן הלילות יגיל וישנה צהם שומחה של מלכה . או

איה שחוק אשר לא יהיה צו שום לד איקור כלל . וצחוק דצרי
לא יערב זהם שום דצור אקור כמו כבלות הפה ולילות וכיולא .
ואפילו זה לא יאחר כדי טיקבל עליו עול ואלכות שמים דק"ש שעל
הנפש ככונה לנאקור כשמתו דפקדון דקדושה ובעתה . ועי"ז
יוכל לקום באשמות הצוקר וצפרע דחורף . שהלילות ארוכות
ונקום יש צראש להשציעה שיכה ולקום צעוד לילה לומר תקון
חיות ולהתחבל על חרצן בית קדשיו ותפארתיו ועל ציטול
העבודה ועל אורך גלותיו וגלות השכינה . ויוריד כנחל דמעשה
כי כן יאוח לנו לצבות ולספור כי מפני חטאינו גלינו מארצנו
וכתחקנו מעל אדמתנו חוי להם לצבים שגלו מעל עולתן אביהם
לא שנה אחת ולא שנתים וזה כונה אורך ימים ושנים רעים רבים
ונורים אשר היינו חרפה לשכנינו לעג וקלקס לקציצותינו עבר
קליר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו . ואיך נוכל שחוק פינו
ולשיכנו רנה . ובהעלות האדם כל זה על לבו יתן את קולו דצכי
כי אם הקצ"ה כציכול צטלקס ונשמות שבלילה שאג כארי ואומר
חוי לי שהחצתי את ציתי ושרפתי את היכלי והגליתי את צכי
צין אומות העולם וכו' . ואין ונה כענה ונה כאמר כי עונותינו
העו כל אלה . ואח"כ יתנהם דנחונות הכחוצים בחורה וצנציאים
וצכתיצים . ואח"כ יעשה קציעות איש לפי מהללו . והי יהיה
צכסלו . וצקגיע זמן התפלה יכון לקראת הי צעהרת הגוף
וצעהרת הנחשבות מכל דצר רע וירוף לצית הכנסה צשמהת .
וצמקום אשר יאמר להם כי רגליהם לרע ירולו יאמר להם ורגליהם
רגל ישרה . וגם צשצחות וימים טווצים אשר הוא מופנה ונעסקיו
יעשה קציעות צתורה צווקום שלבו חפץ . ואם צעה מן העתים
תחאום כפשו ללכה לטייל ולרעות צגנים לרוח היום אז ילך
לצטת דרכו וצלצד יזמר שלא תזוז מוננו עול יראת שמים . ואם
כפשו אוחת ליטצ איו שעה של קירת רוח עם קיעת ונחמוסי
לשמות עומה יטצ עומה ויזמר ואלד לצל יכשל צלשונו צחי ען
סדצורים אקורים . כי אם אדרצח ידבר להם דצרים המושכים

לבו של אדם ליראת ה' . ואם ככה יעשה צעה שהוא פנוי
מונלכתו ונעסקיו לקצוע עלמו ללמוד תורה עוקה כחת רוח
ליולכו גם עושה כחת רוח לכסותו הטורה כי זה חפלה
ורכונה . וגם יש לו פה להשיצ ולומר ליום הדין הרי צעשה
שהייתי פנוי ונעסקי הייתי רץ כלצי ללמוד תורה . ואם ח"ו
יעשה להפך צעה שהוא פנוי ונעסקיו מפנה לבו לצטלה דצרי
שחוק וקלות ראש . וצפרע צוניי שחוק אשר לדוני"ם יארוצו
דוני"ם דוני"ם נגעו . כי צעוה"ר כונה צכי אדם נטועים ציון
מלכה צעווקי השחוק אשר לא תחאום כפסם לאכול ולשחות
מרוצ חצת השחוק . והזכוצים דומה צעיניהם כצוצים ופרחים
פורחים צאוריא . ואין לי חפץ להאריך צקפור ונעשיהם המכלים
יוניהם לריק ושנותם לצבלה כי דומה צעיניהם כאלו לזה דוקא
צאו לעולם לאכול ולשחות ולשנוה ולסתעק צוניי שחוק
והחורה חמונה כיהנה חודה גנוזה צצית גנוז . ואם יאמר
האומר יש לי ר"צ זקן ויוטצ ציטיצה צציתי וצחמוותי ופתי
יוכל ומצוקי ישה וברי אני כצובלין עם יטשכר וכסם טנלכתו
נעשית על ידי כך מלכתו נעשית על ידו . ואין לי עוד היוצ
למעט צעקק ששחי כדי לעקוק צתורה שהרי יטשכר צאהלי .
אף אני אומר לי האמות אמו שכל זמן שהוא עוסק צפרקמטייא
פגוד ונעקק הורה מפני טישכר צאהלו . אמנם צעשה שהוא
פנוי ונן הפרקמטייא וני פטרו מן התורה . ולמה יתן כהף קוררת
לתורתנו הקדושה ויתן ניהר ונתן לדצרים המכעיקים את שוקום
ואם היו עוסקים צשחוק או דצרי צטלה שעה אחת או שתיים
יוכל אדם לומר וכי ניתנה תורה לנלכתי השרת והלא שלמה
המע"ה אמר עת לשחוק וכו' . אמנם מה יענה האדם המאצד
כל היום להצל וריק וזכר ההורה לא ישוע על פיו ועי"ז צת
קול יולאת מהר חורצ ומכרזה ואונורה חוי להם לצריית ונעלצונה
של תורה . ונה יענה האדם ליום הדין כששואלים אותו קצעה
עתים לתורה איך ירים ראש ומה יכול להשיצ . הלא יוכל לומר

הייתי קוצע נהים לכהוק וקלות רלש ולא יכולתי לקצוע נהים
להורה כי נכסי הליקהני צבעה כהייתי לומד הורה וולטער
כסוד מן הלוקים . לא בן כל מיני שפוק היו לי לנשיצ נכס .
ווי ווי כי דצרים אלו יעיד על טלמו שהוא כגוס ונכסו לא
מטובה . כי ואלחר בלחר דוד כמלך ע"ה על הורהינו הקדושה
כמה הולרים חסודים הורה הי המינה ושיצה נכס . כקודי
הי יכרים מעמחי לב וכוי . ועם כל זה הוא וולטער ודולג
צבעה שלומד בהורה אין זה כי אם רוע לב . וכבר ברצ אליהו
הבין זלכה"ה צכפרו הצהיר שצט ווקר הוכיח צוויכור על כל
הדצרים האלה וצמהק שפיהו המכיל את הדצר להולה המוטל
על ענט דוי ומצי"הם לפכרו כל מיני מטעמים השודים המצרי"הם
את הגוף ויש צהם עטם ויש צהם ריח המטמח את הלצבות .
וכל אשר ריח אורה אומר צלצו כלואי זה יהנו לי ולמי להן כל
קף אמה עברה זהב . וכאשר יציאו לפני המולה קטנה נכף
וולחה אומרים לו קוס נא צצה ואכול צמהה המולכל אשר
יחלל לצני מלכים לא ההבר כל צה ל"ו עטם ול"ו ריח מכל נלי
צמויים נרד וכוכוס קנה וקמון עם כל נלי לצונה . והוא
אומר להם אין זה כי אם ננף וצחלה וחלצנה . והלילה לי אם
לעטם ואלונה אצל זלח עטו לי להציא אלי רן ההליר ומן
הצללים ודגים ונלוהים . ולת הקצולים ולת הלצניהים . כי
צללה חפלתי ויערצ לי ויצוכס לי . ונצמוע אנכי הציה כן
נפל רים עמו לעטום ונעט מן הנורקחה הנלויה להעלות על
צולחן מלכים . ומרוב ההפלה צולח ידו אל הקערה ולוקח נף
לחה קענה ונלחה להשיצה אל ביהו וצלף הפלחה צולע נגע
מוצר והכף ומיד כצולעו כך כולטו ומהם כי צכ דעהו והחלה
כי זה הוא דצר רע כצזה צעיכו נמלך פ"כ המצל . והנמשל
מוצן מאליו כי חולי הנכס הלל המה כרנתי"ה והעינות הוא
דונה צדונה לחולי הגוף . ונכס צני שהוא הולה בגוף צום
נר להוק ורוק לנג אומרים לנע עוצ ולטוב רע . כן הדצר

עלמו לוי שהוא חולה חולי הנכס צעוה"ר נכסם קלה צלחם
לחמם של הורה והם המהלויים כל מוס רע . לוי לו להדם
הנעי צעלמו היוהו רצע לכני המקום וצלחה קודח צריך
כוא לא עציד דינא צלל דינא . כי צבוה"ר עיניו הנופות
מה צלל ראו לציהינו ולצות לצונונו מהורף בגלוח וליות
הנופות לצר אי לכבר לכוכס לרה ללחה . כי כן צנין
נהקים צכסצנו נציא להינו ולכני להמי חנהפי הנא וכיולל .
ואיך הנחנו מהרעמים לומר כי הצכ כרנו מוצעה הגויס זרם
לכזרים וילכלו לה יבראל צכל כה וכיולל . למנס הנה קתיות
יש להשיצ כי ידוע מ"ש ההנא צוכי אצות כל המקצל עליו
עול הורה מעצינין מומו עול מלכות ועול דרך ארץ וכל הסורק
מומו עול הורה ויהכין עליו גול מלכות ועול דרך ארץ . אם
כן כשאכחנו צעוה"ר פורקים מעלינו עול התורה גימנו צדינו
להציא את הרעה הזאת הצחה עלינו ואין לנו להחרעם כי
אם על גדל עינינו :

וזה

אפשר רנו הנהוב לא התעצ אדוני כי אחיך הוא . ר"ל
לא תחרעם על מלכות אדום המכציד עולו עלינו ולא
השחיר לנו כריד צלחי אם גורתינו . ועד מהי לעדם . הועם
הזלח המהנו מרעות הצכ כחני מליות . לזה אמר לא ההעצ
אדוני כי אין צו אשמה כי אם אחיך הוא הגורם צונעטיו כלאור :
מעתה אלה התי אנא רעי נהנס ראש להכיר את צוהינו
ולחאמן צחמונה בלינה כי ונלל כל הארץ כצודו
ואין מוקים פנוי צלל ככינה וצכל מוקוס עיני פי טובות רעים
וניוצים . ולמה כהיה פורקים מעלינו עול התורה לקצל עלנו
עול ילר הרע ונשתדל צכל ונחילי כחנו להגציר שכלנו על טבענו .
ונכיר הסרוננו ומומונו כי הרצינו ימים ושכים צאורחות עקלקלת
כהינות לא כלוליות . וכצוזה אל הי צכל לצנו ונמור צדעהינו
לעשות חפלו ורלונו כרלונו הניד ולא נשוב עוד לכסלה כל
פינים . ונלוי להעלות על לצנו כי גי"ס צלח לנו לא נקדש

ולא קרצן ולא כהן גדול שיכפר בעדיו אלא עסק התורה היא
צמקום הקרצנות כמס"ס זאת התורה לעולם ולמנהג וכו'. ונוי
האיש אשר יוכל לומר כי אם היה צית המקדש קיים לא היה
צו לך חיוצ קרצן הם כי לא להזכיר. כי על כן הנה צמח"ס
נתעלסם בהורחיו הקדושה והטהורה זכה וזרה אשר אין ערוך
אליה וכל הפלים לא יבין זה. ויהא חסוד לפניו יחצרך
עסקנו בהורה כאלו הקרצנו כל הקרצנות כולם. וגם אהחנו
ע"י עיסקינו בהורה הוא קיצה להשראה שכינה למוט. כמ"ס
צמ"ס אציה שחפ"י יחיד העוסק בהורה זוכה לזה שנאי בכל
המקום אשר הזכיר את צווי אצא אליך וזכרתיך. ועל ידי
השראה שכינה והצטלים כל גזרות קשות ורעות מעלינו.
ואהחנו והצרכים צרצ צרכות כשנים הטובות לצרכה ועל כל
הגוים הפול עליהם איומה ופחד. והי נשמים יסר עליהם
ויקלקל והשציהם ויצטל רלונם מפני רלוננו. וכמ"ס ההנח
עשה רלוננו כרלונך כדי שיעשה רלונך כרלוננו צטל רלונך מפני
רלוננו כדי שיצטל רלון אחרים מפני רלונך:

והוי

מן האופנים האמורים צראש הפרק נלע"ד צאוסן
אחר צהקדים מ"ס הרצ צינה לעתים ז"ל על פקוק
מולא שפהיך השמור ועשית כאשר נדרת להי אלהיך נדצה אשר
דברת צפ"ך. והרואה יראה שהוא כפול ונכופל. ופירש הרצ
ז"ל צי צכל הקרצנות אין חפץ להי כי אם צקרצן נדצה. כי
שאר הקרצנות הם צאים על הטא. אונם קרצן נדצה זשו
רלוננו כי נטוב לצ האדם היא צאה צלי שום אונם. אונם
אינו דומה שעה העסיה כשעה הנדצה כי צשעה הנדצה ווי
הכריחו וצודאי כי נטוב לצו ורלוננו נדצ. אצל צשעה העסיה
יחן כי חזר צו אצל מה יעשה שכבר ילא מפיו ואמירה לגבות
וכו'. אצל אם יסיה עלמו שעה העסיה כשעה הנדצה מה
טוב ומה נעים. וז"א מולא שפהיך השמור ועשית כאשר נדרת
ר"ל יהיה המעשה כמו שעה הנדרת שהיה צלי אונם כלל. ולומר

המעשה אשר דברת צפ"ך ר"ל שח"ו לא יהיה הקרצן מפני כי דברת
צפ"ך וכבר חזרת צך אצל ווס הוכל לעשות כי הדבר ילא
מפ"ך. לא יעשה כן כי אם צשעה ההקרצה יסיה כשעה הנדר.
אלו דברי הרצ ז"ל וס"י:

ועפ"ז

נלע"ד מ"ס החנא עשה רלונ ר"ל רלוננו יחצרך
שהוא קרצן נדצה עשה אותו צשעה מעשה כרלונך
ר"ל כמו השעה שעלה כרלונך. כדי שיעשה רלונך כרלוננו ר"ל
אם הקצ"ם גזר עליך טובם וח"ו גרם איומה הטא שלא לצא
אותה טובה עליך. אם כה מעשה אהם שלא לשנות גם הי
לא ישנה. וז"א כדי שיעשה רלונך כרלוננו ר"ל כמו צשעה שעלה
כרלוננו. ולא יגרם החמא לעכצ את הטובה מעליך:

ועוד

אמר צטל רלונך מפני רלוננו כדי שיצטל רלון אחרים
מפני רלונך. והוא כי הילה"ר יכול לפחות את האדם
שיחטא כדי שיקרצו הקרצנות כי זהו רלוננו יתי. אונם בקר
ענה כי אדרצא חסלו ורלוננו יתי שלא יהטא האדם ולא ילעוך
להציא קרצן. וכן הדבר עלמו כי נפתה הילה"ר את האדם
שיחטא כדי שיעשה חסוד ויקיים נולות וצבת עד הי. וע"ז
אמר ההנח צטל רלונך שהוא עלת ילה"ר שתחטא צאוונך כי
מם שאתה שוטא הוא מפני רלוננו יתי להקרצו קרצן או לעשות
הסוד. וז"א צטל רלונך זה צאוונך שהיא מפני רלוננו. כי
אין זה רלון הצורא. כדי שיצטל רלון אחרים מפני רלונך:

ונקדים

מה שכתב הרצ נדרש שמואל ז"ל עמ"ס החנא
צמקכא אצות אל תרלה את הצירך צשעה כעסו.
והוא כי לפעמים כשיציר הכעס על האדם מרוב החמה צצערם
צו אומר לו יש מרצ צידי כי עתה הרגתי את עלמי. ונוי יחן
וסייה אלי יצא איש נאמן ואוסב אותי לתת מרצ צידי לסרוג
את עלמי. ולז"א ההנח אל תרלה את הצירך צשעה כעסו.
ר"ל אהם השומע דברי הכועס לא הולא רלוננו צזה כי אם
תחטוב צזה שאתה מרא"ז לי אהבה לא זו דרך אהבה. כי עוד

מעט כסוד חננתו יחזיק לו טובה על שלא עשה רלונו . אונס
אם צענה כמעט יושב לפניו איש סוכה לו וונקס רעו וצלותו
פרק אונס מי יתן לי חרב ואחתיך את ראשי מיד זה האיש הסוכה
ומלא חפלו ורלונו . ונתכלל עלמו באונסו כי לעשות רלנו נחבון :
ו"א צטל רלוך ופני רלונו כו"ש לעיל וצודה אדם
וודד זה וודדן אותו . וז"ל כדי שיצטל רלון אחרים
הונקס"י את נפשך . ומהכללים ואומרים שהוא מפני רלוך ודוק :
כ"י על כן האיש הירא את ה' ישים צלצו בכל עת וצבל רגע
כי צבל מעשה אשר הוא עושה משגיחין עליו וון השמים
צעינא פקחא . וצבל דבור אשר יוליא מפיו ידע צאונה כי שווע
ה"ן לו תחת המולך וכו"ו הקצ"ה ואין טכחה וולפניו יהצרך
כו"ש החנא דע וזה לנעלה ומוך עין רואה ואין שוועת וכל
וועשך צכפר ככחצים . על זאת נחפול אל אצינו שצטמים
לונען יעע צלצו אהצת חורתו ונעשה רלונו צלצו שלם וצנפס
חפלה חניד כל הימים חון כיר"א :

פרק טרנה

דוד המולך ע"ה אחר הכנו לדיקים צהי
לישרים נאזה חפלה . כיון לונר צו"ש
צנד"ר שקודם צריחת העולם היה עולה קילוקו יחצרך וון
הונס שנא' נשאו נהרות קולם וכו' ומה היו אומרים אדיר צמרים
ה' . כיון שראש הקצ"ה כן צרא את עילנו כדי טיעלה קילוקו
ון האדם . ועל כן נהן הקצ"ה צאדם דעת ושכל טיב וכת
הדבור ווענא לטון והכין לו את כל הכלים האלה כדי שלא
יעכצו שום דבר להודות לה' ולזונר לשנו עליין ועל כן דוד
המולך ע"ה הוא היה נעים זמירות ישראל וצחר לו זה הדרך
הניד ונזהיר אותנו העד צאו' לכו נרננה לה' כריעם ללור
ישענו . כקדוה פניו צהודם צזמירות כריעם לו . כי ידע צחצמתו
כי זה הדרך צחר לו ה' . וכן הקנו אנשי כנה"ג צצרכה הצאה
אחר הזמירות אל ההודאות חון הנשלחות צורא כל הנשמות
רצון כל המעשים הצוחר צצירי זנרה . אונס כנה לריך שיזהר

האדם להיות זך ונקי צוועשו וצמחצבותיו עסורים כדי שיפיו
סירותיו וזמירותיו רלוים לפני המקום . ולא כל הרולה ליטול יצא
ויטול . כי אם ח"ו יצא מטוקף ומזוהם מרוע ועללים והפס
שאקר אותה צדצרים אקורים א"ך יפחה פיו להלל לה' . ולא
יצא ולא יכלס כי ודאי מורפין לו סירתו על פניו ועליו נאמר
ולרעצ אונר אלהים מה לך לקפח מקי ותשא צריתי עלי פ"ך .
כי על כן כנה לריך זמירות רב לשמור פ"ו ולסוכו שלא יעמאנס
ויקדש אותה צדצרי קדושה וצכן יצא אל המולך לסורר לפניו
וישרר לפני המקום זמירותיו . וז"ש דוד הפנע"ה רכנו לדיקים
צהי לישרים נאזה חפלה :

וה"ן

צעות"ר גלה יקרנו ונוטל כבוד מצית חיינו . וצזון
שמים צית המקדש קיים כנה סיחה טמחה רצם לפניו
ית' צקול הלויס שהיו מצוררים על הדוכן צבל כלי סיר וצקול
כעיס . וטנה צעת"ה אין טמחה לפני המקום מפני ציעול הסיר
והעיקר חקר . כי על כן אשרי האיש אשר חננו ה' צקול ערצ
ומכבד את ה' ונחנו ומגורנו לטס שמים צלהי שום פניה זרה
כדי לתת נחה רוח לפני יולר הכל יחצרך שנו . ומה מאלד יותר
ויותר לריך הס"ך לכבד את ה' צאימה וציראה וטמחה צלצו .
וכסילך לעצור לפני התיבה ילצס חרדה וידוה צעיניו כווי טעומד
לפני המולך לשאלו ונאחו איזה צקסה . כילד הוא עומד לפניו
ציראה ופחד וכל עלמותיו יאחזמו רעד וחלהלם . והו לפני מולך
צ"ו טפה סרוחה . ומה לעשות הס"ך הצא להפלה צעדו וצעד
כל עם הקהל לפני מולך מלכי המלכים הקצ"ה ולשאלו וננו כמס
שאלות צזו אחר זו כנה לריך שילצס חרדה . ועוד לריך שיפיו
צו כל אלו המדות פתקבות וצלעדם לא ירים איש את ידו ואת
רגלו לעצור לפני התיבה להוליא את הרצים ידי חוצקן ואו הס:
י"ב יקנה מדת ענוה מלצ ומנפס . ולא לפניו וצקרצו ישים
ארצו פי הרי כתיב תועצת ה' כל גצה לצ ואס כן עליו
נאמר גם חפלתו מועצם . וא"ך יעמוד לפני ה' גוף כזה פנקרא

חוצצה להפלה אל ה' צעד כל הקהל ההפלה כזאת יעלה ויראה
אל הקדש פניוהו אוי ואצוי כי ושלכין אותה כרחק מאל
מוחנה שכיפה ואוי ללצור העניים וטאציונים ש'ועקין ואיך נענין
וצופה הקדוש הציא נוטל כפלא על זה עש"ב. וצוה"ר הן
רצים עתה עם הארץ כמה חזקים צהעם שצוצרים לפני שהיזם
לוצסים וועיל הבאום והולכים צקומם זקופה כאלו כל העולם
כולו כדאי הוא להם ואין למעלה מהם וכל זה הוא מפני צ' קיצות
אי מפני כי יש לו קול ערב ויודע צעוצ עעם החנועה. ויהי
החקועם. צ' כי אפילו אין קולו ערב אמנם יהן צקולו קול רעש
גדול המרגיז ארץ ומקומה ועל אי מצי קיצות אלו חוסב צדעהו
כי כל העולם כולו לא נצרא אלא צצבילו. אוי לו כי צעוה"ר
גורם צמוקום הסרלה שכינה קילוק שכינה כמ"ש רז"ל על צעל
גאום אין אכי והוא יכולין לדור צעולם. וגם אמרו על ההולך
צקומם זקופה כאלו דומק רגלי השכינה. יאם זה נאמר על כל
אדם מישראל מכל שכן וק"ו על מי שהוא שליח לצור המוליא את
הרצים ידי הוצתן כמה לריך שיהיה עניו וככה רוח ועל ידי זה
ההקצב ללוהיה וצעותיה צרלון וצרחמים. וכמ"ש צגנורא להעניח
רצי עקיצא עלה לפני צהיזה וחכף נענה מפני שהיה שפל צרך
ומעציר על נדוחיו :

ב יזמר מאלד להיות צצורו צנחה עם כל אדם ואפי' לפני מי
שהוא קטן ומוכו כדי שיהיה מרולה לכל עם הקהל. וגם
כל הקהל יכצדו אותו ונמלא דעתו וועורב עם כל הקהל ויוליא
את הרצים ידי הוצתן צשומה וצטוב לצב. ואם ח"ו אס אין צצורו
צנחה עם הצרות ודאי ח"ו מרולה לקהל ואיך יוליא את הרצים
ידי הוצתן מאלד שיהא גם כן לצו נוקפו עם ראובן ושמעון
שהחריזו נגדו. וזו המדה לריך ש'קדים לה מדה :

ג לריך שיהיה עינו יפה ולעולם יהא שמה צחלקו ולא יהן
עיניו צמוון ולא יהא לר עין כי רוב הכעס והקטטה המה
צאים ונחמה ממדה ממוון. ואם יתכהג עלמו המיד צעין יפה לא

יהיה צינו וצין העם שום ריב וקטטה. וגם עצודתו יהיה צשנחה
וצלצ טוב וגם יהיה עצודתו לשם שמים צלחי שום פניה זרה.
ואם ח"ו כוהן עיניו צמוון וזה יצא לעצודתו ותפלתו להשמיע
קולו צנגינותיו ותכוועותיו כדי שיערב להם והוא יהן צכים עינו
למען יתנדצו העם מנה אחת אפים. וזוה יצא כי לאיש המנחצב
ציתר שאת יעלה אותו מעלה מעלה ולאיש המלמלם יוריד אותו
מטה מטה. ומכ"ש למי שאינו מתנדב כלל ומכ"ש לעניים ואציונים
אמר אין צו הקרה ליקח מהם אפילו פרוטה קטנה ודאי כי אינו
מכביה להם כלל. אוי לו לאיש כזה כי אין עצודתו ותפלתו
לשמים אלא לכסף ולזהב אוי לו על שצרו ואיך יקדם פניו יחצרך
ואיך יקובל תפלתו. כי על כן לריך שיהא שמה צחלקו ויקנה מדה
סותרות להיות עינו יפה וזוה יצא להיות צו מדה :

ד יהיו שמים צעיניו יחד עשיר ואציון. וכסם שהוא מוכצב
העשיר על כצוד עשרו כן יכצד את העניים על היותם
הצבים לפני הקצ"ם. וח"ו לא יהא זה ישפיל וזה ירים. כי אם
כה יעשה היאך הקובל תפלתו מאלד כי הוא מנא את אשר אצב
הי שהוא אופב את העניים. וכן אמרו רז"ל צא וראה כמה חצב
הקצ"ם את העניים שהרי על משה רבינו ע"ה נאמר תפלה למשה
וצוה שלשון עלמו נאמר תפלה לעני. אי"ב לריך ש"ץ להסוות
כולם כאחד :

ה לריך שיהיה צו מדה השומה ולעולם יהיה שמה שהרי
על כל אדם מישראל נאמר עזרו את פי צשומה. מכ"ש
ש"ץ שלריך יוחר ויוהר שיהיה שמה ויודע לאל יחצרך שזכרו
לכצד ולשומה את חלתיים ואדם צגרונו וצסיה שפתותיו ונועם
זניירותיו. וצלצב שיהא לש"ש ולא יהיה ח"ו כדי שישצמורו
צני אדם כי העושה זה עליו נאמר ח"ו נהנה עלי צקולה וכ"ו
וכמלא שאין תפלתו להי אלא לצני אדם ח"ו. ועל כן יזמר וישמר
מאלד שכל ונעטיו יהיו לשם שמים והי יענהו ונעמי קדשו ותפלתו
הקובל צרחמים וצרלון :

י לריך שיהיה רחוק ואלד מנדה ככעס כי היא מדה גרושה ומחוקקת ואלד צעירי ה' וצעירי האדם עד שחמרו רז"ל כל הכועס כאלו עוצד ע"ז וזהו לכל אדם . כ"ס וק"ו הסליח לצור המוליא את הרצים ידי חוצהן אם יש צו מדה רעה זאת איך יעצור לפני החיצה להפלה אל ה' צעד כל הקהל אחר שבכעסו נדונה לעוצד ע"ז וכילד יקוצל הפלה וחי"ו סורו עמא יקראו לו ולכלצין אחוסק רח"ל . כי על כן לריך שיחמק ואלד מנדה זו ויהדצק צודה הסבלות כי היא מדה חשובה אשר אין ערוך אליה . וילמוד מנדה הקצ"ה כי כעס הוא קוצל מועשינו הרעים והמקולקלים . ואם היה דן אותנו כמעשינו הכף כמעט אצדנו כולנו אצדנו צ"מ אונס הוא קוצל את מעשינו ומחריק אפיה עד שנסוב א"י בחשובה שלימה . וממנו נקח גם אכחנו ללכת דרכיו :

ז מדה זו היא העולה על כולן . והוא כי לריך שידקדק היטב בכל מה שמוליא מפיו צין מדגש ורפה וכן ההפקקות שיעצם כראוי . ולא יערב החיצות כמו השומים עם הצללים ש"ו וכן משבולת לקבולת . וכן לריך שיצין את כל ההפלה כדי שיכווין את שמוליא מפיו . ואם אינו יודע מה שמוליא מפיו ופ"י הנולדת למה יעלה ויצא לפני החיצה ולנוס ונקבל עליו עול הלצור :

ובעוה"ר

כמה פקחה המקפחת לזנות חזנים עמי הארץ שאינם יודעים פ"י הנולדת ומפני שיש להם נחת רוח בקול מערב שיש לו וצניגון שהוא צקי צהגי"ג"י שעושים צקדים וקדושה . ופיה העיקר משליכים אותם אחרי גוים ונמלא שעושים נחת רוח לעלמם . ועיקר ההפלה שהוא לעשות נחת רוח לה' אינם משגיחים . אוי לנו ואיך נעמוד לפניו לשאול ואלחו כמה שאלות צו אשר זו . והסקור אשר ציינו לצין המקום אין צו ידיעה לפיכך ולרלות את אצינו שצננוים וכי יכול למלא חן צעירי ה' צאמרו צינה הגי"ג"י שאני עושה לפיכך אדרבא הדעת כותן כי צהגי"ג"י חצעל אש ח"ו . אונס יש נחת רוח לפניו יהצק בש הוא שלם בכל דעה ובחכמה וציראת הנא וכסיר וכזונה

כאם ויאם . אצל אם הוא ריק מכל טוב ואין צו אלא הכיגון והקול הוא דומה לזם זהו צלף חזיר . כי ע"כ יזכר מאלד להסדהל צכל עוז והצלומה ללמוד מכל אדם ולא יהא ציישן צאיהם מלה שאינו יודע שורשה לשאול עמי שהוא צקי . ואני מעיד על עלמי שכל עת שאני שומע קדר הפלה מאלד מסוב וצקי אני נשים כל דעתי לשמוע ממנו ולהרגיש בעלמי אם יש צי איזה טעה כדי להקנו . וכן נאה לכל אדם וצפרט לש"ץ בי עול הלצור עליו . ואם יכול ללמוד ולהצין יעצור לפני החיצה . ואם לאו מוטב שלא יעצור ולא יעכס הלצור צעצורו :

עוד

רעה חולה כי לפעמים הלצור מצקסים לזנות ש"ץ פגון וראוי וכפר וזה יולא כצעל סוב ופטר צידו צטר חזקה ציה והון נחלה אצות . ואם הוא צקי צכל הסלימות אם טוב ומה נעים אונס אם הוא ריק מכל טוב מה יועיל לו החזקה . וצעו"ר אין מרגיש מזה וזהו העיקר כי ההפלות הם צמקום קרצנות והש"ץ הוא צמקום הככן המקריצ . וכבס שסככן לריך שיהיה נקי ומוס לא יהיה צו כן הש"ץ לריך שיפיה שלם צלי מוס . וכילד יעצור לפני החיצה איש שוגש ופסי כל מוס צו . ומוטב ללצור שיחנו לו הכפקחו וצל יראם לפני החיצה ויעמוד אחר הפתיו איש הם וישר ירא אלפים וקר מרע מומלס מכל מדה עוצות ועל ידו יזכו הלצור צרוצ כל עוצ :

ח כמה לריך הש"ץ לשמור פיו ולשנון שלא יענפנה צסום דצור חסור כלל וצפרט שלא ירגיל עלמו לשיר שירי עגצים ודצרי חשק ונצלות פפה וכיולא . כי איך יעמוד פס דוצר נצלס להפלה אל ה' ולא יצוש ולא יכלס . וילמוד קל וחומר מהקרים פיוצצים ראשונה צמלכות רואי פני המולך כשיולאים לטייל צרחוצות קרים ויש להם לורך לדצר עם איזה אדם אפילו מן הסדיוצות מוצר עמו צכצוד גדול וצדריך ארץ כמו צמדצר פס המולך והעצם כדי שיבא רגיל צקדי עצותה הדיצור עם המולך . ואם מוצר צקוטי וצנוק מלח עם כל אדם ומפחד שמה ילא

מפיו לפני המלך דבר שאינו נתיקן ומהחייב ראשו למלך ואם זה
נזהר האדם לפני מלך צטר זדס טפה קרוחה . ומה לעשות לפני
מלך ופ"ו הקצ"ה וכמה זהירות לריך לזהר לפיות פיו ושפתיו
נפיים וכל דבר רע וזוה השמע הפלה והפלי כל הלצור צלון
וצרחונים . כתי חי מדות שלריך הש"ץ לזהר צהם וצקילור סצכל
המדות טויות לריך טיזהר צהם . וגם כל אדם טיס לו מוח צקדקדו
יציע ויראה ויבהין צין טווצ לרע . ויטהכל טיעוצ צציריס אשר הקנו
הקדמונים ויוקדים על אדני פז וכל דצריהם ווחוקים מדצט
וכופה לופים . ולמה ימנע טווצ מפיו ויזחר לו דצרים צטלים
ומחוקים . כי על כן ישים האדם צדעהו לעשות רלוכו יחי ולהת
לו כהפ רוח . וחי משמים יקרב גאולחנו ויזנה ציה קדחנו
ותפארתנו ויטווצו הכל לאיהנט כהנים צעצודתם ולוים לדוכנס
לשירם ולזמרים וכגילה וכשמחה ציטועתו כיר"א :

פרק י' הכנעה

דוד המלך ע"ה אשר נענתי עד מאל
ה' חייני כדצרך . לפיות כי מדה
הפכנעה היא מן ולנה לאדם שלא יצא לידי עצירה ולא יפול
צפה מוקם זה ילס"ר . שסרי אמרו רז"ל אין ארי נוהם מוחך
קופה של הצן אלא מוחך קופה של צטר . וכן אם האדם נכנע
חמיד וסולך צפוננו לדיק צלצ כצטר וכדכה ודאי כי אין הטח
צא על ידו מפני כי הילס"ר אינו מולא צו מוקם מנוחה כי
המקום לר אשר אין לרך לננות ימין וטואל . מולא טעל ידי
הפכנעה מצריח את הילס"ר מעליו . ועל זה אמר עקציה צן
מהללאל הספכל צגי דצרים ואין אתם צא לידי עצירה דע מאין
צאת ולאין אתם סולך ולפני נוי אתם עתיד ליהן דין ומצון .
וע"י טיקתכל האדם צגי דצרים אלו יצא לידי הפכנעה וצודאי
לא יצא לידי עצירה כיוני האיש פפתי ופסכל אשר יכחכל צואו
מעפה קרוחה ויצקם כצוד כי צודאי יאמרו לו חזור לאחוריק .
והיחכן כי איש הדיוט אשר אונותו צורקקי וסוללאתם זאת
ירובה היא לו מלצותו וזה נחגדל . היחמן כי זה כליש האום

לפניו לפיות מלך או לפיות על שולחן המלך חמיד הוא אוכל
הס כי לא להזכיר . וכן הדבר אל האדם כי טולר מעפה קרוחה
ומחוקה כצורקקי ואך יעלה על דעתו לצקם כצוד וגדולס .
ומי האיש היודע כי צין סיוס ועמר ומומן לקצר וירדוף אשר
חאזה נפשו צכל מיני מעדנים אכילה ושמים זכה וצרה .
מותרת או אקורה . וכן מלצותים מינים ומינים טינים לצוט
צני עם עדנים . וזה דומה ממש לאיש עני וככה רוח חזר על
הפתחים עד ככר לחם . וכל סיוס סיה עיף ויגע להציה עיף
לציתו ולא סיה מוקפיק כל יגיעו לחם לפי הטף אפילו צלמולס .
ויסי סיוס והנה האיש ההוא סולך צעירו . ומלכל צלערו .
על המחים ועל הפלכלס וישא עיניו וירא מנגד טק מולא זסוצים
אדומים כשנים . וחוכן לצני"ס . וילך ויקח ויצא אל ציתו
טווח וטווצ לצ . ותאמר לו אשתו מה העשא הזאת על
כחפך ויאמר אליה זאת מולאחי הכר נח אם ראית מיידך את
כל הכצוד הזה . ותאמר לו אשתו סייך אדוני לא ראיתי כהנס
לא כולו ולא מקלתו ואפי" ח' מהנס . טצה לאל כי סי עמנו .
וצרך טסחינו וקיימנו . ולזמן סזה הגיענו ויפתח האיש
את שקו וירא יסנה כקף איש צפי אמחשתו ותחיה טעמוד
פצסר"ה כולו מחוקק . זסצ מוחקק . ויען ויאמר אך עשרתי
מולאחי סון לי . ושלי שלי . צי כשצעתי צימיני . כי סיוס אמלל
נפשי וצפני . צצקר וצללן וצין וצסכר . וסיה כזה יוס מחר .
צצורים אצוקים . וכל מיני עסיקים . ואלציש אותי מחללות .
מדי יוס ציומו כחג סוללות . יציאו לצוט מלכות חכלת וסור
ועטרה . לכצוד ולהפארת . ותחת אשר עצרתי ימים רבים רעים
ומרים צעירוס וצחוקר כל . עתה הפעם אגילה ואשמחה מרוב
כל . ותאמר לו אשתו למה ידבר אדוני כדצרים האלה וכצר
טכחם צרגע קטין את כל אשר יגעם כל ימי חייך סינים לרבות
פלילות וחכמים אומרים איזהו חכם סרוחה את הכילד ואם כה
העשה כאשר דצרת צפך כל סממן סזה פתע יצטר ועניות

גלגל הוא שחזר על אכסניא שלה ואזי אין חונן ואין מרחם עליך כלל ועיקר . כי לא כעלם מ"ס רז"ל כל מי שאין בו דעת אסור לרחם עליו . כי על כן שונע בקולי אישך ובטל רלוךך וכל דברך ומחשבותיך אלה תזרם ורוח השלם כמוך אשר תדפנו רוח :

ועשה

זאת איפוא קח נא את צרכת ה' אשר הוצאת לך ואת מרף לביתך לחם לאכול ובגד ללבוש ושים נא את כל הכבוד הזה לקחן קיים במקום צעור כי מפירותיו נאכל ונשחה ונשתפק כל לירכינו וסקנן יהא קיים לעד לעולם ומעולם לא תהיה נלרך לשום צרה . וה"ש שלום המע"ה ציוס עוצה הים צעור וציוס רעה ראה . ע"כ הושל :

והנמשל

מובן מאליו . כי היות האדם ערס צואו לעולם אכיל דלאו דיליה וצחית לאסתכלי באפיה מאריה ונחשז הוא כנחשזננס וון הדקה כי לעולם צוס וככלס . ויהי כאשר ילא לאויר העולם וירא הארץ רחצת ידים לפניו כסף והצ לרוצ . ומיני מעדנים כפרים עם נרדים . כל פרי ונגדים וצראותו כל זה לפניו חשז מחשבות להשיג את כל העינות וצכל יום התאום תאום לאכול ולשתות ולשמות כאלו בעצור זה עשה ה' לו להצילו לעולם הזה . ונשנתו המהורה הרכה והענוגה מיה פחה צחכמה צאמור אליו ונה זה עשה ושכחת מאין באה ולאן אתה הולך ומי שעתיד להיות עפר רמה ופולעה איך ינלאנו לצו לרדוף אתה החלום ומה תולך עמד לעולם הצא . שלא עוב לך להת חיים לכששך וסכסך והזכז אשר עמד חן אותם למות ומעשים עוצים אשר תאכל מפירותיהם צעולם הזה והקנן יהא קיים לעוה"צ . נמלא כי הווקסכל מאין בא יונע עלמו מלרדוף אשר סכצוד . והמקסכל למקום אשר הוא הולך יונע עלמו מלרדוף אתה החלום :

ובשיסתכל

האדם לפני ווי עתיד ליתן דין וחשבון יונע עלמו מלרדוף אתה סקנאה כי היא עדם גרועה ומאוסה וצויה ואין עמוך אליה . ויצע ויראה האדם

כי אין מקום להחזיק צמדה רעה זאת . כי אם יהקנא האדם צממון חצירו למת לא ירגיש למי סכסך והזכז צלתי לפי לצדו ולכל אשר יחפון יחיו . ואם יהקנא האדם נראה שלא ישר צעיכו הנכונה הצורה יתי . ומי שעתיד להת דין וחשבון ולקבל עליו דין שמים ולומר צפיו וצפפתיו יפה דנה יפה חייצת יפה זכית לדיק אתה ה' וישר משפטיך . ואיך צחיו יסרה את מדותיו יתי להת עיניו צמה שאינו בלו . נמלא כי גי מדות אלו הקנאה והתאום והכבוד אשר עליהם אמר ההנא כי מוליחין את האדם וון העולם אין להם תרופה כי אם צגי דצרים אלו צלמר עקציה בעל ידם יכנע לצבו הערל וינוק מהם ומכיוולא צכס . והחי יתן רל לצו כי מי שיש צו גי מדות הללו הייו חיים חיים ודעתו כל עמו . ונמלא ומייה ומאצד עלמו לדעת על עסקי חנם :

וכבר מלאו רז"ל הרופה יקרה וחשובה לאלו הסלשה מדות ולכיוולא צהם . והוא כי צכל עיניו פניף יציע ויכהכל האדם למטה ממונו וכחות מערכו . דרך משל אם יש לו חמש חליפות שמלות לא יתן עיניו צמי שיש לו כפלים . אלא יציע צמי שיש לו צי או גי וכן על זה הדרך צממון וצאכילס ושהיה ומלצושים וכן לכל דבר כשיקהכל למטה ממונו ינלא עלמו עשיר ואין כמוהו צכל הארץ וכיון סכן לא יהיה עינו רעה צכל אחריה . חמונס לגצי הנשונה יעקם הפך . דהיינו להקסכל למעלה ממונו . דרך משל אם הוא קוצע עהס להורה צי צעות ציוס והצירו קוצע צעה אתה ועוד אדם אתה קוצע גי צעה . לא יראה למי סקוצע צעה אתה ויהזיק עלמו לחקיד אלא יציע ויראה למי סקוצע גי צעיה וישהדל הוא לעשות כנוטצכו וכן לכל דבר . ועפ"י אמרו החפ"י רמו הכחוצ וידעת פיוס והצבות אל לצצך כי ה' הוא האלוקים צצוים מועל . ר"ל אם אתה מנקס לידע את ה' ולעצוד אותו לריך שהשים דדעהך צי יסודות אלו צל יונעו לעולם . והוא דבר הכיגע אל הכמים שהוא הנשונה מעל לריך שהנאה למעלכ ממך ועל הארץ ר"ל דבר הכונע אל

סגוף שהוא מן הארץ לריק שחראה ונתחת וכשאתה עושה זאת
אין עוד . ר"ל אינו לריק עוד הקוץ אחר כי תקוץ זה הוא הועלת
גדול לגוף ולכשמה :

א"כ הרי לפנינו כוונת הקונים לישר את דרכנו וצפרנו ווי
שהמיד צין עיניו יום הוניה וכן אמרו רז"ל אם פגע
צד ונוול זה נשכחו לבית המדרש וכו' עד יזכור לו יום הוניה
וכן אמר הפייטן לא צוהרה הוא חוטא ווי שמתו מוטל לפניו .
וצאמת אם היה הוניה רחוקה ולא היה נוליה כי אם אחת
לשצעים שנה או לשנונים שנה היה מקום לילה"ר להקיה ולהדיח
את האדם צאמורו למה לך להשוז צדך רחוקה . אמנם נחמד
כי וניה שכיח ונעשים בכל יום וצוה"ר היא מכה והלכת
צחורים גם צהולות זקנים עם נערים והצנים והצנות אין להם
זמן קצוב ונוגבל . וכמ"ס הרב מדרש שמואל ז"ל ענו"ש התנא
הילודים למות ר"ל נשעה שכולדו וילאו לאויר העולם חקף ככקו
צפנקסו של ונלחך הוניה הי ילילנו :

וא"כ אין לנו דבר צריח ודאי בכל עיני העולם כוונת הוניה .
וכן אמר דוד המלך ע"ה ווי גבר ימים ולא יראה מות
יולט נפשו וייד שאלו קלה . ולפוס ריהעא י"ל צכהוז כפל הענין
נחמד שאמר ווי גבר ימים לונה חזר ואמר ולא יראה מות ועוד
מסו יולט נפשו וייד שאלו קלה . ולפי הפשט אפשר לומר כי הן
צעון הילה"ר ונחטיא את האדם וכלכד צרפתו והולך אחר עלהו
ועי"ז צניו של אדם ותיס צעונו או אשהו של אדם וניה כמ"ס
רז"ל צעון נדרים אשהו של אדם וניה . וז"א ווי גבר ימים וכל
הימים אבר הוא הי על פני האדמה לא יראה מות או צאשהו
או צצניו צ"נו . ואי אפשר שימלא אלא אי מעיר וכו' . ונכחן
יראה האדם בגודל חבאיו גונו לו כל זה וכיון שכן יראה להקן
עלמו צהשוזה ונעשים מוצים לולט נפשו ודינה של גיהנם .
וז"א נחמד כי אין אדם לדיק צאנך אבר ימים ולא יראה מות
כמ"ס א"כ יולט נפשו וייד שאלו קלה . ואמר קלה לומר לנו

שאפי חזר האדם צהשוזה שלמה על כל זה יזכור לעולם
חטאיו ועוונותיו כדי שלא ישוב עוד לכקלה וכמ"ס דוד המע"ס
והטאתי נגדי חמיד . וז"א יולט נפשו וייד שאלו קלה :

גם את זה שומעתי מפה קדוש הרב המוצהק נור נחיתני
כוניה"ר רפאל צנימן ארוואץ זלוק"ל . הוא היה אומר
צו"ש רז"ל כי צעון נדרים גורם וניה לצלמו כי הוא עוצדא צאיס
אי סגדר ולא שילס והפליגה קפינתו ציס ונעצב רח"ל . וגם
רז"ל אמרו ע"פ אל החן את פך לחטיא את צצרך כי צעון נדרים
צניו נתיס . וגם אשהו של אדם וניה כמ"ס אם אין לך לשלם
לונה יקח נשכך נחמדי . ועוד ידוע כי צלסון רז"ל הנדרים
נופל צהם לשון טאלה כמו השואל על נדרו טאלתי על נדרי
וכיולא . והרולה לחיות הוא . ושלא יעיתו צניו ואשהו יזהר
שלא יהיה פרוץ צנדרים . וז"א ווי גבר ימים הוא . ולא יראה
מות צצניו ואשהו לז"א יולט נפשו וייד שאלו קלה ר"ל נשקט
נדרים ותי שאלו מקור נלסון טאלה ודוק וש"י :

ונהזור לענין ההכנעה כי אם האדם יכנע לצדו הערל
והנני ירגיל עלמו צשפלות לא יצא לידי חטא
ועצירה קלה וחמורה . ולפי האמת וכל לז יצא ההכנעה לאדם
עאליו ונעלמו . כי כאשר יחשוב האדם כי לא לעולם חוסן
וכו' וצ"נו פתע פהאוס יצא אידו . ואיך יגיל וישמח האדם ואיך
יולא פיו שחוק נחמד כי אינו מוצטח צחיו אפילו רגע . ונולד
אחר יס לאדם להכניע לצדו כשיהפוך את פניו ויראה את כל
עדת ישראל נצזים וספלים דווים וסחופים . כי צעוה"ר חרפת
אדם לוקח כל הנקרא צסם עצמי ומואקיס אותנו כל לומות
העולם צנו שאלו מואקיס החזירים ועי"ז לאיני צבי טנע יאודה
נעשה צאדם גדול אחד שהים יושב צצער המלך והיה לו כבוד
גדול ופני שהים נוראי פני המלך . והיה היום יום צצת קודש
צשעת ההפלה ילא המלך צחמוצות קרים ועצר דרך פתח ציז
סכנקס ובעע קול חסין שקרא את הנטיא הכו לקפר הודם

זזה הלשון . יעמוד ויפלה בגזיר הכר והטפכר כזא ורס וכו'
זכרנר נוצ המלך ה'ת כס בגזיר כהק . ויהי מתהרה צא
בגזיר אל מושב צצית המלכות וילעזר לו המלך להמול גזרה
על פחה צית הכנסת שלכם ושמעתי קול קורא יעמוד ויפלה
וכו' . נפלחה היא צעיני עד מאוד ומיום המול ועד עתה .
הקיתי צדעתי לראות אל נאה לכם כל התוארם האלו אשר
שובעתי . ופספסתי ולא מלאתי ואלדנא ה' ואלך כולך כי
יקראוך לספר הודם הוא זה יעמוד בצווי נמלס וכזזה והבפל
וכו' . מלחר כי פרי קדשך היו מדצר צית קדשך והפאלהך
לשריפה חם וכל עונך להרפה נצוים ובפלים מכל אונס ולשון
כקול ס לחפ צעיני הגוים מהורפים אהם מפי זקן ונער . כקול
וצער . ונה נאיה להקרא צכל התוארם כללו . היש לכם מלך
להשען עליו . היש לכם משלכם צית ונקים ללון . כי אדרנא
אלוהכם לנגדנס זרם אובלים איהם צכח גדול וצורע נטויה .
וכרסר שגע האיש אה דצרי המלך כצט פניו צקרקע ולא מלא
מעכס וינדו מעיניו ונולצו כהרי נחלי דמעיה וילא מלפני המלך
קר וזעף צוש ונכלס :

ואנחנו

מה נדצר ומה נלמדק כי ציונינו נפלגה הארץ קורם
צפרץ ארץ וצעוה"ר כוהה לרות הכופות עצרו כל
ראשינו כוהים סודונים . וליך ולמה לא יכנע לצצנו מנאות רעות
נציה כצצנו . ושל ימי נצטח ועל וני נכמוך . ואין לנו משפן
ומשענה כי א צצנו צצכמיכ הוא טומד לנו נעוה . לעהות צלוה
על מנה שהמד נסיה לפניו צצכלוה רוח ונכפ נכיה . כנש"ה
ואל זה אציט אל עני וככס רוח וחרד עכ דצני :

ורדי

זלה נחנתינו צגלות כהיל כזה כמר והכנוהר מ"ס
רז"ל על פסקוק קוומה ה' . אמר הקצ"ה לדוד רפי'
לחה מקיומי כוהה פעמים איני קס וליצתי אני קס לבכחיראס
עניים נשדדים וחציוכס כאלקס ככ"ד מוכוד עניים מלנקת
כציוני ענה לקיס ילמנ ה' . ועינינו כרובלות צדור כזה כי

צאו צרכי עד מצצר ואלף קצין של עניות ירדה לעולם וכולם
כחמד לועקים ואומרים ה' הושיעה הצב לנו להם ולמה נמות
לעיניך גם אנחנו גם עפינו עוללים שאלו להם וכו' . אם כן
הרי עת הזמיר הביע עת לחנכה . וה"ש דוד המלך ע"ה צעד
כל ישראל הסרוים צלער נענימי עד מאלך . ר"ל עתה צלמי
צהכלית העיני והשפלות ואתה אמרת מסוד עניים וכו' עתה
לקיס ח"כ ה' שהוא אמת חייני כדצרך ה' צרחמי ימוק ויחמול
ויחון ויירס עלינו לא למעננו כ"א על דצר כצוד צמו המחולל
צגוים סנה ילא ויצושו ויחסו מגצורה וידעו כל הגוים כי ה'
אצנו גואלנו הוא מושיענו צקרוצ צמורה ציומו אמן כיר"א :

פרק יא דנהגה

לישראל משה רבינו ע"ה ודוד המלך
ע"ה וצחן אורס הקצ"ה צתחלה צמרעה לאן . צמשה כהיז ויכרג
אה הלחן אחר המדצר להרשיקן מן כגזל . וצדוד כהיז מלחר
עלות הציוה לרעוה ציעקצ עמו . ואמרו רז"ל סרלה הקצ"ה
סדר הכהגמו הצדיים קטנים היה מוליכן על כתיפו כדי שלא
יעפו ולמר לו הקצ"ה אהה ראי לרעוה ציעקצ שנלמר אהה
כרעה אה עמי ישראל . נמלא מזה כי כוונהיג אה סדור לריך
סיזכר צכחים . אי לפרחקס מכל דצר עצויה ואס ראה סדור
פרץ צאזס עצויה ואפי' צאזס סיג וגדר . לעמוד צפרץ
ולגדור הכף כל אשר כפיץ צמהק לשון . או דצרי מוכר
המושכים אה הלצ ודצרי מן והחנוס . ואס יראה צעין צכלו
צלויכס סדור הוכחה מגולה דצצרים קסים כגידים יטול מקל
ויכס על קדקיס להדריכס צדיך הישר והטוב צעיני אלכיס
ואלס והכל לפי ראיח עיני . אה מיי יורה דעס צטויז עעס
והלשון ככס . ואה מיי יצן שמועה צכח גדול וציד סקס .
ופעיקר כדי סידע כוונהיג היש לפי ערכו וגס לידע עת לפשוך
ועה לצכות . שעיז גס כן נקראו הככמים יודעי המעים וכנ"ס
צגמי על אוחו כליש סכעוים עם אשפו והלקוכו ולא מפמי

שולחנו ומחנה רוב פשתים ילא ופיהם דצר טאירו בגון ועיי זה
מקירים ונקות הצוסה וועליהם ושזב אין ונתפחדים ונמו ונעשה
צענייהם כמו אחד מן ההדיוטות ומפני זה אין דצרו כשעשים
כלל. לא כן אס הוא הוהר שלא לאכול ולשתות עם כל אדם המיד
יהיה ירחתו על פניהם וזה גורם להם לצלתי יחטאו :

ג לריק שיהיו נגד עיניו כל העם צהשוואה יחד עשיר ואציון
ויקבל את כל אדם צשנחה וצקצר פנים יפות וידצר עמם
צנהק לסון. ועיי זה כל העם יכדו אוחו ויאחצו אוחו ויקבלו
כולם את כל דצרו כהלכה לנשה וקייני. ואם חיי כל דצרו צקייני
וצצות עם כל אדם כולם ימרדו צו ולא יעו אחן לשמוע צקול
דצרו כלל. ואפילו אס לפעמים ידצר אליהם עלה עובה וכוכה
לכהלים עושים הפך דצרו לא כן הנותנהג עלמו צעניה ודצרו
מחוקים מדצט אדנצח כל העם ונתיראים מנמו ונתציינים מנמו
וכן מלינו צאסקן הכהן עיי שהיה אהב שלום ורודף שלום ודצרו
צנחה עם הצרות. ועיי זה כל ישראל היו אורבים אוחו :

ד שהמיד יהיה עינו יפה ולא יתן עיניו צמוון. כי אס חיי
דעהים אפריעים לא יצלר חיי מונושא פנים וכו' ולא
יוכל לייקר את הדור. והדצר קרוב להצין כי אס הוא יקבל
הנאה דרך משל מראצין וחיי ראצין יעשה שום דצר נגד הטורם
וראוי לעוכש האיש המנהיג שעל פיו לריק להיות נוספע הנער.
מחנה שמוקבל הנאה ונענו צכל פעם וועלים עינו מנמו ועיסם
עלמו כאלו לא ידע כלל וכוסה עליו פסכהר :

ואם אחר כן יחטא איש הישראלי אחד מן ההדיוטות אוחו
חטא שעשה ראצין לא יוכל לייקרו ולעשות צו משפע
כתוב. כי יאמר אליו עד שחמה נייקר אותי למה לא תייקר
את פלויי שכן עשה וצדך אחד הלכנו פנינו יחד וכי מונושא
פנים יש דצור. וא"כ גם את זה לצונות זה מוכרח להעלים
עין ומכאן ואילך כל איש אשר נשאו לצו לעצור את כל דצרי
החונה הולך ועוסק עם פלצו מפן ואין דוצר אליו דצר. ואוי

לדור שאלם כזה מנכהיגו. וצמוקים אשר ידריכם צדך ישרה
ללכה אל עיר מושב לאור צאור החיים חיי מדריכם צדך חשך
וללמות צ"ע. ואיש כזה היהן כי יקרא צסם רועה ישראל
ודאי כי לא יקרא אלא רוע"ה ישראל. (מולטין איש רעים
להתרועע) חיי. כי על כן כונה לריק ליהרר שלא יתן עיניו צמוון
כדי שיוכל לעשות משפע כקטון כגדול. וכנ"ס צגמורי ע"פ וולך
צושפע יעמיד ארץ ואיש חרומות וכו'. ועיי זה שכה ייעשה
לייקר את האיש המוטא חפיי שהאיש ההוא גדול מאל והעושר
והכבוד מלפניו ומאחריו ואינו כושא לו פנים ועושה לו כרעהו
אזי כל עם הארץ ישאו קיי צעלמש לאור אס צארזים נפלה
צלהצת מה יעשו אצוי קיר וכל העם ישמעו וייראו ושמרו
לעשות הישר והטוב צעיני אליהם ואדם כי ידעו כי יש אליהם
שופנים צארץ להפרע מן הרשעים. ומחוק שלא לשמה צא
לשמה כי מפני היראה סוף הכבוד לצא לעשות כל התורה
מחצה צלצ שלם וצנפס חפלה :

ה עיקר הכל שלא לצקס מותרות כי אס כדי חיות נפשו
לחם לאכול וצגד ללצוט גם ונקים ללון. ולא יצקס
מעדנים לנפשו אלא אס כן יש לו מוטלו. ולא אין לו לא יעיל
עלמו על הלצור ללצוט צגדי ארגמן וכיולא. כי צעוה"ר מזה
יצא לקבל מחנות מזה ומזה ועיי זה יצא להעלים עין צוועשיהם
הרעים וכיולא כמש"ל. והרואה יראה או כפוצים הצאים ציחוקא
סיוון ל"ד וזה הוארם צן אדם הנצח על פועי ישראל הנצח ואמרת
אליהם לרועים כה אמר אדני אליהם הוי רועי ישראל אשר היו
רועים אחם הלא הלאן ירעו הרועים. את החלצ החלכו ואת
הלמר הלצטו הצרילה הזצחו הלאן לא הרעו. את הנחלות לא
חזקהם ואת החולט לא רפאהם ולנצצרת לא חצשהם ואת הנדחת
לא הצצוהם ואת האוצדה לא צקשהם וצחוקה רדיהם חוהם
וצסרך. והפולניה וצבלי רועה ותהינה לאכלה לכל חית השדה
והפולניה. יבגי לאני צכל ההרים ועל כל גצטה רמה ועל כל

פני הארץ נפולו לאחי ואין דורש ואין מצקס :
ודרואה יראה כי הכהוצים הם כפולים ונוכפלים . אי
 מאחר שאמר הכנזא על רועי ישראל והוליל
 חקף ואמרת אליהם ולמה חזר ואמר הכנזא ואמרת אליהם
 לרועים ותי לרועים אך למוחר . צי ויש אשר כך הוי רועי
 ישראל אשר היו רועים איהם הלא הלאן ירעו הרועים קשיא
 סיפיה לרישיה . גי ויש אשר כך את הנחלות לא הזקתם וכו' למה
 נקט ה' קוגים והוליל את האוצה לא צקסכם וכלל מלחים
 ונה . די ויש אחיך יבגו לאכי בכל הכרים וכו' וגם זה כפול
 ומכופל מאחר שכבר אמר על כל פני הארץ נפולו לאכי והרי
 פהרים והגזעות בכלל . ועוד כיון שכבר אמר את האוצה לא
 צקסחם הרי זה בכלל ולריך ישוב :

ואפיר לומר כי הדבר ידוע כשיש איזה חרעווח להקצ"ם
 עם גדול הדור זוכר את הרשעים וני לנו
 גדול ונחמה רצ"ה בע"י שאמר למה הרעות וכו' ויד וידבר
 אלפי' דבר אלו קשות . ואחא אל האצות אומר הקצ"ה למה
 חבל על האצדין ולא נשתכחין וכו' כולל שכתרעם עם ורע"ה
 צזוכרו אצות ראשונים . אם כן הוא הדבר עלונו ויש הקצ"ה
 ליחזקאל הכנזא על רועי ישראל . ר"ל הכנזא לידע מעלת
 הרועים אשר היו וימי קדם . כמו ושה רצ"ה שהיה רועה
 ישראל וכתב צים לא המור אי ויהס נשאתי וכו' וכן שמואל
 הכנזא ע"ה אומר הנני ענו צי נגד ה' ונגד נשיחתי את שור וני
 לקסתי והמור וני לקסתי את וני עסקתי את וני רלוסי ומיד וני
 לקסתי כופר וכו' . וצזוכרו זלתי הקצ"ה כי הדבר הזה היו
 טורחם צגופם וכוונם לרעות את ישראל . ועשה מהרעם
 בקצ"ה עם יחזקאל צאומרו הכנזא על רועי ישראל אשר היו
 לפנים . וחזור והכנזא ואמרת אליהם לרועים שצעתה כה אומר
 ה' אלפים הוי רועי ישראל אשר היו רועים איהם ר"ל חבל
 על האצדין וכו' כי הם היו רועים איהם צגופם ומעונם .

והנה צעחה הלא הלאן ירעו הרועים חמאה וחלצ וצן הצקר
 דך ועוז וגם וון פלמר צגד ללצוס . וא"כ לעוונת זה לריך
 הרועה לשים כל מוגוהו על הלאן כי לא חמאה אליהם רעה
 וכו' . וא"כ למה חמס מעליונים עין וון הלאן . את הנחלות
 לא הזקתם וכו' . והוא כי קדר פחוי הילפ"ר הוצפה את
 האדם הוא צהדנה . דהיינו צחילת וצטל אותו מאיזה
 מחשבה עוזה אשר חשב ועלה צדעמו לעשות חמה ונוצקס
 אופנים לצטלו ומחשבהו אשר חשב . כי יודע כי מלה גוררת
 מלה וא"כ כך לא יוכל לפחות אותו לדרכו פרעה . ואחר
 שצטל אותו וון הדרך הטוב ופפה אותו לעזור על איזה קייג
 וגד . ואחר כך ופפה אותו צמראית העין צאומרו כי אין צום
 שום חטא ועון . ואחר שפורגל צום וציא אותו לידי עזירה
 חמורה . ואחר כן מפקיר עלונו לעשות כל חועצות שצעולם ה'
 ילילו . וועשה יש צבי אדם אשר מחמאה נפסס לעשות איזה ענין
 מלה אונס לריך כח וחזק מאת גדולי הדור שהם יחזיקו צידם
 ואם אין ויחזיקו צידם אין יכולת צידם לעשות שום דבר . לז"ל
 צחלה את הנחלות לא הזקתם ר"ל את אלו האנשים הרולים
 לצשות איזה ענין וולים ומפני שהם חשושי כח הים לריך חזק
 ונכס ואהם לא הזקתם ולא יכלו לעשות דבר . ואח"כ ואת פחולה
 לא רפאהם דהיינו אם עבר אדם אחד על איזה קייג וגד ויהיה
 לריך חקף לעשות צו ונשפט וליסרו ולהוכיחו ואהם העלמוזם
 עין צאומרכם וכו' על דבר קל כזה נעניש אותו וז"ל ואת הפולם
 וכו' ומה יצא למטוא צמראית העין או צאיזה דבר רע וגם צום
 העליונו עין וז"ל ולכשצרת לא חצתהם . ר"ל אשר שכבר נפגם
 איזה אצד היה לריך חקף לחצות אותו ואהם לא עשיהם כן כי
 האמרו כי עדין אינו ראוי לעונם . ואחר כך יצא לידי עזירה
 חמורה וז"ל ואת הכדמה שכבר נדמה וון הקדושה מכח העזירה
 שעתה וגם צום לא הכיזוהם . ואחר כך ילא להרצות רעה לעשות
 כל תועבה ה' אשר טנא עד אשר נאצד וון העולם ועם כל זה את

האוזדה לא בקשחה . ואם כן באיזה פנים תהזקו ליהנות מהם
מבלי הגיע להם שום תועלת ונכס :

ועתה

נחתן טעם מאיזה סיבה צא להם להיות נטועים
בעלת הלב הלוהר הוא ילך הרע ושוף כמס"ל כי ע"י
טעושה אדם גדול דבר נגד ה' ואין מוחה צידו ואין דובר אליו דבר
מונו יראו הרואים וכן יעשו . ואם ירלו לייסרם ולהוכיחם הנה
יענו ויאמרו הרואים איש פי' הוא עשה כמוני ומפני כבוד עשרו
ויקר מפארה גדולתו לא דברו עמו וטוב עד רע ואני קיר נטוי
גדר הדחויים אהם ונזקטים לייסר אותי צטועים ובעקיצים מה
פסעי ומה טעמתי יוחר עפי' ואין זה אלא מושא פנים . וע"כ גם
את זה העולם יעלנו עיניהם יונכאן ואילך כל איש שונה ופתי
הולך ועושה מה שלצו ספן . וז"א ישגו לאני זבל ההרים ועל
כל גבעה רמה ר"ל מה שיבגו לאני מן סדרך הישר והמה ילכו
ארחות עקלקלות הס"צה הוא זבל ההרים ועל כל גבעה רמה כי
ומפני גדולתם אין מוחה צידם ומפני זה הפשם הנוספתח על כל
פני הארץ וכו' ואין דורש ואן מצקם רח"ל :

ואנשרי

לומר דרך אחר בונה הכתובים לאידך גיסא והוא
כי רועים נקראו החכמים המנהיגים את העם
בחכמתם ותורתם ללהתיר ולאסור וכו' וכל העם נקראו לאן . וגם
כל העם נקראים רועים והחכמים נקראים לאן . ואשר שיחתי
כילד החכמים נקראים לאן מתרי טעמי . אחד כי הלאן אינם
נרעים מעלונן כי אם על ידי רועה הרועה אותם צמנעה טוב
דשן ישנון . כן כל העם מלווים לפתק ולכלכל את החכמים
לחס לאכול וצגד ללבוש . צי' כי כשם שנומיטב הלאן נהנים
סדועים משמאלה וחלצ וצבר שמן וגם מן הלמור עושים צגד ס
ללבוש . כן כל הטובה הצאה לעולם וכל השפע אינו אלא
צטביל החכמים לומדי החורה כמ"ס רז"ל כל העולם כולו כיוון
צטביל חנינא צני וכשם שהרועה נהנה מן הלאן כן לריך
הרועה להביא על הלאן . כמלא שכיחם נקראו רועים ושניהם

נקראו לאן זה צכה וזה צפועל . וזה ידוע שכל זמן שהה"ח
צדוקה וצלער יש לער להקצ"ה על זה מפני כי אין להם יכולת
להגות צחורה כצצעי :

מעתה

ז"א הנצח על רועי ישראל ר"ל על חכמי ישראל
פנצח ואמרת אליהם לרועיך אלה הם כל עם
הקהל כפי אמר ה' הוי רועי ישראל אשר היו רועים אותם ר"ל
חצל ע"ז כי מואחר שהרועים הם מנהיגים ורועים אהכס ומהם
אחס נהנים מנכותם ותורתם . והרי הם כמו הלאן המכלכל את
האדם והיחכן שאהם נהנים מן הלאן ולא פרעו אותם . והרי
החכמים כמו הלאן את החלצ האכלו ואת הלמור הלצשו . וכל מה
באהם אוכלים וליצטס הכל הוא ממונה זכותם . ולפעמים
כשהדור הייצים ח"ו כועל לדיק אחד ונוכפר על הדור וז"א ואת
הצריאה תצחו . ועם כל זה הלאן לא פרעו . את הנחלות לא
חזקהם וכו' כי יש כמה אופנים לקרצ הנאה לת"ח כדי שיוכלו
לעסוק צתורת ה' . והנה אופן אחד לעשות עמו כצולון עם
יששכר צי' ליקח ממון החכס ולעשות לו פרקומטי"א . גי' שיהיה
הוא ראשון למכור סחורתו . ד' למכור לו צזול ולקטנה אחר כך
מונו ציוקר . ה' לפתקו ולכלכלו צתורת לדקה :

הרי

הי אופנים לקרצ שהועלת לת"ה . ואהם לא עשיחם
אפילו אהם מהנה וז"א את הנחלות שהם חלוקי ומון
לא חזקהם כמו צבולין עם יששכר . ואת החולס ר"ל שיש ממון
להת"ח ומפני כי אינו מרויח הוא אוכל הקרן והפירות וכשאר
ערים והתיקון ליקח ממונו ולעשות לו פרקומטי"א וגם זה ואת
החולה לא רפאתם . וגם אם יש איזה פרקומטי"א לזה הת"ח נועט
מן המעט וכמועט חשבה להשצר והתיקון הוא להקדים לו יום
הסוק כדי שימכור סחורתו צדועים יקרים גם את זה ולכשצרה לא
חשבתם ודין גרמ"א כי נועט ידו וממונו ממונו כדס . ועדין הים
תיקין לעשות עמו לדקה צדך כצוד למכור לו צזול אך אם ז"ס
או יומים ישנווד צרשותו ואחר כן לחזור ולקטנה ממונו ציוקר .

אהם עשיהם צהפך למכור לו ציוקר וזהכס העני חושב צדעתו
אהר עביר ימים או עשור סוף הכבוד לצא צרכה עד צלי די כי
חשובו ותקנו ונמנו וכל פרוטה ונלטיף לחשבון גדול. ואח"כ
צראוהו כי אין עי סיהפוך את פניו לראוהו לא אותו ולא את
קמורתו. ויד עובר צסוק אלל פנס ומוכרה למכור את קמורתו
למחלה לשליש ולרביע לצעלים ראשונים והלואי יהנו לו מה שלקחו
ונמנו. וז"ל ואת הכדחת ולא הסבותם. ועי"ז אך ילא ילא לחזור
על הפתחים וגם צזאת הואכס אהם וצקשים לאמר אין ונשיגין
צעני החוזר על הפתחים אפילו למחנה ורועטת וז"ל ואת האוצרה
ולא צקשתם. וצבל זאת אם אהם רואים את זה פעלוב העני נע
וכד על המשיה ועל פכלכלה אהם לועקים לאמר אין צצקת
למסידוהך וצמקום אשר חסיה יישב כל היום כולו על התורה ועל
העבודה אהם מעייל כל היום כולו צסוקים וצראוהו ארוכות
וקלרות אין זה כי אם רוע לצ ורעה עינך צשל אחרים וכיולא
עאלו דצ"ס דצרי צזיונות. וצשלמא אם הייתם נהנים איהם
ונכבדים היה לכם איהם כח לדבר להם צחזקה. אונס לא די
שאין אהם נהנים אותם וגם ישצנו צחרפה וחס. זה אין הדעת
קובלתו וז"ל מאחר כי את הנחלות לא חזקהם וכו'. וצחזקה
רדיהם אותם וצפרך. וכמ"ס הרי מדרש שמואל ז"ל על פסוק
הלצנו סגרו פינו דצרו צגאות. לא די שחלצנו סגרו שאינם נהנים
אותם ונכבדים ופינו דצרו צגאות אין הדעת קובלתו. וצעוה"ר
זה גורם והפליגה וצלי רועה ר"ל מאחר כי עיניהם הרואות כי
אין להם רועה לכלכל אותם והסייגה לאכלה לכל חיה הסדס
ר"ל פושטים את ידיהם ליקח עונין צהלואהם ון הגוים צנסך
וצוריצת כדי לכלכל את ציהם ועל כי אין ידם נחמה לבגד פרע
סמוצ והפוליסה ר"ל יולאים וציהם ונחבון צצנהם א ארץ אחרת.
ישגו לאני צכל הסרים ר"ל להיות גדלג על הסרים וקפץ על
סגבעות לדפוק על דלתי כדיצי עמים ומקיר וקוה צצוסה ועל
פניו לצאול צפס מלא כצא לנו להם. וצעוה"ר כמכ לכר מרגישים

על היותם נעים ונדים גלים ומטולטלים ומגוי אל גוי וממלכה אל
עם אחר. ועל היותו מלפס לשולחן חצירו ועולם חשך צעדו כי
מאן דאכיל דלאו דיליה וכו'. וזה גרס כי נחמלה אין דורס ואין
מצקס להם חיקון כדי שיתפרנסו שלא צלער וכמות הפליגו רז"ל
על כצ"ד ת"ח כמ"ס צג' נעשה צר"י צ"ס שאלך לכרך גדול של רוני
א"ל תינוק אחד יש צצית האסורים יפה עינים וכו' א"ל וני נחן
למשיקס יעקב וכו'. ענת אותו חיקוק ואמר הלא ה' זו מטעמו
לו וכו'. אמר עובעמני צזה סמורה הוראות צישראל העצידה
שאני זו מכלן עד שאמדנו וכו' וכן הים. ופריך סס והא
אין פודין את הסצוין יותר וצדי דמיהן ופריך ת"ס שאני. כמלא
דגדול כצוד ה"ס כיון שפידין אותן יותר וצדי דמיהן. סתרי
החיקוק הזה אפי' סעדן לא היה ספס וכיון שהכיר צו סהים
עמיד להיות מורה הוראות צישראל פדאו צמיון רב עכ"ס
לת"ס עלמו:

ועפ"י

כלצ"ד כונת הכחוצ ואשה אחת ונכסי צני סנציאים
לעקס אל אל"פע לאמר עצדך איסי מה ואתה
ידעה כי עצדך הים ירא את ה' ונעוריו וסנוכה צא לקחת
את שני ילדי לו לעצדים. צסקדים ו"ס צגמי מאן דמוקיר רצנן
סויין ליה סהנוחא רצנן. מאן דרחים רצנן סויין ליה צנן רצנן.
מאן דחיל רצנן איכו גופיה לורצא מרצנן. ואי לאו צר הכי
נצחמען מלוהי כלורצא מרצנן. ויהבן לוור כי נעלת סירא
כוא גדול מכולס ויכס צשלסחן וכמ"ס סנפיטיס ע"פ יראו
את ה' קדושו סהוא לצנות ה"ס. כי אין נחפור ליראיו ר"ל
סצובה לצנים ה"ס והחכים ון המנין וגם סוא צכלל:

ועד

זה אמרה האספ הזאת צחכמהה אהם ידעה כי עצדך
הים ירא את ה' ר"ל לצנות ה"ס. וכיון סכן וראי
כי יכס לצנים ה"ס. וראוי לפדות אותם אם נפלו צצציה
אפי' יותר וצדי דמיהן ונכ"ס לעצנן מליסול צצציה לימכר
לעצדות וז"ל ועצדך הים ירא את ה' כמ"ס. והנוטה צא לקחת

ח' צ' ילדי לו לעצדים ואם כן עליך הנהלכה לגמור שלא ימכרו לעצדות ח"ו ודוק :

הרי כבר אמרנו הנסגה לת"ח סרועים את ישראל שלמים להנסג' את ישראל בכל הנאים שאמרנו כדי שיהיו דבריהם נשמעים . ולא יחניפו את הארץ ח"ו :

וגם כבר אמרנו הנסגה לכל עם הקהל סרועים את הסכמים לכלכלם ולפרנסם ושלא לסיניחם בלעז הפרנסה . וילמוד העשיר ק"ו ועלמו אם שבת אחד לא נזמון לו לקטועהו דגים או הרנגולה פטומה או צמר שמן וכיוצא בזה ואלטער ולא הים ונחמה חקרן כים אלא בלא פלג ימים דגים וכיוצא . ומה יעשה אותה העלוב החכם העני הנוקלסל בלעז"ו עד בכר לחם וחמת מים דוקא ואינו נזקק נוחרות . וכי יתן צדיק עינו אין כל מאומה צידו אם יש נכאוב בנכאובי ויש לער בלעז"ו רח"ל . כי על כן מוטל על כל גדולי בעיר לזקק אופנים והמלאות כדי שיפדנכו תלמידי הכמים שלא בלעז . וכדאי הוא לצטל מהם כל גזרות קשות ורעות וצפרם להלילם מרשעה הגוים האובלים את ישראל בכל פה . וכמ"ס בגמרא זכה בלא פרום לרעב לחמך . ה' צרחויו ירחם עליו ועל כל ישראל עמו ולא ילעזרו צפרנסה זה לזה ולא לעם אחר כי אם מידו הכחצה והמלאה אמן כן יהי רלון :

פרק יב הנהגות החברים אמרו צמקבי אצות יהי

כבוד חבירך חציב עליך כשלך . וכן אמרו יהי נומון חבירך חציב עליך כשלך . רלו להודיע לנו גדל ועלת הסברותא אשר אין ערוך אליה וכן אמר החכם הפילוסוף אדם צלי חצר כשנאל צלי ימין . וכן אמר רבי יאושע צונקת אצות כשנאל רצן יוחן צן זבאי איזוסי דרך מוצה שידצק צם האדם אמר חצר טוב . וכדי לחזק יהדות הסברותא אמרו יהי כבוד חבירך חציב עליך כשלך . ויהי נומון חבירך חציב עליך כשלך . ונר אמר הדא ונר אמר הדא ולא

פליגי והוא כי יש צני אדם שמוקפידים על סכבוד צחכלית ואין מוקפידים על נומון מפני כי הם כדצי לצ . ולז"א זה הסנא חס אהה רולה שהחקיים הסברותא העיקר הוא לפסחדל על כבודו כמו שאתה מנצקס כבודך וכיון שאתה מנצדו והוא רואה שפוא ונחכד על ידך צזה נחחזק האהבם אשר לא חנחק לצד לעילם . והסנא אשר שאמר יהי נומון חבירך וכו' כי יש צני אדם שאינם מוקפידים על סכבוד ועל נומון מדקדקים על פחות משה פרוטה . ולזה אמר יהי נומון חבירך חציב עליך כשלך ליזהר שלא יאבד נומונו חפילו ונחט . וכיון שרואה חבירך שכל כך אהה חס על נומונו חפילו על פכים קטנים . מיד הוא כורת צריף עמך לחזק עצותהם האהבם כי לעולם לא ימוט . וימלא לו ריע אהוב נאמן עזרם . בלרות וצנעוהו ל"ו יחערצ לעשות לו נחם רוח בכל דרכיו . ובאמת כי אין שומה ואין נחם רוח בעולם כמו חברותא נאה . עד שאמרו בגמרא צפסוא עונדא דחוני הנועגל'או חברותא'או מיהוסא' צ"מ :

אמנם כל זה שאמרנו אינו אלא למילי דשמיא כי איש את

רעהו יעזרו ללמוד וללמד לשמור ולעשות את כל דברי החורם . ולחקור ולפשט איזוסי דרך ישרה לקנות לעלמם עול יראה שמים וזם יזהיר את זה מדרך סרע וירחיקו מן הכישור ומן הדועה לו . וגם חבירו אם ראה צו דבר שאינו הגון אמר לחבירו הכי אחי אהם ואהבנה עולם חסבתיך ועל כן מבכתיך בדברים למען הודיעך כי לא על הלחם לצדו חנו אופנים ורעים כי עיקר אהבתינו אינא אלא צמילי דשמיא . ואם כן הדבר הזה אשר עשיה רע הוא צעיני חלבים ואדם ולא יפה עשיה . ואזי חבירו חציב נודם לו באמור חליו חטאתי כי לא ידעתי רוע הדבר ונעססו כי לא נכון לעשותו . ועמה אחי את ללרה יולד קומם לעזרתי להקן את אשר קלקלתי והורני נא צאיזם אופן אוכל להקן אשר צחחתי . ואזי חבירו אהבו נאמן נודם לו את סדך ילך צם

למען ישוב בהסוזה שלמה :

ואם וזה שחטא הוא דברים שבין אדם לחבירו יהיה אהובו עזר כנגדו להקן את אשר שיחה ויהודק השלוש ציניהם ולא יזא עוד שוד וסצר בגזולם . ועל זה אמרו צנאים חרות כל כנסיה שסיח לבס סוים סופה להקיים :

והויז מן התנאים האמורים לנעלה לריך עוד כמה תנאים אמרים הלא סויה יסודות חזקים לחזק עצמות האהבה . אחד והוא העיקר והשורש כי לא יעבור רוח קנאה ציניהם כלל ועיקר צין כבוד צין צנוות . דהיינו אם וכבודים את חבירו יותר מננו והרי הם בטל אחד לא יתקנה צוה שחולקין לו כבוד כי ח"ו וחספה הקנאה יצאו לידי שנאה . וע"ז כיון התנא באומרו יהי כבוד חזירך ר"ל הכבוד שבעבדין העם את חזירך יפא חביב עליך כשלך ר"ל כמו הכבוד שאתה חולק לו שזדאי אין זו קנאה כי אם סיית רולה לא היית נוכדו . וכשתה חוסב שהכבוד שנגיע לו מאחרים כאלו אתה כדחתו ודאי לא תעבור עליך רוח קנאה וכן צנוות :

תנאי צי שלא יהא שום הקפדה ציניהם כלל ועיקר צין צדור צין צמעשה . ואם ח"ו יש ציניהם לא התקיים חבורהם אפילו רגע . כי מעולם אי אפשר שיפיו כל דבריו של אדם צמאזכים עם חבירו סרגיל עמו זכל שעה דברים המלוקים . כי לפעמים ילא מפיו דבר או צמהכוין או שלא צמהכוין דבר שאינו הגון ואם יקפיד עליו זכל דבור לא התקיים חבורתו וע"כ לריך שלא יהיה הקפדה ציניהם וע"י זה האהבה תהיה קיימת לעד לעולם :

תנאי גי מ"ש התנא והוי דן את כל האדם לכף זכות ומ"ס החברים זה לזה . שמהם פעמים יעשה האדם חיזה ועשה או ידבר חיזה דבור מההלך צהומו לדיק וחבירו ששווע לו חוסב צלרעה כהכון . ולא ידין אותו לכף חונה לא התקיים האהבה ואלרנצא לשנאה ההפך ח"ו . כי על כן יזכר

תמיד לדון את חבירו לכף זכות . ואם עלה דעתו לדון אותו לכף חובה לא ילביע הדבר בלבו . כי אם יאמר לחבירו למה דברת כך וכך או למה עשית כך וכך ואזי חבירו מתחלל אליו לאמר חלילה לי אחי לעשות זאת אלא אלרנצא לעונה נתכונתי . ואהבתם התקיים לעד :

תנאי די שלעולם יחסוב אדם עלמו שהוא הקטן מכל החברה ואפי" הוא גדול מכל החברה יחסב עלמו שהוא קטן מכולם . וזה יועיל שכל אחד ואחד מכבד את חבירו והאהבה תתגדל ציניהם ותחוצה כשחור צעיקה . ואם ח"ו כל אחד ונתנשא לחבר אפי אמלוד ולי כאלה הכבוד והגדולה חביריו מתקנאים בו וסונאים אותו ומעט מעט ען הקנאה יזא לידי שנאה וח"ו יצאו לידי פירוד ואין זה דרך החברים הרולים לפיות צאהבה ואהבה :

תנאי סי שכל אחד מן החברה יחשוב דעתו שהוא עיקר ויסוד החברה ועל ידו דוקא מתקיים החברה הצל לא יתים וחסצתו זאת להתגדל ולהתנשא כי אם שעי וחסצתו זאת ישתדל זכל עוז ותעלומות לקרצ כל הדברים העוקיינים את החברה . ולהרחיק דברים המעכבים האהבה והאחווה וח"ו גורמים נזק ושנאה ופירוד . ועל ידי זה התקיים חבורתם לעולם ועד :

תנאי וי שלא יהיו כפויי עונה זה מזה . שאם אחד מן החברה קבל הנאה או מכל החברה או מוקלחם או מאחד מהם לא תשכח מנונו לעולם ואפי" הייתה הנאה מועטת יחסצנה צעיניו כהנאה מרובה . ואפילו היה חייב זה שאיש לעשות לו הנאה המקבל יחשוב דעתו שלא היה מחויב דבר . ואין זה אלא כי מטיב לבו ורלונו עשה לו את כל הכבוד הזה . ולעולם תהיה אהבתם הלוך וגדל :

תנאי זי שאיש מעושה הנאה או לכל החברה או למקלחם או לאחד מהם . לא יתנאה עליהם צעבור זה כאלו

צַעַח צֹאֵפִים נִשְׁמָח חַיִּים וְאֵדְרֹצָא יַחֲסוּב אֲחֵרוּ כְדָרָר קַל וְכִדְרָר
מִוֹעֵט וְאִפִּי הֵיךְ הַנְּחָה גְדוּלָה. וְעוֹד יַחֲסוּב כִּי בָל זֶה שְׁעָה
הֵיךְ מִחִיּוּב לַעֲשׂוֹתוֹ. וְאִם חָיו הַמִּקְבֵּל הַנְּחָה יִשִּׁי כַּפּוּי טוֹבָה
זֵיכָר צִיּוֹנִי אִפִּי הַנְּחָה גְדוּלָה לְדָרָר קַל וְאִפִּילוּ זֶה חוֹסֵב צִדְעָתוֹ
מִוֹלָד חָיוֹב הוּא שְׁעָה. וְחִזְרוּ הַעוֹשֵׂה הַטּוֹבָה חוֹסֵב שְׁעָה
דָּרָר גְּדוּל וְלֹא מֵלֵד הַחִיּוּב אִי אִפְשָׁר שֶׁהַתְּקִיִּים הַנְּחָה אִפִּילוּ רָגַע
וְכֵן לִילָה הֵיךְ וְכֵן לִילָה אֲדָר :

כי על כן הרולה להחזיר עם מצורם נחם לריך שישהדל
לקיים כל אלו שצעה הנאים האמורים. וכבר אמרנו
במחלה כי עיקר המצרים יהיה לסגוף ולא לאכול ולשחות ולשעוה.
כי אם ח"ו יהיה מצורם לזם המעם יכרעו ויסולו ציד הילה"ר
והוא ינחם וינהלם על פי עלתו ולא יונעו עלום מעשיות כל
רע. אוי למצורה כזאת ואדרבא פריד"ם טוֹבָה הַיּוֹנֵה כִּי צִמְקוֹס
הַשְּׂרָחָה שְׂכִינָה הַסּ גּוֹרְמִים שִׁישָׁרָה עֲלֵיהֶם סֵט"ח וְכַשְׁטָן מִרְקָד
צִיּוֹנִיָּה לְשִׁכְסִילָה צִבְל וְכַבּוּל רַע. וְצִהַלָּה מִפְּתָה אֲחֵרָה
צֹאכִילָה וְשִׁחִיָּה וְעִי אֲכִילָה וְרוֹב הַשְּׂחִיָּה פוֹהָה פִּיהֶם לְשִׁחּוֹק
וְקִלּוֹה רָחֵם וְנוֹשֵׂם יִפְרָד לְדָרָר לִילְכוֹת וְלִשְׁוֹן בָּרַע וְנִבְלּוֹת הַסּ.
אוי להם על מצורם ורוע מזלם נוח להם שילאו אלונים ולא
יכעיקו אלה המצ"ם צרות שפתיהם ופנתיא אור הוגעהם אח
סי צצריכס. ואמרו רז"ל אור הקצ"ם אחי צרחתי שמים וארץ
ולא יחיה יגיעם לפני. אחי מנהיג את העולם ואין יגיעם לפני.
ואיחתי אחי יגע כשאחם פותחים פיהם לדבר נבלות הפה ולשון
ברע וכו' לא הוי הוגעהם את ה' צצריכס אוי לנו אלה עלינו.
וצמקוס אשר ישנו אחים יחדיו ואפי' צאכילה ושחיה וצלצו
שיבא מורא שמים עליהם ויפתחו פיהם צצרי תורה או
צצרי שירות ותשבחות המושמח אלפים ואנשים כי ציום הוא
השולחן הוא צמקוס מצח. וכמו שסמנצח היה מכפר צמון
שצמ"ק קיים בן היום השולחן מרפר. ואיך יעללו לצם
לעשות להפך ליטב על השולחן וליפנות יכפע הקצ"ם צ"ן

וצצבר וצבל מיני מעדנים. והגמול אשר יגמלו להי הוא להכעיקו
צצבל שצמיהם והוא עון כי אין צו טוב הועלת ואדרבא הכוק
צצלו. ואם אמור יאמר האדם שיש צו הועלת כי ע"י צבור
זה הרע נוסיה מלצו כל דאגות צצלצו. וזה שאינו פועל לו
התורה והמורה כי אפילו יהיה כל היום יושב ולמד אינו נוסיה
הדאגה מלצו. ואם שעה קלה יושב ושונע או מדבר דברים
ברעים כאלו כל הדאגות צצלצו יחדיו יהיו חנו"ם. ומוכ"ס
אם נמשך ליום ולילה עד הלוח. אוי לו לאדם אשר מלאו לצו
לומר כן. וצאמת לו כאם ולו יאם להרים קול ציללה וללעוק
צקול מר ולצ סמנצח ולצכות ולהתאונן על רוע מזלו ועל
צנאצדה ומנו כפע היפה והוא נשאר צנפס הצבחה דוקא :
ואמ"שור למה הדבר דומה לשני אחים שיושבים צצית
אחד ואוכלים על שולחן אחד. אצל מאכל
הפרצ לזם אינו יערצ לזם ויש שינוי צאכילתן. הצבור כל האות
כפשו אינו אלא דגים מלוחים וגצינה מלוחה וכו' ולא. והקטון
מהנהג צעלמו צמאכל פוליעיקין צצר שמן הרנגולת פטומה ויין
ישן וכו' לא. וצעלות על השולחן גצינה ודגים מלוחים הצבור
שומח ועוז לצ והקטן צורח הוא מושם כי אפי' הריח אינו יכול
לסצול וצעלות על השולחן צצר ותרגולת וכו' הקטן יהיה שומח
ועוז לצ. והגדול צורח הוא מושם כי גם זה אינו יכול לסצול
הרים. מעשה אש אנו דואים את הצבור שומח ועוז לצ אנו
יודעים כי אים גצ"ן או ד"ג מלוח היה ועל כן הוא שומח ואנו
יודעים צצירור כי אחיו הקטון אינו עם צצית וכן להפך ע"כ
המשל. והנמשל הרי הוא כמצוא"ר כי שני אחים הלל פומ
ילת"ר כי הוא הצבור ולפתח הטחלת רוצץ. ומאכלו כל דבר
רע וכל אשר האות נפשו אינו אלא שר"ף שחוק וקלות ראש
ודברים המרגילים את האדם לערות. ואחיו הקטון גדל ומנו
כי מאכלו צריחה חורה ה' המימה ודברי קדושה וכו' לא.
וכשיפתח האדם את ספר התורה ללמוד ולהגות צם אוי צודאי

שהילכה צורה נכס והילה"ט נכס עמו שמה וטוב לב וזכרים
שמהם בלבו וכמשה"ה פקודי ה' ישרים משמחי לב . ואין טלחות
סה כלל כי מי שהוא עלב צדצרי חוזה הוא ילר הרע חלף הלך
לו ויעבור והנה איכנו . ואם ח"ו פוחח פיו צדצרי נבלות
וכיולא הילה"ר שמה וטוב לב וזכרים שמהם בלבו כי הילר
הטוב שהיה עלב צדצרי פנה נכס פנה הודם פנה הדרה .
ונעשה אם כה יאמר האדם כי מדי דצרו דצרים הרעים נכנס
שמהם בלבו ולהפך צדצרי שורה . ווי ווי שהוא מעיד בעלמו
כי המליך הילר הרע על רמ"ח אצרו ושס"ה גידיו והצריח אח
יל"הט מעליו . אוי לנו מיום הדין כמה יאוח לן לזכות ולהחזבל
על זה . ולטוב בהטובה שלמה לפכיו יחצרך עד שמועט מעט
נעשה להפך לקרצ אח הרחוק ולרסק אח הקרוב . והה יהיה
צכה כנסיה שהיא לשם שמים ע"ד כבוד שמו יחצרך . והי
משמים יעזרנו לטובה למען נשנוור חקיו ונולותיו תמיד כל
הימים כן יהי רלון אמון :

פרק יג מוסר

שלמה המע"ס אמר יראה ה' מוסר
מכמה ולפני כבוד ענוה . רלה להודיע
לנו מ"ש התנא צומסכת אבות כל שיראה העליו קודמה לחכמתו
חכמתו מחקיימות וכל שמכמתו קודמת ליראה העליו חין הכינתו
מחקיימות . וע"ז אמר יראה ה' ר"ל מי שרולה להיות נכון מיראה
ה' מוסר חכמה ר"ל יקדים מוסר שהוא יראה העליו לחכמה .
וכמ"ס הרב מדרש שמואל על פסיק שוועו מוסר וחכמו . ר"ל
שוועו מוסר בהחלה ואח"כ וחכמו ואל הפרע"ו ר"ל לא העשו
להפך דאם ל"ו קר"ה למפרע לא ילא כי חין חכמתו מחקיימות .
ואל חמנה על החפץ לומר כי איך יתכן להיות מקדים יראה העליו
לחכמה והוא דצרי שאי אפשר לשווע . לזה נוציא ראיה ולפני
כבוד ענוה . שהרי אמרו צומסכת אבות איזהו מוכבד המוכבד אח
הצריח ר"ל הרולה להיות מוכבד לריך שיקדים הוא בהחלה
לכבד אח הצריח וכשרואים הצריח שטם רוב גדלו חולק להם

כבוד . וגם המה תמיד יהיו זשירים ככבודו . וה"ל יראה ה' מוסר
בהחלה ואח"כ חכמה ולא יפלא מוסר הדצרי הזה שהרי ולפני כבוד
ענוה כן פדצרי עלמו שחס . רוחה הקצ"ה גדול זשירותך ציראת
חטא . גם ה' יתן הטוב להרחיב עין שכלך עד ששהיה חכם גדול
כי הצא ליעהר מסייעין אוחו מן פשמים :

זרה

כלע"ד כונח הכחוצ אוחצ מוסר אוחצ דעת זכונח תוכחת
צער . ר"ל מי שרולה שיהקיים חכמתו בהחלה מקדים
לעלמו יראה העליו . וה"ל אוחצ מוסר מי שאוחצ מוסר הדע שהוא
אוחצ דעת ורולה שמכמתו שהקיים צ"דו . אצל וסונח תוכחת
צער ר"ל מי שהוא סונח תוכחת חפילו שהוא יוסצולומד עכ"ז
צער יחקרי כי כידון ע"ש קיפו כי חין חכמתו מחקיימות כי על
כן כמה ראוי להיות כל איש לור"ר בציתו צינו לצין עלמו לפספס
צומעטיו ולחיות רגיל תמיד בצפרי מוסר צין ציוס צין צלילה טעה
קטנה כי הם מעוררים אח שאלם משנת אולתו ומודיעים לחדם
רוע מעשו מה שהיה כראש צעיכו עד עתה כשהיה וכדצרי קל
וכאשר ילמוד בצפרי המוסר שם ינלחנו החנוור"ר אסור"ר ותכף
יראה לחקן אח אשר טחה . ונכאן ואילך ישיה לו ספר מוסר
אשר קורא צו לקייג וגדר לצלה צא עזירה לידו כל עיקר ועוד
לא תאונה חליו רעה ונגע לא יקרצ צאלנו :

אמנם

לריך לקבל עליו מהחלה שכל מה שילמוד מחוק
הספר שיכתוב אוחו על לוח לבו ולא יקור ממנו
לעולמים . דרך נושל אם הוא היה רגיל לדצרי צצית הכנסת
וצפרי ח"ו צשעה הפלה עכשיו שקרא צספר המוסר וראה
שהוא עין פלילי חפילו שלא צשעת הפלה מכ"ס צשעת הפלה .
יקבל עליו שלא לדצרי עוד חפילו ללורך גדול חוץ מדצרי מלום
שלא צשעת הפלה . וכן על זה הדרך צכל ענין יקבל עליו לעשות
ככל הכחוצ צו צלי סנוי והנוודס חבל אם לומד צהם דרך עראי
וכל כונחו אינו חלא אם ינלא צו דצרי חורפה וכיולא ומעולם לא
שם אל לבו לקבל ממנו טוב דצרי של מוסר ויראה העליו ח"ו חזי

ככנס צבוג לך כמ"ס שלמה המע"ס לא יאהב לך הוכח לו . ועוד
כמה רעות הוא גורם לגופו ולנפשו . מה שאין כן המקבל עליו
עול המוסר אפילו מן הסדיועות . ומי לנו גדול מדוד המלך ע"ה
סקבל מוסר מאחיסתופל צבית אלהים כהלך צרגס . ועכ"פ
צדקותיו אלה יש לנו ממי כלמוד רבים ועלומים כמו ראשית
חכמה וסצע מוסר וסכי לוחם הצרית וחוצה הלצנות ורציו
יונה ז"ע אשר הפליאו לעשות חכמה ומוסר והכל מחוקן לפניו
כסולחן הערוך . וצוה מחכמם האדם וימלא מרגוע לנפשו וגופו
כולם שוים לטובה . וימלא חיים לגופו ונשמתו עם שאין כן
הסונא המוסר ציה כתיב טינא תוכחה ימות . והאזהב מוסר
כתיב ציה ודרך חיים תוכחות מוסר . ומי האיש הסונא חיים
ואיזה המיתה ח"ו . כי על כן יהא האדם זסיר ללמוד ספרי מוסר
או להטות אזנו לשמוע ממי שהוא אפילו ישיב קטן ממנו ולא
ילעיג עליו ולא יחלוץ על דבריו כי לא לו שלעג והליליות כי אם
לדברי אלהים חיים היואלים נפיו . ואם כן אפילו יהיו דברי מוסר
יולאים מפי רשע ח"ו מלוה עלינו לשמוע ולקבל ממנו . וילמוד
אדם צורך משהל אם הוא עסיר גדול ורולה לעשות חכמימין
לאשתו מחכמים טויות ומרגליות . וחוקר ודורש איזהו מקומן
של שצחיים לקנות כל לורכו ויהפס בכל צחי הסוחרים ולא
מלא את מצוקסו . ויהי אך ילא ילאהנה אים אחד לקראתו יהוא
לצוט צגדים לואים וכיס אחד צחיקו מלאה חכמים עויבים
ומרגליות ויאמר אליו אדוני שמעתי עליך כי אתה מוצקס חכמים
מויות וכו' מידי הצקסנה הרי שלך לפיך צחר לך כל אשר
האזה כפסך . ויהי כאשר ראה העשיר את כל הכבוד הזה
וירא והנה כל לורכו מוכן ומזומן צלתי יגיעה . וכאשר ראה את
פאיש המוכר כי אים עני הוא ויצו צעניו לשלוח יד בכל המומן
ההוא ולא רלה לקנות מאתו מאומה . וישב אל ציהו סר וזעף
כי כל סיוס כולו יגע לריק . והאמר לו אשתו הלא הצחה לי
צרכם ויספר אליה את כל אשר קראו . והאמר לו אשתו שועה

שצעולם ולוהה ראיה והסתכלה צאיש המוכר ולא הסתכלה בכל
הכבוד שצידו . וכי יש סעות גדול מזה . עד כאן המשל :
והנמישר מוצן מאליו כי האיש הספץ לקנות חכמימין
לאשתו הוא האדם הלריך צצרי מוסר ותוכחות
להקן את כסוהו . ויהי כאשר ילא לצקס וסנה אים אחד מן
הסדיועות וצידו ספר והגה נפיו ילא כל הדבר הלריך לו .
והיתכן כי יצוה אמרו כי נעמו ואין לו אלא לקבל הדברים כנו
חכמים טויות ומרגליות . ויהיו ממי שיהיו :

ועוד

אמכול משל למה הדבר דומה לאדם אחד שהוא הולם
צחולי מוסר . ויש חרופה לזה החולי כנו פאחז"ר
וכיולא . והקס הזה אינו צנוולא אלל כל אדם ויצקסו את הקס
הזה ולא נוולא כי אם אלל אים עני . היתכן כי יאמר החולה
לא תקחו מהאיש הצוה צצר . ויהר נקבל עליו המיתה הס
כי לא להזכיר . וצודאי כי צאחה שעה סרוואם את עלמו צסכנס
יתן את כל הון ציהו כדי למליא חרופה למחלתו ממי שיהיה ומשל
הדיוט חומרים אם ח"ו נפל אדם לים כדי להליל עלונו נאחז מן
הכחש צמוקס חצל . והוא הדבר אשר צצרכו כי האדם הוא חולה
מחולי הכפס ועליו לצקס חרופה וכל מוקוס אשר ימלא . וכן אמר
החנא איזהו חכס הלמוד וכל אדם . ה' יתן צלצנו לשמוע צקולו
ולצקס צו ולא צצוט צעולם הזה ולא ככלם לעוה"צ . ונשמע
ונעשה רליונו המיד כל סיונים כיר"א :

פרקינ מורא

אמרו רז"ל כשמלה רצן יוחנן צ"ז נכנסו
תלמידיו לצקרו ח"ל צרכנו אמר להם
יהי רלון שיהא מורא צענים עליכם כמורא צצר ודם . אמרו לו
רצינו ע"כ וחו לא . אמר להם כשאדם חוטא נכנס הדר לפניס
מחדר שלא יראהו אדם ואינו יודע כי מלא כל הארץ כבודו .
ומכאן יראה האדם כי טוב לו להיות מתיירא מכל אדם כדי שלא
יהטא וע"י יראה צצר ודם יצא לידי יראה צענים . וכן אמרו
צמוקס חצות הוי מחפלל צצלומה של מלכות סאלנולא מוראס

איש את רעשו סיים בלעו. כנולא שטוב הדבר לעלות מורא על
ראשו מפילו וכן האדם אשר נשמה באפו. ואל יאמר האדם
ואחר ש"ו אין מורא שמים על ראשי כילד ימים עלי מורא צמר
ודם ואל יאמר האדם כן. כי אדרבא על ידי זה יבא מורא שמים
על לבו ונעט ונעט עד אשר תפירה היראה בלבו בהכלית :

ויתכן

כי בונת רצון יומקן צ"ז שצריך את תלמידיו ברכה זו
כיון לדבר אחר. והוא כי ידוע כי הצא לגנוב מציה
חזירו כסף או כלים ודאי כי לא יצא צקולי קולות. או ש"ו הצא
אל הזונה כי אלו הם דברים שצחשאי. ולא יצא בכל עת לגנוב
או לזנות כי אם בצטעה שאין איש ואכספי הציה שם צציה. וה"ו
לא היה מושד ריב"ז לתלמידיו על דברים כאלו וכיולא מאלו י
אמנם יש כונה דברים הלוא הנה מוקרים ללז שעל זה אמרו
בגמרא בכל דבר המוקר ללז נאמר זו ויראה ואלפיך שנאמר
שאין לו מורא וצמר ודם. כי אין אדם יודע ונה בלבו של חזירו
ע"ז נאמר ויראה מאלפיך כי הוא צותן לז חוקר כליות ויודע
ומחצות אדם. וע"ז אמר ריב"ז לתלמידיו יהי רלון סיהא מורא
שמים עליכם כמורא צמר ודם. ר"ל צענינים ודברים שלא
יש בהם מורא צמר ודם כי אם מורא שמים דוקא יפ"ר סיהיו
שום צענינים אלה הדברים כמו אוחס הדברים שיש בהם
מורא צ"ו להזהר בהם מאלד מאלד וצזה יפא ניכר צכס עול
יראה שמים. כי אם יפרוש האדם מגזל ופירות וכיולא מאן
לינא לן כי מפני מורא שמים הוא עושה ואפטר כי איראת
אדם הוא פורש. אמנם אם האדם נזהר מדברים המוקרים
ללז אזי יצטח צעלנו כי מורא שמים על ראשו. וצזה מגלה
דעתו כי מפילו אוחס הדברים שפייך בהם מורא צמר ודם
הוא אינו פורש כי אם מפני יראת ה' החופף עליו כל היום.
וכלע"ד שזה כיון אנטיגנוס באומרו אל תהיו כעצדים המסומים
את הרב על ונת לקבל פרק אללא הוה כעצדים המסומים את
הרב שלא ע"מ לקבל פרק ויהי מורא שמים עליכם. ר"ל קאם

אומר יאמר האדם אני עובד את ה' ע"מ שלא לקבל פרק אין ע"מ
סיכחיסנו לוונר סקר ענית כי זהו דבר המוקר ללז. ואפטר
צצפיו אמר כי אינו מלפס לתסלום גמול ובלבו רוח אחרת
עמו. והאדם יראה לעינים וה' יראה ללב. לז"א אל תהיו
כעצדים וכו'. אללא הוה כעצדים המסומים ע"מ שלא לקבל
פרק אללא לריך לזה שתזהרו כי ויפי מורא שמים עליכם כי
הרי הוא דבר המוקר ללז :

ובאופן

אמר נראה לע"ד בונת התנא. והוא כי כל
המפרשים כולם באחד מקרו כי איך ילא מפני
אנטיגנוס דברים כאלו כי ירא ליה לפקצ"ה שנעצוד אוחו
ע"מ לקבל פרק. ועיין להרב מדרש שמואל ז"ל שהציא כל
דברים והרב ז"ל תיכץ ונה שתי יעש"צ ולעד"ן בהקדים מ"ש
צלו זיות רבי עקיבא ע"ה. כי עתיד הקצ"ה לתת לכל לדיק ולדיק
במחנה שלש מאות ומי עולמות שנאמר ש"ס עולם אתן לו.
וראיתי להרב אליהו הכהן צפפר שצט מוקר שנכאן כלמוד
שתוספת של הקצ"ה מרובה על העיקר לא כמדת צ"ו. קאם
אדם כובד פועל לזכות לו ציה צעברה דינרים סכר פעולתו
ליום. ואם נותן לו מתנה נותן לו דיכר אחד שנא יתן לו ע"ו
דינרים לא יתכן. אללא הקצ"ה נותן סכר לכל לדיק ש"י עולמות
ומתנה ש"ס עולם :

מעשה

לריך לדקדק בלשון אנטיגנוס למה שיפז מלשון
המשנה בכל מקום נקט לשון סכר וכאנן הוא
בעל ואלאכחך שיטלס לך סכר פעילתך. ודע מהן סכרן וכו'.
ואם כן למה אנטיגנוס נקט לשון פרק. אמנם אנטיגנוס צא
למזהיר שלא גהיה לרי עין לעצוד את ה' על ונת לקבל פר"ס
זו המתנה שכן פרק עולם ש"ס. ששאלם היגע בתורת ה' ע"מ
לקבל סכר אין זו אשמה ואדרבא עליו נאמר יגיע כפיך כי
האכל אשריך ועוצ לך. אמנם האדם אחר שנוטל הסכר
וערער אחר המתנה ללר עין יחצב. ואם הצעל הבית נותן לו

מטוב רלונו וזה טוב ומה נעים . ואם אינו כותן לו אין דלוי
לפועל להעז פכיו סתן לו ונחנה . וע"ז אמר אנטיגנוס אל
חסיו כעצדים המטענים את הרב ע"ו לקבל פר"ס שהם ש"ס
עולם של ונחנה . אלא הו כעצדים וכו' ע"ו שלא לקבל פר"ס
כי אם סכר דוקא . ואמר עוד ויהי מורא שמים עליכם ר"ל
צטענה ידועה שיש להקצ"ה לעתיד לבא מי הקדיוני ואשלם
מי ואל לפני עד שלא נחתי לו צן . מי עשה לדקה עד שלא
נחתי לו ומוון וכיולא . ומלא שצעיקר הסכר יש טענה חזקה
להקצ"ה וכל טכן אם יצקט ונחנה אפשר יאמר עליו גמלא
אל למצעי קרני וכו' . ולז"א הו כעצדים המטענים את הרב
ע"ו שלא לקבל פר"ס שהוא הנחנה . ולמה אני מלוח הנכס
כן לז"א ויהי מורא שמים עליכם שלא ילא הקצ"ה צטענתו
החזקה מי הקדיוני ואשלם :

ועפ"ז

אמרתי דרך רמז כוכה שלמה הנע"ש צחכמה וקליו
טוב ארוחה ירק ולהצבה שם מטור מצוק ושכאה
צו . והוא כי צעוה"ר היל"ר נפתה את האדם שיהעדן מועדני
עולם הזה סרוג צקר ושמוע לאן וכו' ומה לך להקיר עתידות
וצמוסלה מוצך אל הדרוש וכיולא ועל זה בצר אמר הת"א והוי
מחשב הפקר מלוח כנגד סכרה ושכר עצירה כנגד הפקדה .
וכבר אמרנו צפוקים הקודמים כי העיקר הוא שיציע ויפתכל
האדם אמריה צר מראשיתו ואיזהו חכס הרואה את הטולד .
ועיד ידוע כי צעל הצית הנותן ונחנה לפועל חוץ מן השכר
הקצוע לו הוא כי ראש צו כי היה פועל אונח שפעילתו אונח
ועסק במלאכהו צאהצבה רצה . לא כן אם מלאכהו היה
צעללות וצצצות כווי סכפאו מד וכל מלאכהו פגומה וצעלת
מוס ודאי שאלרצה ונכה לו מן השכר וכ"ש שלא יהן לו ונחנה
אפילו פרועה קטנה . כן הדבר בהקצ"ה זה שאמרנו טעהיד ליתן
לכל לדיק ש"ס עולם צוהננה הוא דוקא לני בפועל ועשה
ההורה והעליות בהוקפת אהצה . ועשה זהו רמז הכחוצ טוב

ארוחה יר"ק ר"ל טוב אשר חציו ותראה סכר הפעחיד סהוא
ס"י עולמות סהוא צגימי יר"ק . וגם ולהצבה ש"ס ר"ל אם
הוא צחוקפת אהצבה חזכה לש"ס עולמות . והו טוב ממה
שאהה רואה לפניך טור מצוק . אלל ושכאה צו סקיף סקיף
הוא ילה"ר הוא מלאך המות והוא צעלמו נפרע ומוכו הי ילילו :
וביון טצא לדינו ענין זה ראיתי צחכמי המוסר כמה
הפליגו צענין הפיעלים הפיוסקים צמלאכת חצריהם
צכניה לריך טיהיו זמירים לעשות את המלאכה והוקנה ויפה
אשר לא יהיה זה מוס כמול הצכאים . וחייט צווחטו שיוליא
הלצום והצגד ונחוקן ויפה . וח"ו לא יגכצו ומוכו אפילו חוט
אחד כי גדול עונס עכשווא . ובספר קצ הישר הציא ועשה
צחייט אי טלוס לפני עותו שיעשו ונשולחנו הרגיל לעשות
מלאכהו ארון . והאונה ומה הנה יהיו צי עדים שלא גכצ
מוס צריה אפילו חוט אחד ומלאכהו אין זה מוס רמיה .
אשריו וטוב לו ועליו כאמר יגיע כבוד כי האכל אשריך צעולם
הזה וטוב לך לעוה"צ . והנה צעוה"ר צדורותיו חלה היוכל
איש להפתאר ולומר כי זהיר וריו צום שלא יגכצו כלל ומלאכהו
נקים וקלה . ווי להם כי מוטעים כי צום יצנה ציהם ואלרצה
צוה יתקס ולא יצנה ואלרצה ככנס צציתו כאס לרצה סי
ילילו . וכמו שאירע על ספרי הקטן זכות הרצים שוקרתי
אותו ציד העדפיק להדפיקו ואני קונכתי על העדפיק הוא
אמר אלי הרי מוקדר והמגיה פני אנשים עצרים וכל אחד צשס
ה"ם יכונה . אשר אם ינלא אחז טעות צכחיצה או מחוסר
לסון או מיהור לסון הנה צחכמה יוכלו לתקן את כל המעוה .
ואל נא חסית לצך אל הדבר הזה כי מלאכהך נעשית על
ידיהם וצלצד טחטערי צוהצבים . וכאשר טומעתי לדבריו
קונכתי על דבריו ועל סני נהר"ו העקדר והמגיה . וקטתי
לסויצ צעירות צמליחות מלוח ועס"ק ירושלים חוצצ"א . ויהי
כאשר חזרתי והכף סלכתי אל צית הדפוס . וארא והנה קוימי

לעשות ענינים ויעשו צדושים . ורקח את הכפר והנה מלא
מעיות רבו ונהרצ"ה ואין להם מוסר עד שלא יכולתי לפדר לוח
המעיות . ולא על המדפיק אני כועס כ"א על המוסדר והעיקר
על טעגיה . כי איך צד המוסדר מעיות מדעתו והמוגים טח
עיניו ומראות ולא ידעתי אן חכמתם . כי צמקוס מוכרח שמו
צבי לסוכות פעמים מוכרך ופענוים ונוסרך . וצמקוס ואדצרח
ואדצרח . וצמקוס וכחצ הרמז"ם צלשונו העטור צפולחן העטור
וכיולא כונה מעיות והוספם שה"ן צה מוגרעת טורה פכולה
כס"ף . וגם פי ראה נעלמה ונהם ואחר שהחיל צפרטה
הוליאו לדצר אחר וכונה מעיות אין מקפר . אחר שהולאתי
הולאה מרובה הלצי ודמי והנה לא די שלא הקנו את העעות
כ"א אדצרח עוותו את המוסקן וצרחותי זאת לעקתי צקול מר
ווי לחקרן בים וגדל לערי מאלד . ונהם אענה ונהם אומר על
אנשים כאלו כי אם צאונת אינו יולא מידם לעשות המלאכה
שיהיה כוח לו שלא יתעסק צה ומחלה ולא זיכנס צקוב
גכז גזלן מקלקל מנוון חצירו . ואנא לא ידענא אם דצר זה
כהן למחל אף על פי כי מלדי אני מחלתי להם . ועם כל
זה ה' ימחול להם :

מבר

מקום מוסוס דאגה צלצ איש ישחנה כחצתי זאת וגם
ע"י זה להגיד לעם העושים לגרום לער לחצריהם כי
גדול עונם מנשוא . ויראו מכאן ואילך להזהר כל בעל מלאכה
לעשות מלאכה חצירו ציושר וצכושר ולא ידצק צידם מאלונה מן
החרם . כי אם עתה יערצ להם מים גנובים ואחריתה מרה כלענה
צ"ו . כי על כן ראוי כל איש להיות תמיד מורא שמים על ראשו
וליזהר מאלד שלא ליכשל צסוס מוכסול גזל ואונאה חצירו . ויסי
רלון מלפניו יתי סיכונן לצצכו לעצדו צלצ שלם ולשמויר חקיו
ומליתיו וממלא חן ושכל טוצ צעיני אלהים ואלד . ולא יארע לנו
טוס תקלה על ידי אחר . ולא יארע טוס תקלה לאחרים על ידינו
כי אם ירבגל זכות על ידינו לעד לעולם אנון כן יתי רלון :

פרק טו מחשבה

אמרו רז"ל על פסוק וירא חן
ולא יחצונן כי מחשבה רעה חן
הקצ"ה מלרפה למעשה . והפך מזה צמחשבה טובה כי הקצ"ה
מלרפה למעשה . ומכאן יראה האדם גדול רחמנותו יחצרך על
ישראל עמו כי מחכהג ענהם צקדך הזה . והפליא ה' את עמו
מכל אומה ולשון כי אלל האומות הוא להפך מזה . וציודעו האדם
כל זאת כונה ראוי להחלצ צקדושה המוסחצבה אשר לא הזוה ממונו
לעולם ועד . וכל היום וכל הלילה חנויד לא ישפה לצו מלחשוב
ומחשבות קדושות וטהורות . וגם יהיה גומר צפיו לומר מתי יצא
מלוח זו לידי ואקיימנה מלצ ומנפש וכצד אמרו המפרשים על
פסוק כי קרוב אליך הדבר מאלד . והוא כי אם יאמר האדם ונה
מעשה ואצי טצטמים גזר עלי חני"ג מלוח ואי אפשר לקיימה כי
לא כזדענו לידי . לז"א כי המלוח הזאת אשר אנכי מליך היום
לא כפלאת היא נמוך וכו' . ר"ל אל תחרעם על המלוח לומר
דחצה מלוחך מאלד ואי אפשר לקיימה . לז"א כי קרוב אליך הדבר
מאלד . והוא כשהחשוב צלצצך לאמר מתי יצא מלוח זו לידי וגם
לומר צפה מלא אלו דצרים צאופן שיהא פיד ולצך טוה וזה
חשוב כאלו עשית המלוח צפועל . וז"א כי קרוב אליך הדבר מאלד
צפיד וצלצצך וזה חשוב לעשותו ומעלה אני עליך כאלו עשית
את הכל מעשה אין לאדם פסחון פה על תיותו צעל ון התורה
ומן המלוח צמענהו הרעועה כי מאחר כי אין ציד לקיים אותם
עד תכליהם למה לו להחמיל . הרי כי ציד האדם לקיים כל
המלות צמחשבתו הטובה והצל פיו העטור והקצ"ה מלרפן
למעשה . וכל זה שאמרו רז"ל כי מחשבה טובה מלרפה הקצ"ה
למעשה ומחשבה רעה אינו מלרפה למעשה . לא נאמרה לכל אדם
ולא כל האלצעות טוות . כי צמחשבה טובה הקצ"ה מלרפה
למעשה כשאין ציד לקיים אותם כמו יצוס חלילה פדיון הצן
וכיולא שלא צאו לידו וא"א לו לקיימם . אצל צמלות שאפשר לו
לקיימם כמו לילית מפילין טובה וכיולא לא חלרק ומחשבתו למעשה

כלל . כי אין לו פה להשיב ולומר ונתי יצא לידי וכו' שהרי הנס
צידו והרי אין לבו שלם ורחוקא לזא צעי . ואפשר שזה כיוון רז"ל
בגמרא הטיבא ה' לטובים יכול לכל ה"ל ולישרים בלבושם
וצפרי זכות הרבים פי' ונאמר זה בג' אופנים . והנה צעתי"ה על
פי האומר אחי שפיר . וכוא כי לשון הטובה הוא נצחון ולא אן
הראוי . ונלכנו צורת הקדוש צ"ה שמש"ס סבר לאדם על מלות
שלל עזה ופני מחשבתו הטובה וצרות פיו האומר ונתי יצא
לידי ואקיימנה . וז"ל הטיבא ה' לטובים . ועתה שואל הגמרא
יכול לכל ר"ל אפי' אותם שיש יכולת צידם לקיימם יולאים ידי
חוצתם עם מחשבתם ונוטלין סבר על מחשבתם כמעשה ה"ל
ולישרים בלבושם . ר"ל ניי שאין צידו יכולת לקיים איזה מלות
אותה מחשבה יולא ועומקי הלז ורחוקא לזא צעי ונפני זה כועל
עליה סבר כמעשה . אמנם אם יש יכולת צידו לקיים אין מחשבתו
כלום כי ניי ועכב צידו וז"ל ולישרים בלבושם . וכן במחשבה
רעה שאין הקצ"ה מלרפה למעשה לא כל האלצעות שוות ולא
כל העתים שוות כי לפעמים נפרעין ונמנו על המחשבה כמו
המעשה והוא מ"ש אין הקצ"ה מלרפה למעשה הוא דרך נוטל אם
פעם ציובל נסהכל צאיזו עזירה ונפסו אותה וחשש בדעתו ליצרות
אותה ולא זאה לידו ולא עשה לאדם כזה אין מחשבה מלטרפת
למעשה . כי המחשבה הזאת לא זאה אלא פעם ציובל ואף גם
זאה כילה אותה ונדעתו כרגע . אמנם האיש הצועה צזה שאין
מחשבתו הרעה מלטרפת למעשה . ובכל יום התאזה האזה
להעמיק סכלו ודעתו במחשבות זרות ונכריות באומרו כי אין
במחשבה כוס מנושית ואם כן אין צו עין כלל . הצל יפלה פיהו
כי צזה אמרו רז"ל הרעורי עזירה קסים ועזירה . וע"ז ליתא לנו
הוריתו הקדושה ולא הורו אחרי לנצבם כי אם יאמר אדם
כי אין במחשבה שים מנושית סקר ענה כי יש ויש ראיה לזה
צעות"ר כי על ידי מחשבתו הרעה אשר חושב ציוס אותו ההרהור
פועל שה"ו יצא לידי טועאת קרי בלילה וזה דבר הנראה לעין

כל . ועוד ראיה כי אם האדם אומר כי במחשבתו אין זה מנושית
גם במחשבתו טובה אשר חשב איננו ראוי לסבר כלל כי כן
נחשטו הוא חרץ וא"כ מוכרח הוא להודות צעל כרתו כי
במחשבתו יש זה מנוש . וא"כ כונה ראוי לאדם לקגור דלתי
סכלו ודעתו ועומקי לבו לכל יכנס טוס ומחשבה זרה . ואם
לפעמים דחקה וככנסה הכף יגרשנה ונדעתו באומרו פקוק ויאמר
ה' אל הטען וכו' . וגם טעמים שנלתי עד סוף הפסקא . וגם
פקוקים הורני ה' דרך חקיך ע"ס . וגם ג' פקוקים המוחללים
הורני . הורני ה' דרך חקיך ואלרני עקב . הורני ה' דרך ונחני
באורה וישור למען הורני . הורני ה' דרך אהלך באמתך יחד
לצדי ליראה שמוך . באופן שיעשה הסתדלות כמנץ להסיר רוע
מחשבתו וועליו ולא יטוא את נשכך נשנתו הטהורה . ובפרט
כמה לריך זמירות רב צשעת ההפלה לצדוק עומקי לבו כמו המנץ
צבורין וצדקין עד שיסאר גופו זך ונקי ואין כופ"ר ומנושית לו
שהפלתו הקובל צרלון מלאה כי אין דצר חולץ . וכבר אמרנו
צפי הקודם כי דצר זה הוא מכלל הדברים שהם מקורים ללב .
ואם האדם רגיל צזה אין ניי שיאמר לו מה העשה ומה הפעל
ואין ניי שיוכיחו כשאר עזירות הגלויות . ואין הדבר הלוי אלא
באדם עלמו שהוא יליל את עלמו וון כאש וון הדליקה . ועל
זה אמר ההנא אם אין אני לי ניי לי ודוק היטב :

והואיל

ואתא לידן אמרתי צינני חרפי עומ"ס רש"י ז"ל
צפקוק וצנלונס עקרו שור זה יוכף . וז"ל רלו
לעקור את יוכף שנקרא שור דכתיב צכור שורו הדר לו . וכ"ל
שהרב נחלת יעקב ז"ל הקשה צזה מלאה דקי"ל כי לישראל
מחשבה רעה אינה מלטרפת למעשה . א"כ איך כתיב צהו
עקרו כאלו עקרו מנוש ולרש"י ז"ל קשיא כי אחר שהכחוב אמר
עקרו שור איך פי' הוא ז"ל רלו וכו' כי הכי הכחוב השיב
להו כאלו עשו הדצר צפועל :

ונלע"ד

צוג"ס המפי טעם ככון למה לישראל מחשבה

עונת מלטרפת לועשה וזאומות העולם כלל
חסיז. ונוחשצם רעם להפך לאו"ה מלרפם לועשה ולישראל
כלל חסיז ונחי סנא וכי נוקח פניס יס בדצר אמנס הדצר
ידוע כי נשמת האיש הישראלי הלא היא הנוצם ממקור החיים
ומקדושה חלק אלוה מועל ואינה מתאווה כי אם עוז ולא רע.
ואם לפעמים הילה"ר אשר בקרב לב האדם ונהגרה צו לחסוד
ומחשבות זכות ומושב לעשות עבירה. ואח"ך אם לא בא לידי
ולא עשה פוס דצר לא יונע פיו ולקונו מלהודות לה' אשר
הליל ממות נפשו ופלאו מן העבירה. והוא שמת ועוז לב על
שלא באה העבירה לידו. וזם גילה דעתו שלא היה חפץ
בעבירה ועל זה אורה ומחשצם כלל חסיז. לא כן באומות
העולם כי הם ומקור העוונתם ונפש רשע אורה רע. וכשלא
באה העבירה לידו אחר כי סכין עלו דואג ומלטרע על שכאצדם
ומנו וגילה דעתו כי היה חפץ בעבירה ועל זה מלטרפת ומחשצתו
לועשה. ובענין מחשצת עונת הוא להפך כי הגוי טחשצ לעשו
מלות ונאנס ולא עשה לא חלי ולא מרגיש על שכאצדם ומנו
ועל זה לא הלטרק ומחשצתו זאת לועשה. אוננס איש יהודי
אשר חשצ לעשות מלה ונאנס ולא עשה לא יפקו ולא ימות
מרוצ לערו אשר נאצדם מידו המלה וע"ז מלרפם לועשה.
כאלל לפי"ז כי הכל חלוי צרלון. ואם יארע נ"ש צמדה ישראל
צאו"ה ודאי כי ידונו כישראל וכן להפך ח"ו. עוד נקדים נ"ש
המפרשים ענ"ש צמדרס ו"ל אור הקצ"ם אחס עכרתם צנה
של רחל מחוק מאכל ומשהם אף צטוסן וכ"ו. כי ידוע נ"ש
רז"ל כשהלדס נעצ יש לו צי לצנות שכאמר איש נצוצ ילצצ
ואין דעתו עמו. וכן לאחר באכל ושמה ושצע ודטן אין לו לצ
כלל. ואין האדם מיושב צדעתו כי אם דוקא באמלע אכילתו.
והנה אם השצטים היו מוכרים את יוסף או קודם אכילתם או
אחר אכילתם היינו יכולים לדון אורה לכך זכות שלא מדעתם
ורלונס הטוב נעשה זאת. ונ"ש המדרס אחס מכרתם צנה של

רחל מחוק מאכל תיבת מחוק דייקא ר"ל באמלע אכילת
שאלו הדעת מיושב וזה מורה כי מעוז לצס ורלונס נעשה הדצר.
ועל כן צטוסן וכ"ו:

נמצא

מזה כי מכירת יוסף היה צרלונס הטוב וכיון
שסוף צרלון חסיז לסו ומחשצם כועשה. ונ"ש
הכחוד וצרלונס עקרו טור ד"ל על ידי שהיה צרלונס לזם חסיז
כאלו עקרו טור. וזה דייק רס"י ז"ל רלו לעקור טור ולא צאונס.
מעשה על זאת דאי להחפלה אל חצינו טצטמים למען יכונ
ומחשצתו חליו יחצרך צקדושה וצנהרס. ויאל מחשצתו
הטובה לפועל לסמור הקותיו ומלותיו. מניד כל הימים כיר"א:
הרי לפיכך ע"ו פרקים מאלו המדות הטובות אשר יעשה
אחס האדם וחי צהס. והס דמוזיס צטס
אברהם חצינו ע"ה ובכל אות מאלו שלסם מדות הטובות
כאשר יראה הרואה. וכל הקורא צו אצרתם חצינו
ע"ה יחפלה צעדו למען יכנסו דצרינו חלה חוך מירטי לצצו ולא
יסורו ומנו לעולם ועד. ועל ידיהם אזכה חני הלעיר הנחצר
להיות מעוטי רלונס יחצרך חמיד. ויולחי חללי הנה יהיו שונרי
משמרת הקדס עוסקים צתורת ה' לשמה צלי טוס פניה ויוסרת
ס"ו ויס"ו מירחי ה' ומוסצי טמו. וס"י יכני לשמוח עמהם ימים
ושנים רצים גם עד זקנת וסיצם כן יהי רלון מלפני אלהים
חיים חונן כלל סלה ועד:

דאיחי לכחוד צ' ג' גרגיריס שלא להכיה הכייר חלק

אדם

אחד שאל ממני צירושלים עה"ק חוצ"צ לשון רס"י ז"ל
צמי ויסלח וז"ל עם לבן גרתי לא נעשתי טר ומחוד
אלל גר ואינד כדאי לטכוא אחי על הצרכס טצרכני אצא הוס
גציר לאחיק טהרי לא נחקייננה צי ע"כ. וי"ל סיכול עשו להסיצ
ליעקב ולומר לו אחת שלא נחקייננה ופני שלא היינו טנינו
יחד צמקוס אחד. ואם היית יושב אללי ודאי היית נחקיימת

הצרכה . וח"כ וזה היתה עענחה של יעקב חזינו ע"ה :
זאת חשיב כשנדקדק בלי הצרכה הוה גביר לאחיד כוזה
אחיס הוו לים לא הוה לים חלל חד ופלואי קצרים .
אזננס אמרו רז"ל ע"פ ויגד יעקב לרחל כי אחי חזים הוא . וכי
אחי חזים הוא וכו' חלל אחיו צרמאות וכו' . ואף לעשו יקרא
יעקב חס לעשו צרמאות . וזה כ"ל רמז הכחוצ צא אחיד צמרננה .
ויקח צרכתך ר"ל ווי שפוא אחיד צמרננה ואף על פי שהים חסיו
מונע . חבל אם חמד לדיק ואחד קטע חינו מן הראוי שיקראו
אחיס כי אין שניהם שוים וכמ"ש שמועון ולוי אחיס ר"ל שוים .
ואם כן יעקב ועשו נקראו אחיס לענין רמאות וז"ל צא אחיד
צמרננה ויקח צרכתך . ונעמה כוולאו ליעקב צי אחיס עשו ולבן
וע"ז אמר הוה גביר לאחידך ר"ל עשו ולבן :

מעלתה זה כראש לע"ד כונת רש"י עם לבן גרתי ר"ל הוה
החס הגדול ולא נעשתי ער וחשוב חלל גר ואם
היתה מתקיימת הצרכה הים לריך שאהיה ער וחשוב . ונמה
שלא הייתי ער וחשוב חלל גר זהו ראיה שלא נתקיימה הצרכה .
וז"ל ואיך כדאי לסנול אותי על הצרכה שצרכתי חזא הוה גביר
לאחידך שהרי לא נתקיימה צי ודוק :

ע"פ יששכר סנור גרם רוצץ צין המשפטים . וירא ננוחה
כי טוב וחס הארץ בי נעמה ויע סכמו לסכול ויהי למוס
עוצד . כלע"ד צג"ש רז"ל הראה הקצ"ה לאצרהס אע"ה חורה
וקרצנות וגיהנס ונלכיות . ח"ל צרור לצניך או גיהנס או סעצוד
נלכיות וברר הצרפס סעצוד נלכיות כדי לפוטרים מגיהנס .
אזננס מלינו מוקים פעור אף נסעצוד נלכיות צהלמוד חורה כו"ש
סנחל כל סוקבל עליו עול חורה נעצירין ננוכו עול נלכות וכו' .
וסן היום עיקר סעצוד נלכיות הוה צנומן כרגל וגלגלתל
מוקיס וארכנויות :

מעלתה יששכר ע"ה סראס עלמו יוסב וסקי על ארץ עוצס
ורחנה כתיירל לעלמו סנחל ס"ו מרוב טובה יב"ל

לידי חנול וה"ו סופו יורש גיהנס . ואם חין גיהנס יס סעצוד
נלכיות . לזה וזה עסה נמה סכמו לעול חורה . וגם צוה לא
כתקרה דעתו נספחדו מגיהנס . וככנס עלמו צעול נלכות לסרוע
מוקיס וכו' אף על פי שהיה פעור נכח שהיה חכס חבל הוה
חזו חס סחבל צצ' ראשים ככנס עלמו כסור לעול וכחמוד למוסחוי
וקבל עליו עול חורה . וגם לא ננע עלמו נגדל סר"ע הווקיס
וארכנויות כאשר יסיתו עליו . נעמה זהו רמז הכחוצ יששכר
סנור גרם רוצץ צין המשפטים . ר"ל צין צי גדיורה שלא לירש
גיהנס . והוה ע"י כי וירל ננוחה כי טוב וחס הארץ כי נעמה
וסחל על עלמו פן יקוייס צו ויסמן יסורון וכו' . ועל זה וזה
עסה ויע סכמו לקכול עול חורה . וגם ויהי למוס עוצד שהיה
פוצע הווק הראוי לו אעפ"י שלא היה חייב . חבל כל זה עסה
נפחדו של גיהנס וזכה צשחים ועלתה לו :

מסרה ד' פסוקים יפרח . אי וסיה סליס חסר חצור צו
נעסו יפרח . צי לדיק בחמר יפרח . גי יפרח
כסווסנס . ד' יפרח צימיו לדיק . כלע"ד צהקדים מ"ס סרצ
נוסר"ס חלטיך זלס"ה על יעקב אע"ה סנור וסצתי צסלוס חל
צית חצי וסיה ה' לי לחלסיהם . כי מופי סראס יעקב אע"ה שלא
ייסד סמו יחצרך על חצרהס כ"ל לחסר נותו . וצילחק אע"ה
יסד סמו עליו צחייו חבל נוכח סכהו עיניו . והוה סאל מוסחו
יחצרך למוען ייסד סמו עליו לסקרא צסס חלסי יעקב צעודו
צחייס ונצלי יארע לו שוס נוקרה רע ס"ו . וז"ל וסצתי צסלוס
חל צית חצי וסיה ה' לי לחלסיהם . וכן היה ויצל יעקב סלס ודרסו
רז"ל סלס צגוסו סלס צנומונו סלס צחורתו ויקרא לו חל
חלסי יסרלל :

ועוד נקדים מ"ס רז"ל על פסוק לדיק כחצר יפרח לונה
כווסל חלדיק לחנור לונור לך וס חנור זה ללו נרחוק
אף סכרן של סלומיס ולדיקים לעסיד לצל סס"ד וססחק ליום

אחרון. עוד צוהרש ע"פ יפנה כשואנה למה נמשלו לדיקים
לשואנה לומר לך מה שואנה זו אינה נלקטת אלא ע"י יקורין כך
שכרן של לדיקים לא בא להם אלא ע"י יקורין. כמלא מזה כי
לנבי אברהם ע"ה כי לא ייחד שמו ית' עליו ולא נקרא אלהי אברהם
כי אם אחד פעירתו הרי הוא דומה להמר שללו נרחוק. ולנבי
ילחק שלא נקרא אלהי ילחק אלא אחר שכסו עיניו ונדכה
ציקורין הרי הוא דומה לשואנה הנלקטת על ידי יקורין:

מעשה

זה נלע"ד כונה העקרה. והיה האיש אשר אצח
צו נעשו יפנה ואין זה כ"א שהקצ"ה יקרא שמו
עליו. כי תיבת ותי"ה הוא אותיות הוי"ה צ"ה ר"ל עם ה' יקרא
על האיש אשר אצח צו. אמנם לא כל אדם שוא. כי יש לדיק
כתמר יפנה כאברהם אבינו ע"ה אחר פעירתו כונו תמר שללו
נרחוק ויש לדיק יפנה כשואנה הנלקטת על יקורין כן ילחק
אע"ה על ידי שכסו עיניו. ויש לדיק זה יעקב אע"ה שייחד הקצ"ה
שמו עליו בחייו וצלי יקורין וזהו יפנה ציניו לדיק. ורוב שלום
כונו ששאל הוא וטבתי בשלום אל בית אבי והיה פי' לי לאלהים.
ודוק כי נכון הוא:

שמעתי

נפי הגביר החי השלם כוונת רפאל אברהם
שיאקי כר"ו דבר נאה ומתקבל סמיכות פכתובים
צפרשת לך לך ושנתי את זרעך בעפר הארץ אשר אם יוכל איש
לנונית את עפר הארץ גם זרעך יננה קום התהלך בארץ לארבע
ולרצה כי לך אהננס. ואמרו רז"ל כי צאתו הילוך קנה אברהם
אע"ה. וכמלא מזה שארץ ישראל מוחזקת היא מוחזתו. אהנה
יש לחקור למאן דאמר כי גזרת צין שבחרים תחיל וטנולד ילחק
ונמנו תחיל הגרות וכמלא מזה שישראל ילאו ונולדים בזמן.
ולפי מ"ש שארץ ישראל מוחזקת היא מוחזתו כמלא שלא ילאו
בזמן. ואם בן יוחר יתלם אברהם אע"ה שלא להחזיק בארץ
כדי שתחיל הגרות ונמנו ועל ידי זה יקל ומל צניו עול הגלות.

אמנם קצרת הצדק כי א"י מוחזקת היא מוחזתו קצר כי
ילאו ונולדים בזמן מכה רבוי עם כי השלים בזמן. מעשה
יתלם אברהם אע"ה לקנות את הארץ מאחר כי מלא להם הקצ"ה
תקנם ונמקיס אחר:

מעשה

מנשר הקצ"ה את אברהם ברבוי עם וז"ל ונמתי
את זרעך בעפר הארץ אשר אם יוכל איש למנות
את עפר הארץ גם זרעך יננה. ואם בן יש להם תקנה ללאה
קודם הזמן. ונעשה קום התהלך בארץ לקנות אותה כראוי כי
טוב אין דבר חולץ. ודוק והוא כפפור ופנה:

איתא

צליקוטי שושנים מחרצ מוסר"ת מאקטרופולי זל"ה
שהציא נפש הרב הקדוש רבינו האר"י זל"ה כי
שלשם וקטרגים הם נשחית חף חנה. כי אנשים לדיקים יכולים
הם להכניע ראשי תיבות שלהם ונשים לדקניות יכולים צידן
להכניע קופי תיבות שלהם. והו קוד הוא יסופך ראש. ואתה
תשופנו עקב אל האספה אמר. וזהו אמר הרב ז"ל שזהו קוד
נ"שה איסון חור עלו ראש והוא ר"ת דדין כר"ת דדין. כי אלו
השלשם היו מקטרגים צולחמת עולק וצאו נ"שה איסון חור
והכניעו. וגם בקריעת ים סוף אלם הג' היו מקטרגים וצאה
נרים הכניאה והכניע קופי תיבות שלהם. והו קוד ותקח נרים
הנציאה אחות אהרן את הת"ף צידה ותי"ה הת"ף הם קופי תיבות
חנה' ונשחית חף. וכיון שהכניע אותם ניד אמרם שירו לה'
כי גאה גאה ודוק וס"י ונ"מ:

וכאשר

אנרתי דברים אלו אל אחד נא"ר הוא הגביר
החכם הנורוים כוונת ילחק חאעים נר"ו ההוא
אמר אלי כי יחכן כי אלו הג' הם נעכזים ציאת נשיחמו. כי
ע"כ אמלעי תיבות של נשיח"ית וחנה הם אות' נשיח"ח. ונעו"ר
הוא מוסגר צין שניהם והוא אקור צזיקים. וערב אחד למכי
נשיח"י. ואני אנרתי לו שאפשר שזהו כונה הכתיב רוח אפינו
נשיח"ה ה' נלבד צסח"הות"ס ר"ל צ' שחיתוהם ודוק. וגם זה

כיונו רז"ל באומרם על פקוק כי העלה ארוכה לך ומוכוחך
 ארפאך. בא וראה שאין כוונתו בשר ודם אלא הקב"ה וזה
 צדק וזה מכה באיזונו ומרפא בנטיה אל כל הקצ"ה דצדק שמכה
 בו עלמו מרפא ה"ד ומוכוחך ארפאך. ואפשר שכיונו לזה
 כי צעקותיו הרבים על ידי וקטרגים אלו כל ריב וכל נגע
 וכל היסורים שבעולם והם באים. וצ"ע גם זאת מסיח
 לדקנו מהם הוא בא כונו שמונו באמצעי חיצות ואזי יקום לאמר
 לאסורים לאו וכו'. וזהו מ"ש הכתוב כי העלה ארוכה לך
 ומוכוחך עלמם שהם הווקטרגים הכוזבים ארפאך והם עלמם
 יבא הרפואה מסיח לישראל. וזהו לליון גואל. צמחה צינור חנון:
כי יעמוד ליוני חציון להוסיע ושושטי כפשו. אמרו בגו'
 לדיקים ילך הטוב שופטן. רשעים ילכו שופטן.
 צינוריים זה זה שופטן. ו"ל ללדיקים וזה לורך לשופטן וזהו
 הוושפט הילך הטוב אשר שופט את הלדיקים. ובשלמה לרשעים
 נחה לילה"ר לשפוט אותם אונס ללדיקים אין לו מוצן. ועוד
 י"ל על הצינוריים דלמא יספטו ע"י צי' דיינים ואיך יכחו יחדיו
 שניהם לשפוט אותו ולר"ך ציחור:

ונרע"ד

צו"ש רז"ל כי וי שרצו זכיות ומיעוט עונות
 כפרעין מוננו ומיעוט עונות סיס צידו בעולם הזה
 כדי שילך זך ונקי לעוה"צ. והרשעים הוא להפך שרצו עונות
 ומיעוט זכיות ומיעוט זכיות סיס צידם פורעים לו שכונו בעולם
 הזה כדי לעוררו וכן העוה"צ. אונס לצינוריים רע להם ונעט
 צעוה"ז וגם רע להם ונעט בעולם הזה עד שיתעורק עונם.
 ואחר כך הולכין לקבל שכר פעולתם ונחלות ונעשים
 טובים אשר עשו:

מעתה

כראה לע"ד שזה כונת המאמר כי ידוע כי ילה"ר
 בעולם הזה רלונו שיהיה צריח האדם דבן ושמן
 כדי שיוכל לעבוד עבודתו הזרה והוא מצקש שלא יאונה אליו
 רעה וקוף הקלון להציא עליו בעולם הזה. אונס הילך הטוב

רלונו וחפלו שיהיה האדם מדוכה צינורין בעולם הזה כדי
 שיהיה כלי מוכן לעסק התורה. וכמו שאירע לרשב"י ע"ה ולרבי
 אלעזר בנו ע"ה סע"י יסורין סמם עליו צועלה רעה בתורה
 ובקדושה. והסכימות אינה נוסחלמה אלא לצדק לעולם שכולו
 טוב בעולם שכולו ארוך. וזהו מה שכיונו רז"ל לדיקים ילך הטוב
 שופטן ר"ל בעולם הזה וציח עליהם יסורין וכיון שהם מדוכים
 צינורין צעוה"ז זהו מכה שילך הטוב שופטן וזהו הולכים לעוה"צ
 זכים ונקיים צלי שום קיג כלל. לא כן הרשעים שבעולם הזה
 דרכם ללחם ואין להם אפילו עימוש ראש. ואין זה אלא כי
 ילך הרע שופטן ר"ל עונסם שמוך להם בעולם הזה וזהו משפט
 הנע"ר ומעשהו להפדע מוננו צעוה"צ. וזה שאמרו הוא ברוב
 זכיות ומיעוט עונות וכן להפך. אצל צינוריים שהם נחלה על
 מחלה אין כח צילה"ע לשופטו בעולם הזה על כל המחלה.
 ואין כח ציד הילה"ר לשלם לו שכר צעוה"ז על המחלה זכיות
 שיש לו. וע"כ הפסרה שיעשו ציניהם שזה זה שופטן. ויש לו
 רע בעולם הזה מלך ונשפט הילה"ע אשר נפרע מוננו צעוה"ז
 ונקלת עבירות והשאר נפרע מוננו הילך הרע בעולם הזה. ואמר
 המירוק העונות ונקבל שכר פעולת זכיותיו בגן עדן ודוק:

ואני

הפטרע לפקע"ד אני אומר כי אין נלחמה חזקה
 כשעת היות האדם צינורי. כי צהיחו רוצו עונות
 הילה"ע יועלו לקרבו אללו אצל צהשות כח מפני היותו רחוק
 מוננו מאל. וכן להפך אם הוא רוצו זכיות הילך הרע מתגרה
 בו לפחותו אצל גם כן צהשות כח מפני היותו רחוק מוננו מאל.
 אונס צעוה שיהא צינורי אזי שניהם מחלצטים גזרה ויולאים
 להלחם מערכה מול מערכה והאדם העלוב באונע. וכמ"ס
 הפייטן מה יעשה איש אשר אלס לו שכי דייני גזרות. וע"ז
 אמרו רז"ל בעולם יחזיק אדם עלמו כצנורי פליו זכאי וחליו
 חייב עשה מלוח אחת אשריו שהכריע עלמו לכף זכות. ואם
 ס"ו עשה עבירה אי אוי לו שהכריע את עלמו לכף חוצה רח"ל:

והנה

עלוב הוא האדם באותו פרק זה מושך אותו אליו
זה מושך אותו אללו ולבו כל עמו ולא ידע אנה ילך
ואנה יפנה ודברי מי ישמע . כי זה מפתה אותו בשפתי חלקות .
וזה יועלו לפי דרכו דרך הקדש :

וכבר

אמרו רז"ל תיקון לפתלל מעלת ילם"ר שיזכר מדבר
סקר וישמור עלמו מאלד מן הסקר . והכמי המוסר
הביאו מעשה נפלא על זה . מעשה באדם אחד רצע גמור שלא
הניח כל עצירת שלא עשה וישי היום וכלללה צו רוח קדושה
ונהעיר על כל מעשיו . והכיר בעלמו כי היה מעוקק ומזוהם
בעצירות מצית וממוץ וכל גופו מלא פשעי"ם אין צו מהוס . ויוס
לצו וישי למים וייד גמר צדעתו ללכת אל בית הרב שהכס מצעיר
לשאל ממנו תיקון ע"כ מעשיו הרעים . וצדעיותו הולך לבית
החכם בא אליו הרודף זה ילם"ר והסניגו ויך אליו . ויהחנן לו
באמרו מה מלאה צי עול כי רחקה מעלי והלך אחרי האצ"ל ולום
וכי . עתה תראה ויה שגור עליך הרב כום תכבד פעבודה
עליך בהעניות וקיגופים וכיולא . ויען ויאמר אליו אל הירא בי
אתך אני ולא ארפך ולא אעזבך . ואם יגור עלי הרב גזרות קשות
לא אקבל כי לא אוכל מאתו ולא נסיתי באולם אומס על כל פנים
כשמע קולו מה ילום אלי . ויקס וילך אל בית הרב . ויהי כראות
הי אותו צידעו ומכירו ויתננה על הספן ויאמר כלבו מה לבית
הקצרות צצית בהן ומה לחצן אלל הר"צ . ויען האיש ויאמר
אליו אדוני יודע כי הילדים רבי"ם ילדי פצע אשר עפסהי ורביהי .
אם כן אחת שאלתי מאת אדוני אם יוכל לעלות תרופה למחלתי
וצלי שאונע מעל דרכי כי אי אפשר לומר ונקס ואין צי יכולת
לבעל את עצמי . ויען הרב ויאמר אליו אני מומן לבקש תרופה
למחתיך רפואה קלה וגם שתלך צכל דרכיך אשר דרכת צס כל
ימי חייך וצלבד שתשמור לעשות כל אשר אנכי מלוך היום . ויען
ויאמר האיש אכבי אצטם כדברך . ויאמר השבעה לי וישבע לו .
ויאמר אליו כל אשר באותי בשך עשה וצלבד מדבר סקר הורק

ולא ישמע על פיד שפה סקר ולסון רמיה כלל ועיקר וקוס לך
ללרכך . מיד זה האיש שנת הרצה מאלד כי מלא תרופה קלה
מצלי הניה הרגלו פרע . ומרוב השננה הלך חכף לבית הזוכה
וטכר אותה ע"מ שיצא אליה צאישון לילה ואפילה . ויהי צלילה
כאשר כלתה הרגל מן הסוק הדליק את הפנס ללכת לדרכו
וערס יפתח פתח ביתו שומע קול לעדה עובר צסוק . מיד פסצ
צדעתו לומר אם עתה ישאלוני מאן באה ולמן אתה הולך מה
אצנה ומה אומר אוי לי אם אומר האמת כי יתפסו אותי וסמו
אותי צצור וסוף סוף יהיה חייב מיתה . ואם אדבר סקר אוי
לי כי אעבור על מצועתי וגם את דברי החכם אשר לום אלי
ויאצד תרופתי . וצמושבזו זאת הזר צו וסצ לביתו וסכב על
מעתו וכן אירע לו צלילה השנית וצשלישית עד שהצין צדעתו
הכמת הרב . ויהי ממחרת הלך אל בית הרב ויפול לפני רגליו
ויך ויתחנן לו למען יתן לו תיקון על העצירות צצידו . וכתן
לו ונעשה בעל תשובה גמור ונפטר צסס טוב מן העולם . הרי
מליכו שהסומר פיו ולסונו מדבר סקר שומר מלרות נפשו .
ועפ"י אשר כונת סכתוב' ואל הלל משי דבר אמת עד מאלד
וכי וצום ואשננה הורתך תוגיד לעולם ועד ומוצן מאליו :

ודומה

לזה שנתתי מאלת רב אחא"י זרע קדש החכם השלם
ס"ר רבינו ישכר אצואלעפיאל כר"ו . כונת הכתוב
מפקודיך אצבוקן על כן שנאתי כל אורח סקר . צסקדים מה
סחקר הרב הגדול מר זקנו צקשר מקראי קדש דלמה צצרות
ראשונות כתיב לא הענה צרעך עד סקר וצצרות אחרונות
כתיב לא הענה צרעך עד סוף . וחיתך הוא ז"ל צמ"ש צגמורא מנין
שאל אומר לו רבו אחת יודע צי שאיני מוסקר העד לי על פי
צחייב לי מנה שלא ישמע לו ה"ל מדבר סקר תרחק . ומנין
שאל אומר לו איני רולה מומך שהעיד אללא עמוד צלד העד השני
סוהק מנין שלא ישמע לו הלמוד לומר מדבר סקר תרחק . ועל
זה צצרות ראשונות כתיב עד סקר מוכי סיס צצור וצצרות

דקושים

אחרונות כתיב עד שוא שאפי' בלא דבור הוא אקור כמו עדות
סקר . וס"י כפתור ופרח . ומעשה זהו כונת הכתוב מפקודיך
אחזקן שיש הפרש מדברות ראשונות לדברות אחרונות ומשם
למדתי כי אפילו יושב ושוחק יכול לעבור על מדבר סקר חרחק .
על כן שנאחי כל אורח סקר אפילו כל דפו ודוק וס"י :

אשרי

אדם הטועה לימינו לשמוע בקול ילד הטוב ובחיותו
רגע מהגבר על ילד"ר לדחותו מעליו ועל אוחס
טעה כאשר איזפו גבור הכובש אה ילדו . וכונס לריך שיחפלל
האדם שלא יפול צפח הילכה"ר ולא ילכד ולא ימקר צידו כמו
שנחפלל שלא יפול ציד אויב וסוכא . כי באמת זהו אויב וסוכא
אמתי . הרחמן ברחמיו ירחם עלינו ויקרב לנו קץ הגאולה לק ים
לכו ומקרא סכתוב ואם רופ הטונאה לעציר מן הארץ . וכן
ופסירותי את לצ האצן ומצרכם ונחתי לכם לצ צטר . ופי ומשמים
ישקיף עלינו בעין מנולחו לחוס ולרחם עלינו ואל יעזבו ואל
ישטנו להטות לצבנו אליו ללכת בכל דרכיו ולשמור סקיו ומלוהיו
אשר לום את אבותינו . ולא נכור מוננו אהבתו ומנולחו תמיד כל
כימים אונן כן יהי רליון :

